

Bragi Bergsson
Herborg Árnadóttir
Jóna Símonía Bjarnadóttir

Ísafjörður – Neðstikaupstaður og gamli bærinn á Eyrinni

Húsakönnun

Bragi Bergsson
Herborg Árnadóttir
Jóna Símónía Bjarnadóttir

Ísafjörður – Neðstikaupstaður og gamli bærinn á Eyrinni.

Húsakönnun

Ísafjörður 2022

Unnið að beiðni Ísafjarðarbæjar í samstarfi við Alta.

Ábyrgðarmaður: Bragi Bergsson sagnfræðingur.

Bragi Bergsson
Herborg Árnadóttir
Jóna Símonía Bjarnadóttir

Mynd á forsíðu: Snúrur og rifs í bakgarðinum við Skipagötu 11. Mynd: Bragi Bergsson 2020.

©
Öll réttindi áskilin.

Efnisyfirlit

Formáli	2
1 Saga svæðisins.....	4
1.1 Staðhættir og örnefni	5
1.2 Sögulegt yfirlit byggðarinnar á svæðinu fram á 20. öld.	6
1.3 Sérkenni og þróun byggðarinnar á Eyrinni.....	11
1.4 Samhengi byggðarinnar á Eyrinni	16
1.4.1 Kaupstaðir	16
1.4.2 Timburhús	19
1.4.3 Aðalstræti og Silfurgata	21
1.4.4 Funkishús	24
1.5 Staða reitsins í skipulagi	26
1.6 Húsakönnun	29
1.6.1 Varðveislumat fyrir hús og mannvirki.....	29
1.6.2 Varðveislumat fyrir Neðstakaupstað	31
1.6.3 Varðveislumat fyrir byggðina á Eyrinni sem afmarkast af Aðalstræti, Fjarðarstræti, Sundstræti og Skipagötu.	33
1.6.4 Húsaskrá Ísafjarðar fyrir Neðstakaupstað og elstu byggðina á Eyrinni....	35
Heimildaskrá.....	163

Formáli

Á árunum 1992-1993 var unnin húsakönnun fyrir Eyrina á Ísafirði fyrir Húsafriðunarnefnd ríkisins, Skipulagsstjórn ríkisins og Bæjarstjórn Ísafjarðar. Skýrsluhöfundar voru Jóna Símonía Bjarnadóttir sagnfræðingur og Elísabet Gunnarsdóttir arkitekt.

Árið 2018 fékk Ísafjarðarbær styrk úr Húsafriðunarsjóði til þess að vinna tillögu um að Neðstikaupstaður og gamli bærinn á Eyrinni á Ísafirði yrðu gerð að *verndarsvæði í byggð*, á grundvelli laga um verndarsvæði í byggð nr. 87/2015. Ein af forsendum þeirrar vinnu var að gera uppfærslu á áður gerðri húsakönnun.

Sveitarfélagið skipaði stýrihóp til þess að vinna að framangreindri tillögugerð og uppfærslu húsakönnunarinnar. Ráðgjafafyrirtækið Alta var fengið til þess að stýra vinnunni við gerð tillögunnar um verndarsvæði. Jóna Símonía Bjarnadóttir og Elísabet Gunnardóttir tóku að sér að uppfærslu húsakönnunarinnar. Í júní 2020 hafði ekki náðst að vinna að uppfærslu húsakönnunarinnar og var Bragi Bergsson sagnfræðingur fenginn til þess að leiða þá vinnu. Við mótun tillögunnar og uppfærslu húsakönnunarinnar unnu Bragi og Herborg Árnadóttir hjá Alta, að textaskrifum og kortagerð sem nýtast bæði í tillögunni og í húsakönnuninni. Drífa Árnadóttir hjá Alta vann síðar að uppfærslu og breytingum á kortunum sem birtast í húsakönnuninni. Helga Þuríður Magnúsdóttir verkefnastjóri hjá Ísafjarðarbæ veitti einnig ómælda aðstoð, enda hafði hún að miklu leyti undirbúið uppfærslu húsakönnunarinnar á sínum tíma. Þá hefur starfsfólk skjalasafnsins og ljósmyndasafnsins með Guðfinnu M. Hreiðarsdóttur í broddi fylkingar, lagt sitt af mörkum með heimildaöflun og ábendingum.

Svæðið sem uppfærsla húsakönnunarinnar nær til afmarkast af Aðalstræti í vestri, Fjarðarstræti í norðri, Sundstræti í austri og Skipagötu í suðri. Einnig eru húsin í Neðstakaupstað hluti af könnuninni. Fjöldi húsa á umræddu svæði er um 127 talsins. Bragi skilaði drögum að húsaskráningu til Minjastofnunar í byrjun maí 2021. Í kjölfar þess að Minjastofnun samþykkti þau drög var haldið áfram með tillögugerð að verndarsvæði í byggð og samþykkti Skipulags- og mannvirkjanefnd Ísafjarðarbæjar að auglýsa vinnslutillögu að *Verndarsvæði í byggð* í nóvember 2021.

Í september árið 2021 tók Jóna Símonía Bjarnadóttir forstöðumaður byggðasafns Ísafjarðar að sér í samstarfi við Braga, að bæta við frekari sögulegum upplýsingum um húsin og afla gamalla mynda af húsunum þar sem þær vantaði. Bragi hafði áður farið í gegnum skjöl byggingarfulltrúa til að afla frumheimilda um sögu húsanna. Fyrir mörg húsanna eru því miður ekki að finna yfirgripsmiklar heimildir, hvort sem um er að ræða hjá byggingarfulltrúa,

á byggðasafni eða á skjalasafni Ísafjarðar. Því hefur einnig verið stuðst við munnlegar heimildir og minni einstakra aðila s.s. eins og Jónu Símoníu, Helgu Þuríðar og Áslaugar Jensdóttur.

Til einföldunar má segja að húsakönnun samanstandi af tveimur hlutum. Annars vegar **byggðakönnun** með sögulegu yfirliti um þróun byggðar og byggingarsögu svæðisins. Hins vegar hin eiginlega **húsakönnun** eða **húsaskrá** og mati á varðveislugildi einstakra húsa. Í húsakönnun tekur varðveislumat til eftirtalinna þátta: byggingarlistar, menningarsögulegs gildis, umhverfisgildis, upprunalegrar gerðar húss og tæknilegs ástands þess. Út frá mati á þessum þáttum eru færð rök fyrir varðveislugildi hvers húss.

Febrúar 2022

Bragi Bergsson, sagnfræðingur.

1 Saga svæðisins

Svæðin sem hér eru til umfjöllunar eru annars vegar Neðstikaupstaður á Suðurtanga og hins vegar elsta byggðin á Eyrinni.

Mynd 1. Afmörkun svæðanna með brotalínu sem tekin eru fyrir í þessari húsakönnun.¹

---

¹ Kort unnið af Alta.

1.1 Staðhættir og örnefni

Skutulsfjörður er vestasti og stysti fjörðurinn sem gengur til suðurs úr Ísafjarðardjúpi. Við Skutulsfjörð stendur kaupstaðurinn Ísafjörður, áður nefndur Skutulsfjarðareyri. Fjörðurinn er girtur háum og bröttum fjöllum á báðar hliðar, Eyrarfjall að vestan og Ernir að austan. Fyrir botni fjarðarins er sérkennilegt fell sem gengur undir nafninu Kubbi. Nær miðjum firði, undir Eyrarfjalli, gengur fram bugðumynduð malareyri. Innan hennar er Pollurinn, ein besta höfn landsins frá náttúrunnar hendi, en norðan eyrarinnar heitir Prestabugt. Á milli eyrarinnar og fjallsins Ernir er mjó læna og gengur hún í daglegu tali undir nafninu Sundin. Undirlendi er lítið í firðinum og utan eyrarinnar er það helst að finna í dölum er ganga inn frá firðinum. Í Tungudal er útivistarsvæði og sumarbústaðahverfi Ísfirðinga. Á Seljalandsdal er skíðasvæði Ísfirðinga. Í Engidal er mest samfelt undirlendi. Austanvert inn af botni Skutulsfjarðar er flugvöllur.²

Eyrin í Skutulsfirði er ýmist nefnd Skutulsfjarðareyri, Ísafjörður eða Ísafjarðareyri og stundum bara kölluð *Eyrin*. Syðsti hluti eyrarinnar er kallaður Suðurtangi og norðurhornið Norðurtangi. Stór hluti eyrarinnar er í dag manngerð landfylling og einu upprunalegu fjöruna er að finna á vestanverðum Suðurtanga hjá Bárðarslipp sem var færður yfir Pollinn um miðja 20. öldina.

Ólafur Ólafsson (Olavíus) sem var á ferð í Skutulsfirði á því herrans ári 1780, komst svo að orði um Skutulsfjörð í ferðabók sinni:

En það, sem mest er um vert í firði þessum, auk hafnarinnar, er Eyrin, þar sem verzlunarhúsin standa, sem virðist lofa góðu um, að þar geti risið kaupstaður með tímanum. ... Grundvöllurinn er þéttur, sléttur og traustur, auk þess sem þar er rúmgott. Umhverfið er þurrt og heilnæmt og útsýnið viðfellið. Þaðan er hægt að stunda útræði allt eða mestallt árið, þar í kring eru hagar fyrir kúr og kindur að vísu ekki víðlendir, en nægjanlegir. Ágætt landrými er þar fyrir kálgarða. Mótekja er þar í sveitinni ekki langt í burtu. Vatn er fáanlegt þar í grennd, bæði til heimilisnota, ef grafnir eru brunnar með forsjá, og fyrir þófaramyllur og annars konar slíkan rekstur. Auk þessa liggur staðurinn vel við innanhéraðsverzlun, þar sem hann er næstum því í miðju héraði og í alfarleið. Létt er að gera þar varnir með stauravirkjun, því að staðurinn er að mestu innluktur af náttúrunnar hendi. Höfnin er örugg, innsiglingin hrein skiplægi skammt þar fyrir utan. Í stuttu máli sagt hef ég ekki séð nokkurn stað á landinu, jafnvel ekki sjálfan Eyjarfjörð, sem þolir samanburð við þennan stað, ef um slíkar framkvæmdir væri að ræða.³

² Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

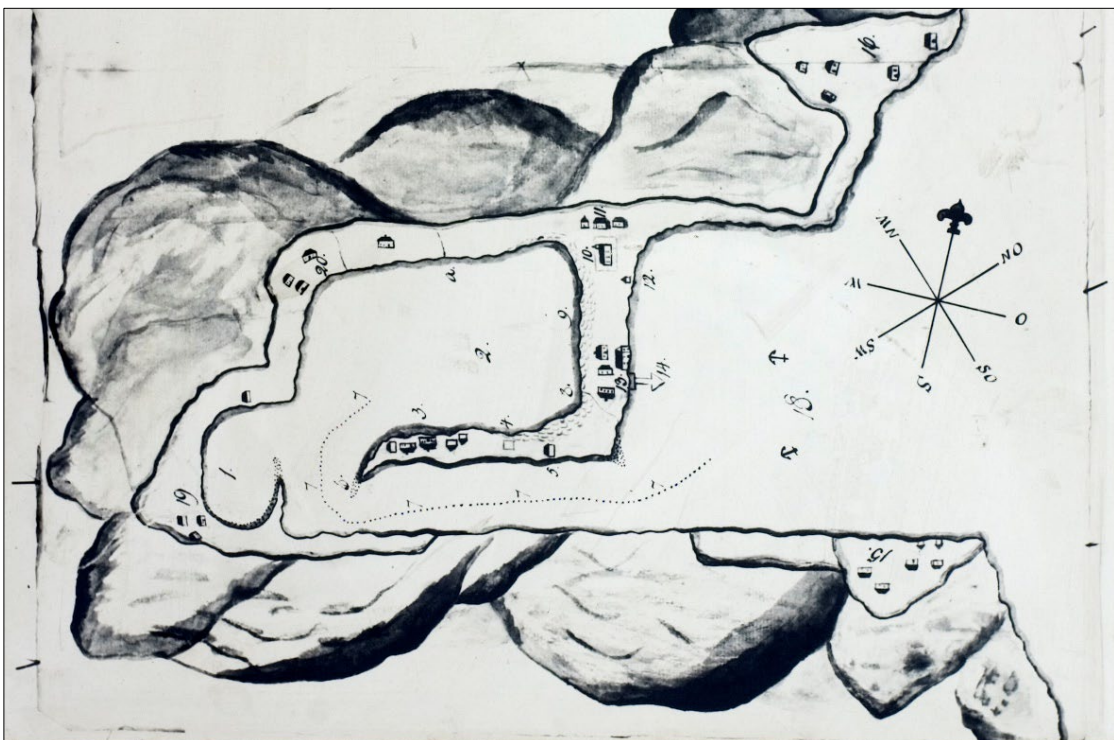
³ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

1.2 Sögulegt yfirlit byggðarinnar á svæðinu fram á 20. öld.

Landnáma nefnir tvo landnámsmenn í Skutulsfirði. Helga Hrólfsson og Þórólf brækir, Ekki er vitað hvar í firðinum þeir settust að, en mjög líklegt verður að telja að Helgi hafi sest að á eyrinni en meira vafamál er um Þórólf. Menn hafa þó leitt líkum að því að hann hafi reist sér bæ í botni fjarðarins, e.t.v. Kirkjuból.

Heimildir um sögu Skutulsfjarðar fram að 18. öld eru fáar og brotakenndar. Við vitum þó að Skutulsfirðingar, eins og aðrir Vestfirðingar sóttu lífsbjörgina í hafið þar sem skilyrði til landbúnaðar á Vestfjörðum voru mjög takmörkuð. Dýrustu jarðir í Skutulsfirði gátu þannig rétt svo talist meðaljarðir á landsvísu.

Ekki virðist benda til annars en að Vestfirðingar almennt hafi komist sæmilega af á miðöldum. Um miðja 16. öld varð sú breyting á að Skutulsfjörður varð miðstöð í Ísafjarðardjúpi með tilkomu kaupskapar á eyrinni, en áður höfðu kaupmenn haft aðsetur hér og þar, m.a. í Jökulfjörðum og í Álftafirði. 17. og 18. öldin reyndust Íslendingum þungar í skauti. Árferði var slæmt um allt land, farsóttir herjuðu á fólk og hungursneyð vofði yfir. Árið 1649 mun t.d. nær hálf t. annað hundrað manna hafa látist vegna drepsóttar í Ísafjarðarsýslu, ef marka má orð Vatnsfjarðarannáls.⁴

Mynd 2. Hluti af uppdraetti Björgvinarmanna af Skutulsfirði árið 1789.⁵

⁴ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símónía Bjarnadóttir, 1993.

⁵ Skjalasafn Ísafjarðar.

Um miðja 16 öld virðist sem Hansakaupmenn hafi haft einhvers konar bækistöðvar á eyrinni við Skutulsfjörð en fyrsta heimildin sem teljast verður örugg er frá árinu 1569. Um er að ræða vitnisburðarskjal í máli Árna Gíslasonar og Magnúsar Jónssonar prúða. Um verslun á eyrinni fram að einokun árið 1602 er lítið vitað. Með tilkomu einokunar var verslunarhöfnum skipt milli kaupmanna og kom Ísafjarðarverslunin í hlut kaupmanna frá Kaupmannahöfn. Árið 1620 tók íslenska verslunarfélagið við versluninni en í samþykktum þess var talað um að meta bæri hús kaupmannsins og búðir, sem bendir til þess að einhverjar byggingar hafi staðið á eyrinni en um þær er ekki vitað meira. Árið 1774 var kominn vísir að þéttbýli á Skutulsfjarðareyri (nú *Neðstikaupstaður*) en þá stóðu þar 7 hús, þar af 3-4 íbúðarhús. Eitt húsanna, beykisstofa, telst gamalt í virðingargerð frá því ári og hefur því verið eldra en Tjöruhúsið (1734). Ekkert er frekar vitað um það hús, en brátt bættust fleiri hús í hópinn.

Árið 1788 var einokuninni formlega aflétt og ný lög um verslun á Íslandi innleidd. Samkvæmt þeim skyldu stofnaðir 6 kaupstaðir í landinu og var Ísafjörður einn þeirra. Þann 24. apríl árið 1787 var mælt fyrir lóð kaupstaðarins, 400.725 ferálnir að flatarmáli. Hún náði yfir alla eyrina frá Suðurtanga að Prestabugt en takmarkaðist að ofanverðu 96 álum fyrir neðan neðsta fjárhús prestsetursins. Þremur árum síðar keypti konungur lóðina af Eyrarkirkju. Í kjölfar nýju verslunarlaganna hófu Björgvinjarmenn verslun á Ísafirði og reistu alls 8 hús í *Hæstakaupstað* (til aðgreiningar frá Neðstakaupstað) á árunum 1788-1791. Einungis eitt þessara húsa stendur enn og er mikið breytt, sjá mynd nr. 3 hér að neðan.⁶

Mynd 3. Hæstikaupstaður og saltþurrkun um 1900. Elsta húsið sem enn stendur er Hæstakaupstaðarhúsið, lengst til hægri á myndinni.⁷

⁶ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

⁷ Ljósmyndasafn Ísafjarðar.

Árið 1816 hófu Sönderborgarkaupmenn verslunarrekstur í *Miðkaupstað* og reistu þar tvö hús, annað þeirra stendur enn (Aðalstræti 12). Sama ár var Ísafjörður gerður að úthöfn frá Grundafirði en árið 1836 varð hann löggiltur verslunarstaður. Það var svo árið 1866 að Ísafjörður öðlaðist kaupstaðarréttindi að nýju.

Mynd 4. Salfiskþurrkun á eyrinni, húsin í Neðstakaupstað sjást fyrir miðri mynd. ⁸

Bærinn byggist smátt og smátt út frá verslunarkjörnum þremur. Árið 1816 voru 18 hús á eyrinni fyrir utan prestssetrið, allt verslunarhús, en íbúarnir 23. Árið 1813 reisti Halldór Jónsson snikkari sér hús í Norðurtanganum og er hann fyrsti íbúinn, sem ekki tengist versluninum með beinum hætti. Árið 1863 voru starfandi fimm verslanir í bænum, íbúðarhúsin voru orðinu 20 og íbúarnir um 214 talsins. Bærinn óx hratt og um aldamótin 1900 var hann orðinn þriðji stærsti kaupstaður landsins. Á árunum 1880 til 1910 voru miklir uppgangstímar á Ísafirði. Verslanir ráku þilskipaútgerð og þar liggja rætur vélbátaútgerðar landsins. Fólk fluttist til Ísafjarðar til að framfleyta sér og sínum á mölinni (malareyrinni), enda næga vinnu að fá. Meðal þeirra sem sáu fram á bjarta tíð voru iðnaðarmenn því

---

⁸ Ljósmyndasafn Ísafjarðar.

fjölmargir þeirra settust að í bænum og áhrifa þeirra gætir m.a. í húsagerð. Mörg hinna stóru glæsilegu timburhúsa bæjarins eru frá þessum tíma.⁹

Fjármagn jókst til muna með tilkomu Íslandsbanka og Landsbanka árið 1904 og ekki má gleyma þætti Edinborgarverslunar sem hóf starfsemi á Ísafirði skömmu eftir aldamótin. Hún varð fyrsta verslunin til þess að stunda peningaverslun í stað vöruskipta. Nýir tímar hófust í verslunarrekstri um aldamótin þegar verslunum fjölgaði á Ísafirði og samkeppni harðnaði. Svo fór að árið 1918 voru tvær stærstu verslanirnar, Ásgeirsverslun og Hæstakaupstaðarverslun seldar, og Hinar Sameinuðu íslensku verslanir hófu rekstur sem þó lifði ekki nema til ársins 1926.

Þó svo að Ísafjörður félli í skuggann af Reykjavík árið 1910, vegna vaxandi togaraútgerðar þar, urðu framfarir í atvinnumálum í kaupstaðnum og byggð voru íshús og síldarplön. En síldarkrakið 1919 og erfiðleikar 3. áratugarins léku Ísfirðinga grátt, eins og aðra landsmenn. Útgerðarfélag hættu rekstri og bátar voru seldir úr bænum. Atvinnuleysi blasti við íbúunum, svo bæjarfélagið beitti sér fyrir stofnun samvinnufélags Ísfirðinga árið 1929. Það var stærsta útgerðarfélagið í bænum fram yfir 1945 og hjá því starfaði fjöldi bæjarbúa.¹⁰

Í eftirfarandi lista er stiklað á stóru í sögu Ísafjarðar fram til ársins 1940.

- 874 – Talið er að annar landnámsmannanna er námu land í Skutulsfirði hafi sest að á eyrinni.
- 1000 – Kristnitaka á Íslandi. Talið er að kirkja hafi staðið á Eyri allt frá þeim tíma.
- 1569 – Fyrsta vísbending um verslun á Skutulsfjarðareyri.
- 1602 – Upphaf einokunarverslunar.
- 1765 – Verslun á Ísafirði hefst allt árið.
- 1787 – Lóð kaupstaðarins mæld út.
Antonmenn hefja verslun í Neðstakaupstað
- 1788 – Einokun aflétt og staðurinn fær kaupstaðarréttindi.
Björgvinjarmenn hefja verslunarrekstur í Hæstakaupstað.
- 1800 – Salfiskur orðinn helsta útflutningsvara ísfirsku verslananna og farinn að setja svip á bæinn á sumrin.
- 1816 – Sönderborgarmenn hefja verslun í Miðkaupstað. Ísafjörður missir kaupstaðarréttindi sín og er gerður að úthöfn.
- 1831 – Jens Benedictsens hefur þilskipaútgerð.
- 1836 – Ísafjörður verður löggildur verslunarstaður.
- 1852 – Ásgeir Ásgeirsson hefur fasta verslun.
Sjómannaskóli hefst á Ísafirði.
- 1862 – Ólögformleg bæjarstjórn stofnuð.
- 1863 – Byggingu Ísafjarðarkirkju lokið.
- 1866 – Ísafjörður endurheimtir kaupstaðarréttindi sín.

⁹ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

¹⁰ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

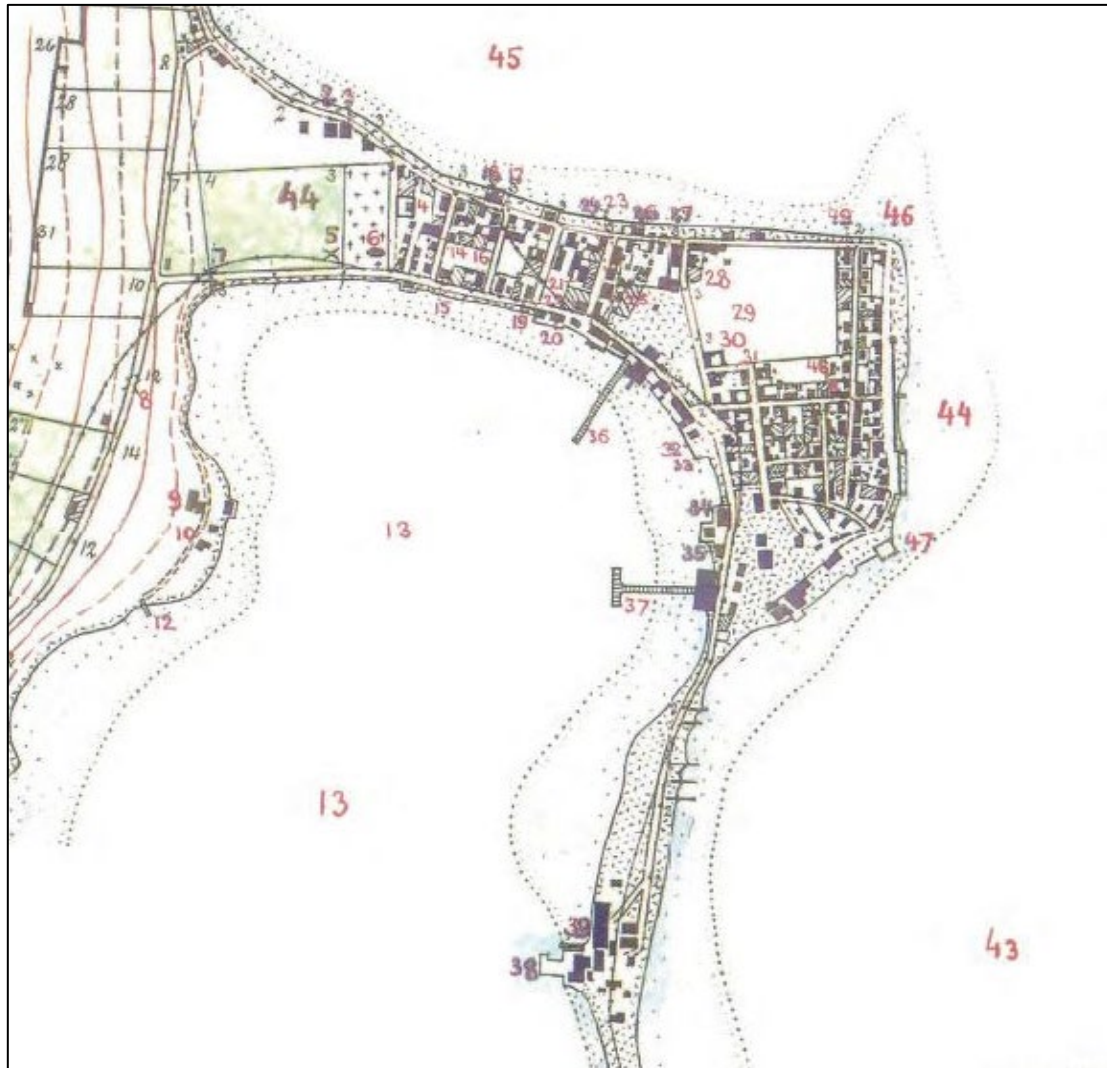
- 1870 – Kaup á Eyrarlandi.
- 1875 – Sparisjóður Ísafjarðar tekur til starfa.
- 1883 – Ásgeirsverslun kaupir Sassverslun í Neðstakaupstað.
- 1888 – Kaupfélag Ísfirðinga, hið elsta, stofnað.
- 1889 – Fyrsta símalögn á Íslandi (lagður sími úr Neðstakaupstað í Miðkaupstað).
- 1892 – Upphaf Skúlamála.
- 1894 – Gufuskip Ásgeirsverslunar kemur til Ísafjarðar.
- 1896 – Fyrsta íshúsið.
- 1901 – Vatnsveita fyrir bæinn.
- 1902 – Fyrsti Vélbáturinn, Stanley.
- 1903 – Edinborgarverslun hefur starfsemi.
- 1904 – Útibú Landsbanka Íslands.
Útibú Íslandsbanka.
Vélaverkstæði J.H. Jessen.
- 1905 – Fyrsti vélknúni þilfarsbáturinn.
- 1907 – Niðursuðuverksmiðjan Ísland tekur til starfa.
- 1913 – Fyrsti togari Ísfirðinga kemur til heimahafnar.
- 1915 – Síldarsöltun hefst (Syre).
- 1916 – Dráttarbraut Ísafjarðar hf.
- 1917 – Endalok Edinborgarverslunar.
- 1918 – Hinar Sameinuðu Íslenzku Verzlanir kaupa Ásgeirsverslun.
- 1919 – Síldarkrakkid.
- 1920 – Kaupfélag Ísfirðinga (hið þriðja).
- 1921 – Díselrafstöð
Skipabrautin á Torfnesi
- 1923 – Tilraunaveiðar O.G. Syre og Símonar Olsen á rækju.
Ísafjarðarkaupstaður kaupir Hæstakaupstaðareignirnar (þ.á.m. Riistún)
- 1924 – Græðir hf.
- 1925 – Togarinn Hafsteinn.
Togarafélag Ísfirðinga stofnað og eignast togarann Hávarð Ísfirðing.
Hf Smjörlikjagerð Ísafjarðar.
- 1926 – Endalok Hinna Sameinuðu Ísl. Verslana
- 1927 – Staðfesting á fyrsta skipulagsupprætti af bænum.
Ísafjarðarkaupstaður kaupir Neðstakaupstað.
Seljalandsbúið hefur starfsemi.
Stofnun Samvinnufélags Ísfirðinga.
- 1934 – Útgerðarfélagið Huginn hf.
Byggingafélag verkamannabústaða.
- 1935 – Batabryggjan í Mjósundum.
- 1936 – Sameining íshúsfélags Ísfirðinga, Jökuls og Glámu.
Skipasmíðastöð Marzelíusar.
Rækjuverksmiðja ísafjarðar.
- 1937 – Netagerðarverkstæði á Grænagarði.
Raforkuverið í Engidal.
- 1938 – Útgerðarfélagið Muninn hf.
Útgerðarfélagið Njörður hf.
- 1943 – Norðurtanginn hóf starfsemi.¹¹

¹¹ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

1.3 Sérkenni og þróun byggðarinnar á Eyrinni

Kaupstaðirnir þrír; Neðstikaupstaður (1765), Miðkaupstaður (1816) og Hæstikaupstaður (1788), hafa frá því að þeir voru stofnaðir haft mikil áhrif á uppbyggingu og útlit byggðarinnar á eyrinni. Á milli þeirra lá vegur sem í dag er af grunninum til Aðalstræti. Þetta má m.a. sjá á mynd nr. 7 hér að neðan.

Landrými hefur alltaf verið af skornum skammti og þess vegna er byggðin á eyrinni þétt. Stórir skikar voru fráteknir fyrir tún og til útbreiðslu á fiski og þar af leiðandi var farið sparlega með byggingarlandið. Þannig hafði mikilvægi saltfisksins bein áhrif á þróun byggðarinnar allt fram á 20. öld, því taka þurfti frá pláss fyrir fiskþurrkunarreiti. Mest áberandi dæmið um þetta er svæðið suðaustan við Hæstakaupstað (Riistún) sem var óbyggt fram á fjórða áratug tuttugustu aldar. Þetta sést t.d. vel á mynd nr. 5 hér að neðan.

Mynd 5. Hluti af korti danskra landmælingamanna af Ísafirði árið 1913. Riistún merkt númer 29.¹²

¹² Skjalasafn Ísafjarðar.

Þegar fyrsti skipulagsuppdrátturinn var gerður fyrir bæinn á þriðja áratug tuttugustu aldar voru sömu forsendur enn fyrir hendi, þ.e. lítið byggingarland og stórir skikar fráteknir fyrir útbreiðslu á fiski. Skipulagið gerði ráð fyrir sambyggðum húsalengjum og þéttri byggð, líkt og sést á mynd nr. 6 hér að neðan.¹³

Mynd 6. Hluti af skipulagsuppdrætti Ísafjarðar frá árinu 1927¹⁴

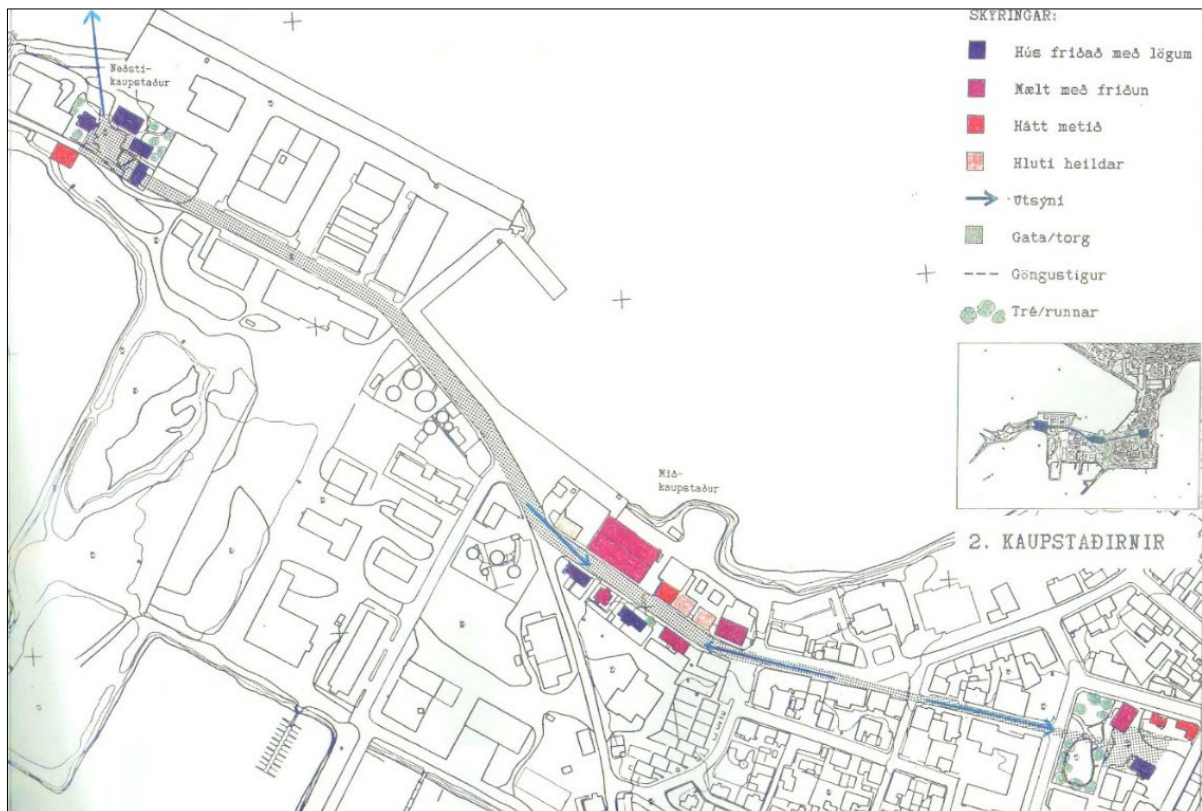
¹³ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

¹⁴ Skjalasafn Ísafjarðar.

Þessar fyrirhuguðu sambyggðu húsalengjur gerðu ráð fyrir niðurrifi flestra eldri húsa bæjarins. Þetta gekk þó aldrei eftir nema að hluta til. Segja má að þetta fyrsta skipulag hafi haft mest áhrif á hluta miðbæjarins s.s. Silfurtorg, Hafnarstræti og neðsta hluta Aðalstrætis, en þessi svæði eru að mestu byggð eftir skipulaginu.¹⁵ Hins vegar þegar á heildina er litið hafði skipulagið í raun ótrúlega lítil áhrif á meginþorra byggðarinnar á Eyrinni og þar standa enn þá mörg hús sem skipulagið gerði ráð fyrir að myndu víkja fyrir nýrri byggð. Guðmundur Hannesson læknir var einn af skipulagshöfundunum og hafði nýlega gefið út ritið *Um skipulag bæja*. Þar gagnrýndi hann margt við þáverandi bæjarbyggð á Íslandi, þar á meðal Ísafjörð, s.s. að byggðin væri of handahófskennd og sundurlaus.¹⁶ En eins og áður sagði þá gekk þetta ekki eftir, að einhverju leyti vegna kreppuáranna, en mögulega líka vegna andstöðu bæjarbúa við skipulagið í heild sinni, sem verður ekki farið nánar yfir hér.

Austan megin við Miðbæinn er að finna elsta þéttbýliskjarnann í bænum, þ.e. timburhúsin sem standa við Brunngötu, Smiðjugötu, Tangagötu, Sundstræti (vestan megin), Silfurgötu, Þvergötu og Skipagötu. Flest þeirra húsa sem standa við þessar götur í dag eru byggð á seinni hluta 19. aldar og fram á byrjun 20. aldar, sjá mynd nr. 8 hér að neðan.

Mynd 7. Kort úr húsakönnuninni frá 1993, sem sýnir kaupstaðina þrjá og tenginguna á milli þeirra.¹⁷

¹⁵ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

¹⁶ Ásdís Hlökk Theodórsdóttir, 2016.

¹⁷ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

Mynd 8. Kort úr húsakönnuninni frá 1993, sem sýnir elstu byggðina á Eyrinni.¹⁸

Árið 1923 festi Ísafjarðarkaupstaður kaup á fiskverkunarsvæðinu (Riistúni) við Hæstakaupstað sem fram að því hafði skapað stórt gat í byggðinni. Næstu tvo áratugina á eftir voru byggðar stórar steinsteypubyggingar á svæðinu, meðfram Austurvegi og Fjarðarstræti, auk þess sem almenningargarðurinn Austurvöllur var byggður upp. Þó að þessar stóru byggingar við Austurveg hafi strangt til tekið ekki fylgt skipulaginu frá 1927 má segja að þær séu í svipuðum stíl og gert var ráð fyrir. Fyrstur reis Gagnfræðaskólinn árið 1939 og Grundargötublokkinn svokallaða árið eftir. Síðar bættist við Sundhöllin árið 1945 og svo Húsmæðraskólinn Ósk árið 1948. Öll eru þessi hús í funkisstíl og múrhúðuð með skeljasandi eða steinmulningi líkt og tíðkaðist á þessum árum. Þessi hús eru áberandi í umhverfinu og mynda samstæða heild, ásamt íbúðarhúsinu við Austurveg 7. Gagnfræðaskólinn hefur nú verið tengdur barnaskólanum með tengibyggingu frá níunda áratugnum.¹⁹

Um miðja tuttugustu öldina fór að fara meira fyrir áhrifum umferðaverkfræði í skipulagi. Bílaöldin tók við og gatnakerfi bæja, útfærsla gatna og tilhögun bygginga fóru að taka mið af því. Því fylgdi dreifðari byggð og meiri aðgreining gatna og byggðar.²⁰ Segja má að gamla byggðin innan verndarsvæðisins á Eyrinni hafi orðið fyrir ótrúlega litlum áhrifum af

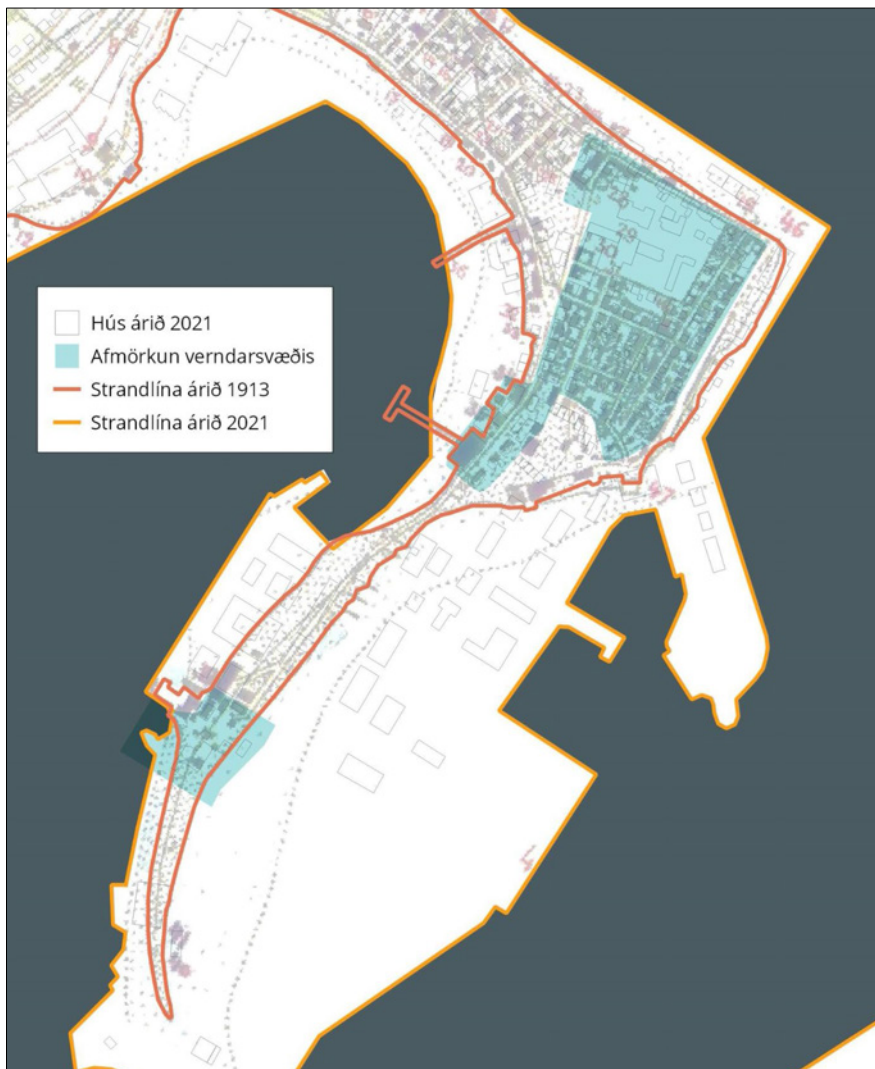
¹⁸ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

¹⁹ Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir, 1993.

²⁰ Ásdís Hlökk Theodórsdóttir, 2016.

Þessum breyttu áherslum. Nokkrar nýrri byggingar bættust við á landfyllingum umhverfis eldri byggðina sem gerði það að verkum að hús sem áður stóðu alveg úti í fjöru voru slitin frá sjónum. Þrátt fyrir að fjöldi gamalla timburhúsa á Eyrinni sé mikill, þá hafa mörg húsanna verið rifin og slíkt hefur jafnvel átt sér stað á síðustu árum. Mest við Brunngötu og hluta Tangagötu, en algengt er að bílastæði séu í dag þar sem áður stóðu hús.

Landslag eyrarinnar sjálfrar hefur tekið miklum breytingum og stórfelldar landfyllingar hafa bæst við með nýju hafnarsvæði og rými fyrir stórar byggingar og bílastæði. Þetta má glögglega sjá þegar bornar eru saman strandlínur Ísafjarðar árið 1913 og árið 2021. Pollgata hefur bæst við og umbreytt landslagi Pollsins þar sem litlu bryggjurnar hafa vikið fyrir breiðri akbraut á landfyllingu. Svipuð braut var fyrirhuguð norðan eyrarinnar í lok 20. aldar en fallið var frá því í núgildandi aðalskipulagi Ísafjarðarbæjar.

Mynd 9. Kort sem sýnir strandlínur Eyrarinnar árið 1913 og 2021. Bláu svæðin sýna þau svæði sem eru tekin fyrir í þessari húsakönnun.²¹

²¹ Kort unnið af Alta.

1.4 Samhengi byggðarinnar á Eyrinni

Svipmót byggðarinnar innan verndarsvæðisins er samofið fyrstu þéttbýlismyndun á Íslandi þar sem byggingastílar eru fyrst innfluttir og svo aðlagðir íslenskum aðstæðum smátt og smátt. Þegar horft er á byggðina út frá byggingarstíl og samhengi innan verndarsvæðisins má skipta henni gróflega í fjóra flokka.

- Í fyrsta lagi er um að ræða **byggð sem tengist kaupstöðunum þremur** sem eru *fæðingarstaðir* Ísafjarðar og skarta m.a. einum af elstu húsum landsins.
- Í öðru lagi eru **látlaus íbúðarhús frá timburhúsaöld** og götumyndir sem endurspegla svipmót fyrstu þéttbýlismyndunar á Íslandi.
- Í þriðja lagi eru **byggingarheildir við gömlu aðalgötturnar**, Aðalstræti og Silfurgötu. Þar sem götur eru rammaðar inn af veglegum byggingum og hýsa oft einhvers konar starfsemi.
- Í fjórða lagi er **samstæð heild steinsteypuhúsa** sem endurspegla hina *íslensku funkisstefnu* sem setur svip sinn á þéttbýli á Íslandi á eftirstríðsárunum.

1.4.1 Kaupstaðir

Á svæðunum sem tilheyrðu kaupstöðunum þremur, Neðstakaupstað, Miðkaupstað og Hæstakaupstað er að finna ein elstu timburhús landsins. Þetta eru hús með sterkum skandinavískum áhrifum enda mörg byggð af frumkvæði kaupmanna frá Danmörku og Noregi. Í Neðstakaupstað hefur varðveist heildstæðasta þyrping danskra verslunarhúsa frá 18. öld á landinu öllu. Á þessum tímum einokunarverslunar voru húsin flutt tilsniðin frá Danmörku og reist af dönskum smiðum. Húsin eru jafnframt dæmi um þrjár helstu formgerðir timburhúsa frá þessum tíma, grindarhús, bolhús og stökkahús. Elsta húsið er Krambúðin (byggingarár óljóst milli 1757 og 1760), sem er hefðbundið tilsniðið danskt grindarhús. Faktorshúsið (1765) er upphaflega af bolhúsagerð en sú gerð var mest notuð fyrir íbúðarhús kaupmanna. Tjöruhúsið (1781) og Turnhúsið (1785) eru bæði svokölluð stökkahús.²²

Allar þessar gerðir tilheyra þeim danska húsagerðastíl sem var ríkjandi á upphafsárum þéttbýlismyndunar, um 1750-1840. Dönsku húsin voru einlyft með háu risi, knappri vegghæð, stóðu á lágum steinsettum sökkli og höfðu inngang á miðri framhlið. Þau voru bikuð að utan með hvítum gluggum, oft með hlerum fyrir og frágangur þeirra var grófur og án skrauts.

---

²² Hörður Ágústsson, 2000 og Guðmundur L. Hafsteinsson, á.á.

Í Hæstakaupstað hefur bara eitt hús varðveist frá upphafi verslunar Björgvinjarmanna þar, Hæstakaupstaðarhúsið við Aðalstræti 42 (1788), sem er einlyft stokkbyggt timburhús.²³ Þar er einnig hús Sölubúðarinnar (1855) við Aðalstræti 37 sem er tvílyft hús með bindingsverki, byggt á grunni eldra húss og er hluti af heildinni í Hæstakaupstað. Bæði húsin hafa verið gerð upp í upprunalegum stíl. Þriðja húsið í heildinni Norðurvegur 2 (1875) og til ársins 1992 stóð einnig eldra hús við Fjarðarstræti 21 sem var rífið.

Mynd 10. Kort sem sýnir byggingarheildirnar fjórar á svæðinu..²⁴

²³ Minjastofnun Íslands, á.á.

²⁴ Kort unnið af Alta.

Í Miðkaupstað hefur eitt af upprunalegu húsunum frá upphafi verslunar þar varðveist, Södenborgarhúsið (1816) við Aðalstræti 12. Það er að danskri gerð með lágum veggjum og háu risi. Þar í kring eru nokkur gömul timburhús frá árunum 1845-1907 sem tengjast einnig verslunarstarfseminni í Miðkaupstað, bæði verslunar og íbúðarhús. Best þekkta húsið er líklega Edinborgarhúsið (1907) við Aðalstræti 7 sem hýsti Edinborgarverslunina. Einnig eru þar hluti af byggingaheild, húsin í Aðalstræti númer 8, 10, 11, 15 og 16. Þetta eru timburhús, flest með bindingsverki, sem með tímanum tekur yfir sem algengasta formgerð timburhúsanna.²⁵

Með tíð og tíma voru húsin aðlöguðu íslenskum aðstæðum, samhliða því að íslenskir timburmenn og snikkarar náðu tókum á smíði húsanna og þróðu lag þeirra. Yngri húsin í húsabyrpingunum við Miðkaupstað og Hæstakaupstað bera því ýmis merki yngri byggingarstíls timburhúsa. Þetta eru m.a. hús af svokallaðri dansk-íslenskri húsagerð sem er eins konar íslenskt framhald af þeirri dönsku. Smátt og smátt tóku Íslendingar við keflinu í kaupstöðunum bæði hvað varðar verslunarrekstur og húsabyggingar. Kaupstaðirnir sem urðu kveikjan að þéttbýlinu á Ísafirði eru enn á sínum stað og hver og einn skartar byggðaheild með svipmóti sem tengist sögu og þróun Ísafjarðar.

Mynd 11. Turnhús, Krambúð og Tjöruhús í Neðstakaupstað sumarið 2021.²⁶

²⁵ Hörður Ágústsson, 2000

²⁶ ljósm. Bragi Bergsson.

1.4.2 Timburhús

Á Eyrinni eru fleiri merkilegar byggingaheildir timburhúsa frá fyrstu áratugum þéttbýlismyndunar. Þessi byggð fer að myndast smátt og smátt austan við Miðkaupstað þar sem landrými var til staðar í Tangagötu, Smiðjugötu, Þvergötu og hluta Brunngötu, Silfurgötu, Sundstrætis, Skipagötu og Fjarðarstrætis. Meginþorri húsanna var byggður á seinni hluta 19. aldar fram á fyrstu áratugi 20. aldarinnar. Eitt og eitt steinsteypt hús er einnig að finna inni á milli, en það eru timburhúsin sem einkenna heildarmyndina. Þessi heild gefur góða yfirsýn yfir hús frá timburhúsaöldinni svokölluðu þegar Íslendingar byrjuðu að fíkra sig áfram í smíði timburhúsa.

Sum elstu húsanna eru samkvæmt danska byggingarstílnum og þeim dansk-íslenska sem lýst var í kaflanum hér að framan, s.s. Sundstræti 25A, Þvergata 3, Skipagata 11 og Smiðjugata 2. Flest bera þó sterkara yfirbragð þeirrar húsagerðar sem þróast út frá þessum stílum og eru ríkjandi á seinni hluta 19. aldar. Þetta eru einföld timburhús oft með blönduðum stílum, sum með einhverjum einkennum af sveitser stíl sem lýst er í næsta kafla.

Mynd 12. Sundstræti 25a; Messíönnuhús sumarið 2021.²⁷

---

²⁷ ljósm. Bragi Bergsson.

Stór hluti húsanna á þessu svæði voru einföld hús alþýðufólks, bárujárnsklædd timburhús, oft byggð af litlum efnum og sparsemi. Einkenni þeirra eru að þau eru lítil og lágreist og án skrauts, með lágu risi eða krossreist og sum portbyggð.²⁸ Margs konar viðbyggingar og skúrar eru við þessi hús og oft hefur verið bætt við hæð ofan á þau. Húsin hafa þannig stundum þróast með þeim hætti að upphaflega voru þau í dansk-íslenskum stíl en síðar var byggt við þau eftir því sem fjárhagur leyfði og fjölskyldustærð breyttist. Þannig endurspeglar útlit hússins oft blöndu af ýmsum stefnum, ekki síst þeim sem eru ríkjandi þegar bætt var við það. Þessi einföldu timburhús setja mikinn svip á svæðið og dæmi um þau eru t.d. Sundstræti 35, Silfurgata 8, Smiðjugata 4, Tangagata 10 og Tangagata 21.

Mynd 13. Timburhúsið við Þvergötu 3 hefur tvo skorsteina, mynd tekin sumarið 2020.²⁹

Á Ísafirði var einnig algengt að hafa litla viðbyggingu eða inngönguskúr, sem viðbót við aðaldr til að veita skjól frá veðri og vindum. Þetta eru kölluð bíslög og eru sérlega mörg dæmi um þau að finna í gömlu byggðinni.

Timburhúsaheildin á Eyrinni er eitt heilsteyptasta dæmið á landinu um húsagerðir í bæjum þegar byggðin fer að þéttast og taka á sig mynd. Notagildi er í fyrirrúmi og hvert rými

²⁸ Hörður Ágústsson, 2000 og Guðmundur L. Hafsteinsson á.á.

²⁹ ljósm. Bragi Bergsson.

húsanna er nýtt til hins ýtrasta. Byggt er eftir efnum hverju sinni og viðbæturnar sem bætast smátt og smátt við húsinn eru eitt af einkennum byggðarheildarinnar. Innlendar aðstæður eins og veðurfar endurspeglast í húsagerðunum, sbr. bíslögin. Timburhúsaheildin segir þannig sögu alþýðufólks og húsakostinn sem þeim bauðst á árunum í kringum 1900 þegar þéttbýli er að festa sig í sessi.

Mynd 14. Timburhúsið við Tangagötu 17, sumarið 2021.³⁰

1.4.3 Aðalstræti og Silfurgata

Íburðarmestu og stærstu byggingarnar á svæðinu eru flestar að finna í og við aðalgötunum Aðalstræti og Silfurgötu. Þær eru byggðar í ýmsum stílum og frá mismunandi tímum en hafa þó mörg sameiginleg einkenni. Þær eru yfirleitt 2-4 hæðir, staðsettar alveg úti við götuna og standa sumar þétt hlið við hlið, í svokallaðri randbyggð. Þær eru einnig yfirleitt með verslun og/eða þjónustu á jarðhæð, stundum kallað virk jarðhæð. Þessar byggingar eru heilt yfir íburðarmeiri en víða annars staðar í bænum.

Fá dæmi eru um timburhús með nýklassískum stíl á Íslandi en við Aðalstræti 36 er þó gott dæmi um slíkt með gamla barnaskólanum þar sem sjá má hornsúlur og þríhyrna bjóra yfir gluggum (1901). Framhlið skólans er friðuð og henni viðhaldið þó að restin af skólabyggingunni sé mun yngri.³¹

³⁰ ljósm. Bragi Bergsson.

³¹ Hörður Ágústsson, 2000 og Guðmundur L. Hafsteinsson á.á.

Mynd 15. Silfurgata 6 sumarið 2021..³²

Sveitserstíllin setur svip á mörg hús við aðalgötturnar. Einkenni stílsins er hár múraður sökkull, mikil lofthæð og stórir gluggar og hátt ris. Þá er jafnan skrautlega útskorinn umbúnaður glugga, hurða og þakbrúna sem ná langt út. Íslendingar aðlöguðu stílinn að íslenskum veðuraðstæðum með því að klæða húsin bárujárni og sá stíll því kallaður bárujárnssveitser. Raguel Árni Bjarnason var aðalfrumkvöðull íslenska sveitser stílsins á Ísafirði og hús eftir hann eru t.d. Silfurgata 11 (Félagsbakaríið), Silfurgata 2 og Silfurgata 6, öll frá 1905, en seinni tvö eru með hornturnabrag. Önnur dæmi um sveitserhús við aðalgötur eru Aðalstræti 22b (1907) og Silfurgata 7 (1906).³³

Eftir um 1915 tekur steinsteypuöldin við þegar byggingu timburhúsa voru settar miklar skorður. Í upphafi var uppbygging, útlit og fyrirkomulag steinsteypuhúsa nánast með sama hætti og timburhúsanna sem fyrir voru.³⁴ Dæmi um þetta eru t.d. Brunngata 10 sem er steinsteypuhús í sveitserstíl (1910) og Brunngata 12 sem hefur útlit timburhúss.

³² ljósm. Bragi Bergsson.

³³ Hörður Ágústsson, 2000 og Guðmundur L. Hafsteinsson á.á.

³⁴ Hörður Ágústsson, 2000 og Guðmundur L. Hafsteinsson á.á.

Nokkur hús með einkenni steinsteypuklassíkur er að finna við Aðalstræti, en það eru steinsteypt hús með söguleg stíleinkenni. Þetta eru Aðalstræti 18 (1920) Aðalstræti 22 (1933) og Aðalstræti 26 (1933). Einnig neðsta hæð húss gamla bakarísins við Aðalstræti 24 sem byggt var árið 1935 sem steinsteypuklassík en svo var hæðum bætt ofan á níunda áratugnum í síðmóðernískum stíl. Einnig má sjá dæmi um byggingar frá öðrum tímаскеiðum s.s. Silfurgötu 1 (1970) sem er dæmi um móðerníska byggingu.

Aðalgöturnar hafa ekki síst menningarsögulega mikilvægt gildi sem rótgrónar verslunargötur þar sem virk jarðhæð er eitt aðaleinkenni þeirra. Þær hafa í gegnum tíðina byggt á viðskiptum gangandi vegfarenda sem áttu leið hjá á þessum aðalgötum og gera enn í dag.

Mynd 16. Silfurgata 2, Aðalstræti 26 og Aðalstræti 24, sumarið 2020.³⁵

---

³⁵ Ljós. Bragi Bergsson.

1.4.4 Funkishús

Nyrst á verndarsvæðinu er einnig að finna skemmtilega byggingaheild steinsteypubygginga undir áhrifum *íslensku funkisstefnunnar* sem var áberandi á árunum 1930-1960. Þessi hús byggjast upp á svæði sem áður var notað til saltfiskþurkunar (Risstún) en losnaði upp úr 1920 með breyttum vinnsluaðferðum á fiski. Þá þótti kjörið að nota þetta dýrmæta byggingarland undir stórar opinberar byggingar. Flestar þessara bygginga eru hannaðar af Guðjóni Samúelssyni sem var mjög áhrifa- og afkastamikill arkitekt á þeim tíma og starfaði lengi sem húsameistari ríkisins. Byggingarnar á svæðinu eru einnig dæmi um þróun funkisstílsins á Íslandi og mismunandi útfærslur Guðjóns.

Funkisstefnan eða funksjónalismi sprettur fram í Evrópu um 1920 samfara gagnrýni á byggingarlist sem fylgdi fornum hefðum. Með funkisstílnum var lögð áhersla á notagildi bygginganna og að nýta sem best eiginleika steinsteypunnar. Byggingarnar voru einfaldar, án skrauts og áttu að vera heilsusamlegar og ódýrar íbúðir fyrir almenning. Á Íslandi þróaðist stíllinn frá því að vera með flötum þökum líkt og í Evrópu yfir í lágreist valmaþök og hornluggar einkenndu einnig stíllinn. Eitt af höfuðeinkennum íslenskra funkishúsa var að yfirborð þeirra var múrhúðað með hrjúfu efni s.s. skeljasandi eða steinmulningi.³⁶ Dæmi um þetta eru húsini við Austurveg sem byggð voru milli 1939 og 1950.

Mynd 17. Steinsteypt hús í funkisstíl sumarið 2020. Austurvegur 9 (Sundhöllin) og 11 (Húsmæðraskólinn), og einnig sést glitta í bakhlið hússins við Fjarðarstræti 11.³⁷

³⁶ Guðmundur L. Hafsteinsson á.á.

³⁷ Ljós. Bragi Bergsson.

Húsin við Austurveg 9, 10, 11 og 12 eru hönnuð af Guðjóni og þar má sjá hvernig hann fylgdi funkisstefnunni ekki alveg 100%. Hann vildi t.d. hafa smá skraut á húsunum og sums staðar má einnig sjá klassísk áhrif. Guðjón var einnig þekktur fyrir að bæta við þjóðlegum eða náttúrulegum einkennum við grunnhugmyndir funkisstefnunnar. Þetta má t.d. sjá á Þjóðleikhúsinu í Reykjavík og hefur verið nefnt hamrastíll. Guðjón var einnig þekktur fyrir að reyna að samþætta klassískan einfaldleika og rökrétta formhugsun í anda funksjónalisma. Gagnfræðaskólinn (1939) og Sundhöllinn á Ísafirði (1945) og Húsmæðraskólinn Ósk (1948), eru dæmi um þá tegund funkisstíls sem Guðjón notaði og hefur stundum verið nefndur lýðveldisstíll. En hann teiknaði líka hús þar sem funkisstílnum er nokkuð ítarlega fylgt eftir, eins og verkamannablokkina við Austurveg og Grundargötu (1940) sem fylgja sömu teikningum og verkamannabústaðirnir við Hringbraut í Reykjavík, og þau eru með elstu dæmum um hús sem eru byggð í anda funkisstefnunnar á Íslandi.

Við Fjarðarstræti og Skólagötu er einnig að finna íbúðarhús í funkisstíl sem styrkja heildarsvip þessa svæðis. Á svæðinu er því að finna ýmis dæmi um íslenskar útgáfur funkisstílsins, sem þróast á eftirstríðsárunum.

Mynd 18. Verkamannablokkirnar við Austurveg 12 og Grundargötu 2-6, sumarið 2020.³⁸

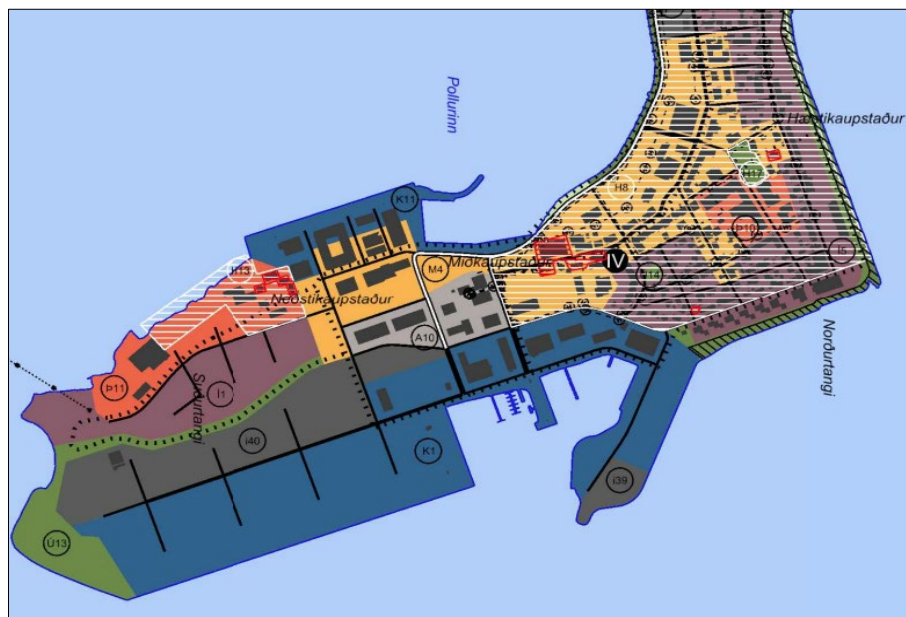
---

³⁸ ljósm. Bragi Bergsson.

1.5 Staða reitsins í skipulagi

Landnotkunarreitir innan verndarsvæðisins í Aðalskipulagi Ísafjarðarbæjar 2008-2020 má sjá á mynd 2 og um þá hefur verið sett fram stefna í aðalskipulaginu. Innan íbúðasvæðis Í5 á að endurheimta fyrri hús og þetta byggð. Á þjónustusvæði Þ10 er áhersla á fjölbreytilegt og heilsusamlegt umhverfi og gott aðgengi. Á þjónustusvæði Þ11 er lögð áhersla á að líta á gömlu húsin og fjöruna sem heild. Á miðsvæði M4 er lögð áhersla á eflingu miðbæjar með þéttum, líflegum og aðlaðandi kjarna. Einnig sé fjölbreytt verslun og þjónusta og íbúðir og góð tenging við náttúru. U14 er Skipagöturóló þar sem áhersla er á góð leiktæki. Annars er á öllum þessum svæðum vísað til hverfisverndar svæðisins. Svæðið sem hér er til umfjöllunar er allt innan hverfisverndaðs svæðis í aðalskipulaginu, nánar tiltekið H8 og H13, sjá hvítstrikad svæði á mynd nr. 19.

Samkvæmt ákvæðum hverfisverndar H13 fyrir Neðstakaupstað á öll uppbygging á svæðinu að miða að varðveislu sögu- og menningarminja og auka möguleika svæðisins sem safnasvæðis. Breytingar skulu gerðar í samráði við Húsafríðunarnefnd ríkisins og gæta þess að uppbygging til að auka aðgengi að fjörunni skerði ekki verndargildi svæðisins. Austurvöllur er einnig hverfisverndaður (H17) sem Skrúðgarður þar sem upprunaleg hönnun er vernduð, óheimilt að skerða umfang garðsins og gott aðgengi að honum sé tryggt. Á hverfisverndarsvæði Skutulsfjarðareyrar H8 er lögð fram verndarstefna sem einnig vísar til gerð rammaskipulags um svæðið ekki síður en 2011, en það hefur ekki verið unnið.

Mynd 19. Hluti af Aðalskipulagi Ísafjarðar 2008-2020.³⁹

³⁹ Skipulagsvefsjá Skipulagsstofnunar.

Á svæði Neðstakaupstaðar og nágrenni er í gildi Deiliskipulag Suðurtanga, íbúðar- og þjónustusvæðis frá árinu 2015. Markmið deiliskipulagsins er að skapa rými fyrir íbúðarbyggð þar sem gæðin byggjast á góðu aðgengi að sjó, aðstöðu fyrir sjósport og nálægð við miðbæ og þjónustu. Markmiðið er jafnframt að efla umhverfi minja sem eru á svæðinu og tryggja vernd þeirra. Þá er einnig lögð áhersla á að innan svæðisins verði mögulegt að efla þjónustu við bæði íbúa og gesti.

Mynd 20. Hluti af deiliskipulagsuppdrættinum fyrir svæðið frá 2015.⁴⁰

Gamla byggðin á Eyrinni var skipulögð árið 1997 og þar var lögð áhersla á verndun og viðhald elstu byggðarinnar og göturnar þar skilgreindar sem vistgötur, þar sem gangandi umferð hefur forgang. Í deiliskipulaginu er gert ráð fyrir stórum landfyllingum umhverfis Eyrina alla með nýrri byggð og stórum stofngötum. Skipulagið byggir á eldra aðalskipulagi en í núgildandi aðalskipulagi hefur verið horfið frá þessum miklu landfyllingum norðan- og vestanmegin byggðarinnar auk tilheyrandi bílastæðum og umferðaræðum.

⁴⁰ Skipulagsvefsjá Skipulagsstofnunar.

Mynd 21. Hluti af deiliskipulagsupprættinum fyrir svæðið frá 1997.⁴¹

---

⁴¹ Skipulagsvefsjá Skipulagsstofnunar.

1.6 Húsakönnun

Byggða- og húsakannanir eru „byggingarlistaleg og menningarsöguleg skoðun, könnun, greining, úttekt, skráning og mat bæjarumhverfis og einstakra húsa, studd sagnfræðilegri könnun nauðsynlegra frumheimilda.“⁴² Í húsakönnun er að finna skrá yfir hús á viðkomandi svæði og hún þarf að innihalda að lágmarki sögulegar staðreyndir um hvert og eitt hús, lýsingu, ljósmyndir og varðveislumat.⁴³ Varðveislumat í húsakönnun tekur til eftirtalinna þátta: byggingarlistar, menningarsögulegs gildis, umhverfisgildis og upprunalegrar gerðar húss og skulu færð rök fyrir varðveislugildi.⁴⁴ Tilgangur húsakannana er að tryggja að ákvarðanir sem varða breytingar á byggð eða einstökum húsum séu teknar af þekkingu á því gildi sem þau hafa fyrir umhverfi, sögu og byggingarlist.

Þessi húsakönnun er unnin vegna tillögugerðar um *verndarsvæði í byggð* á svæðunum sem hér eru til umfjöllunar. Á svæðunum eru m.a. staðsett íbúðarhús, verslanir og menningarstofnanir. Í húsakönnuninni er fjallað um öll hús og mannvirki innan svæðisins, en þar standa í dag alls 127 hús en geymsluskúrar eða bílskúrar á lóðunum voru ekki taldir sérstaklega.

Að lokum er mikilvægt að benda á fjögur eigindi í umhverfinu sem vert er að vernda og varðveita. Þetta eru: Austurvöllur, Skipagöturóló, Bárðarslippur og Fjaran í Neðsta.

1.6.1 Varðveislumat fyrir hús og mannvirki

Við mat á varðveislugildi húsa og mannvirkja eru metnir fjórir þættir: *Listrænt gildi, menningarsögulegt gildi, umhverfisgildi og upprunaleg gerð*. Niðurstaða varðveislumats, þ.e. varðveislugildi húsa, byggist síðan á innbyrðis mati á vægi hvers þáttar og vega þar þyngst gildi byggingarlistar, menningarsögu og umhverfis. Við mat á varðveislugildi húsa og mannvirkja er stuðst við leiðbeiningar Minjastofnunar um gerð byggða- og húsakannana og skráningu húsa og mannvirkja.⁴⁵

Í húsakönnun er gerð grein fyrir verndarstöðu viðkomandi húsa og mannvirkja gagnvart lögum og gildandi deiliskipulagi og/eða húsverndarstefnu sveitarfélags. Friðlýsing húsa og friðun húsa sem eru 100 ára og eldri byggir á *lögum um menningarminjar nr.*

---

⁴² Minjastofnun Íslands: „Byggða- og húsakönnun“. Óútgefið leiðbeiningarit (2009).

⁴³ Vefur Minjastofnunar Íslands: <http://www.minjastofnun.is>.

⁴⁴ Minjastofnun Íslands: „Byggða- og húsakönnun“. Óútgefið leiðbeiningarit (2009).

⁴⁵ Minjastofnun Íslands: „Byggða- og húsakönnun“. Óútgefið leiðbeiningarit (2009); „Gerð húsakönnunar og skráningarstaðall húsa og mannvirkja“. Óútgefið leiðbeiningarit (2017).

80/2012. Þar er jafnframt kveðið á um umsagnarskyldu vegna húsa sem byggð eru 1925 og fyrr. Í lögnum eru eftirfarandi verndunarflokkar húsa:⁴⁶

Friðlýst hús og mannvirki - BLÁR FLOKKUR

Hús og mannvirki sem friðlýst eru með ákvörðun ráðherra samkvæmt 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012.⁴⁷ Hús sem voru friðuð samkvæmt eldri lögum teljast nú einnig friðlýst.⁴⁸ Um friðlýsingu segir í 5. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012: „Friðlýsing fornleifa, húsa og mannvirkja getur falið í sér kvöð sem þinglýst er á fasteign og hefur þann tilgang að tryggja sem best varðveislu menningarminja.“

Friðuð hús og mannvirki - FJÓLUBLÁR FLOKKUR

Öll hús og mannvirki sem eru 100 ára og eldri eru friðuð samkvæmt aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/201.⁴⁹ Gildir nú um *hús byggð 1919 eða fyrr* samkvæmt Fasteignaskrá Þjóðskrár Íslands.

Umsagnarskyld hús - APPELSÍNUGULUR FLOKKUR

Hús sem hvorki eru friðuð né friðlýst en byggð 1925 eða fyrr, og kirkjur reistar 1940 eða fyrr, eru umsagnarskyld samkvæmt 30. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, þ.e. eigendum þeirra er skylt að leita umsagnar Minjastofnunar Íslands ef þeir hyggjast breyta þeim, flytja þau eða rífa.

Einstök hús, húsaðir og götumyndir - RAUÐUR FLOKKUR

Einstök hús, húsaðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna byggingarlistarlegrar, menningarsögulegrar og/eða umhverfislegrar sérstöðu þeirra.

Samstæður húsa og heildir - GULUR FLOKKUR

Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra.

---

⁴⁶ Lög um menningarminjar - nr. 80 - 29.6.2012.

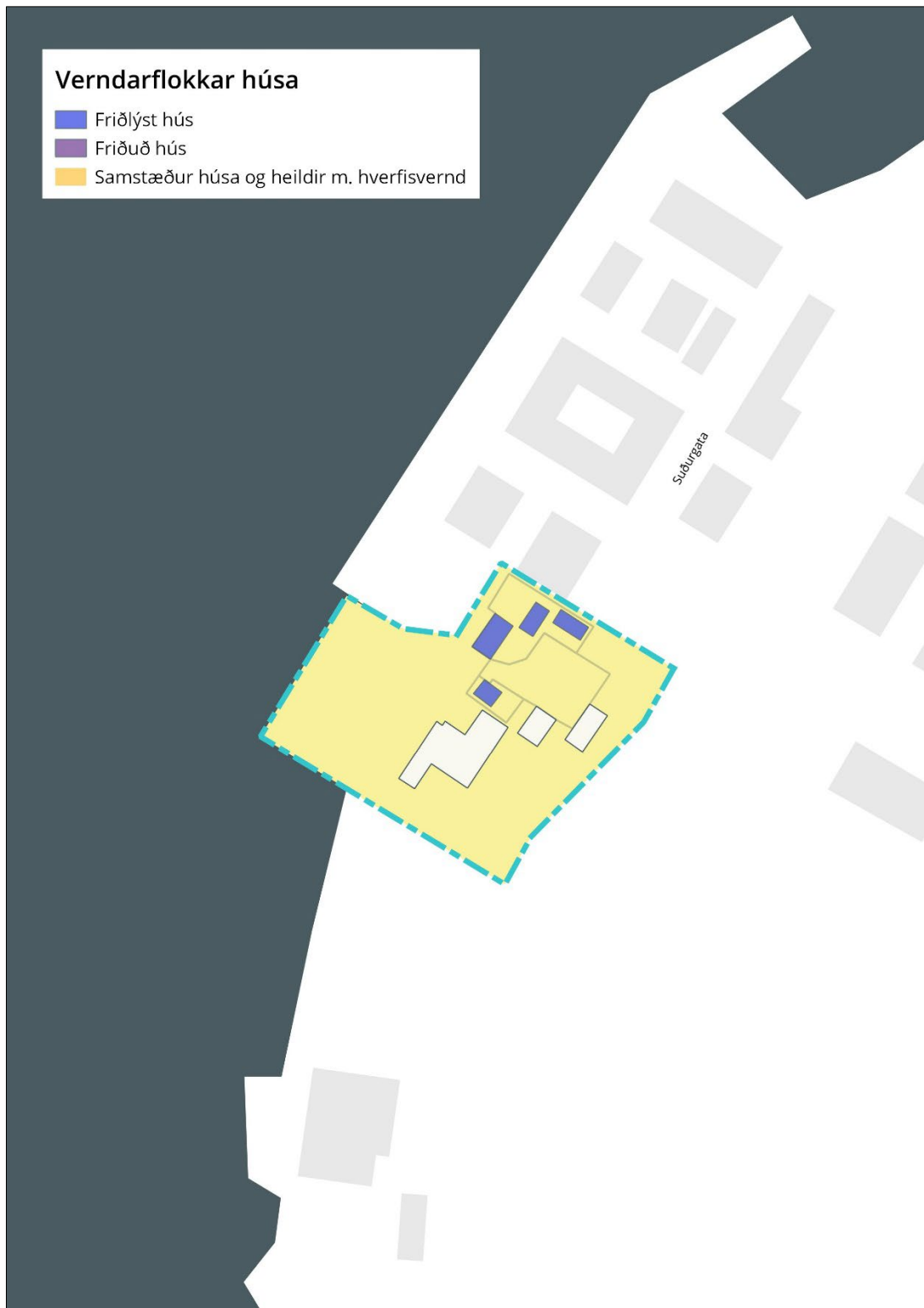
⁴⁷ Lög um menningarminjar - nr. 80 - 29.6.2012. Tóku gildi 1.1.2013.

⁴⁸ Friðlýst hús eru á skrá hjá Minjastofnun Íslands og þar er getið um friðunarár og hvaða hluti byggingar er friðaður, sjá: www.minjastofnun.is.

⁴⁹ Lög um menningarminjar - nr. 80 - 29.6.2012. Tóku gildi 1.1.2013. Sjá einnig vef Minjastofnunar Íslands: www.minjastofnun.is.

1.6.2 Varðveislumat fyrir Neðstakaupstað

Á athugunarsvæðinu eru fjögur hús sem eru friðlýst og svæðið er hverfisverndað í Aðalskipulagi. Á kortinu hér fyrir neðan má sjá þau hús sem eru friðlýst (blá).⁵⁰

⁵⁰ Kort unnið af Alta.

Á kortinu hér fyrir neðan má sjá varðveislugildi húsanna á svæðinu.⁵¹

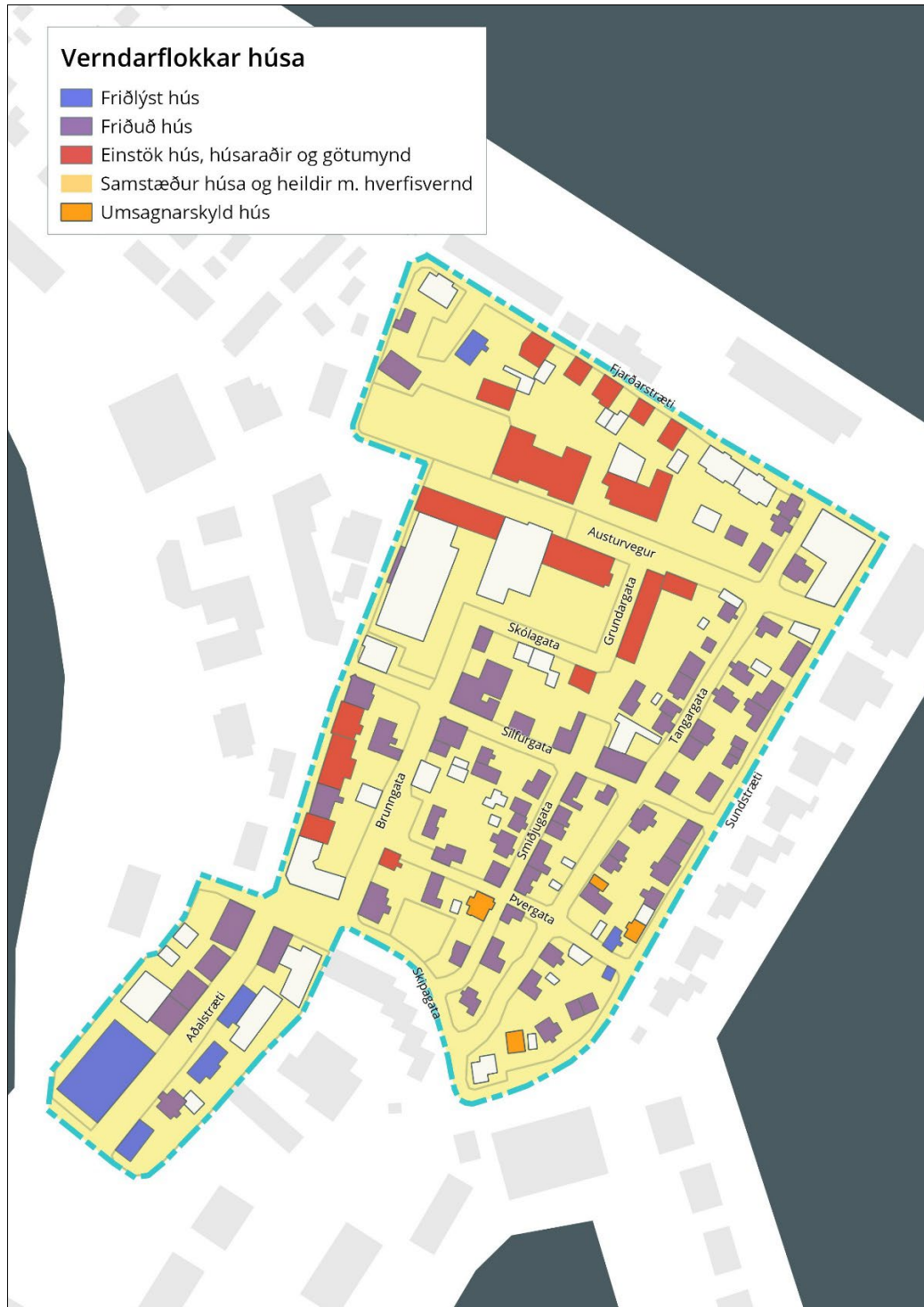

⁵¹ Kort unnið af Alta.

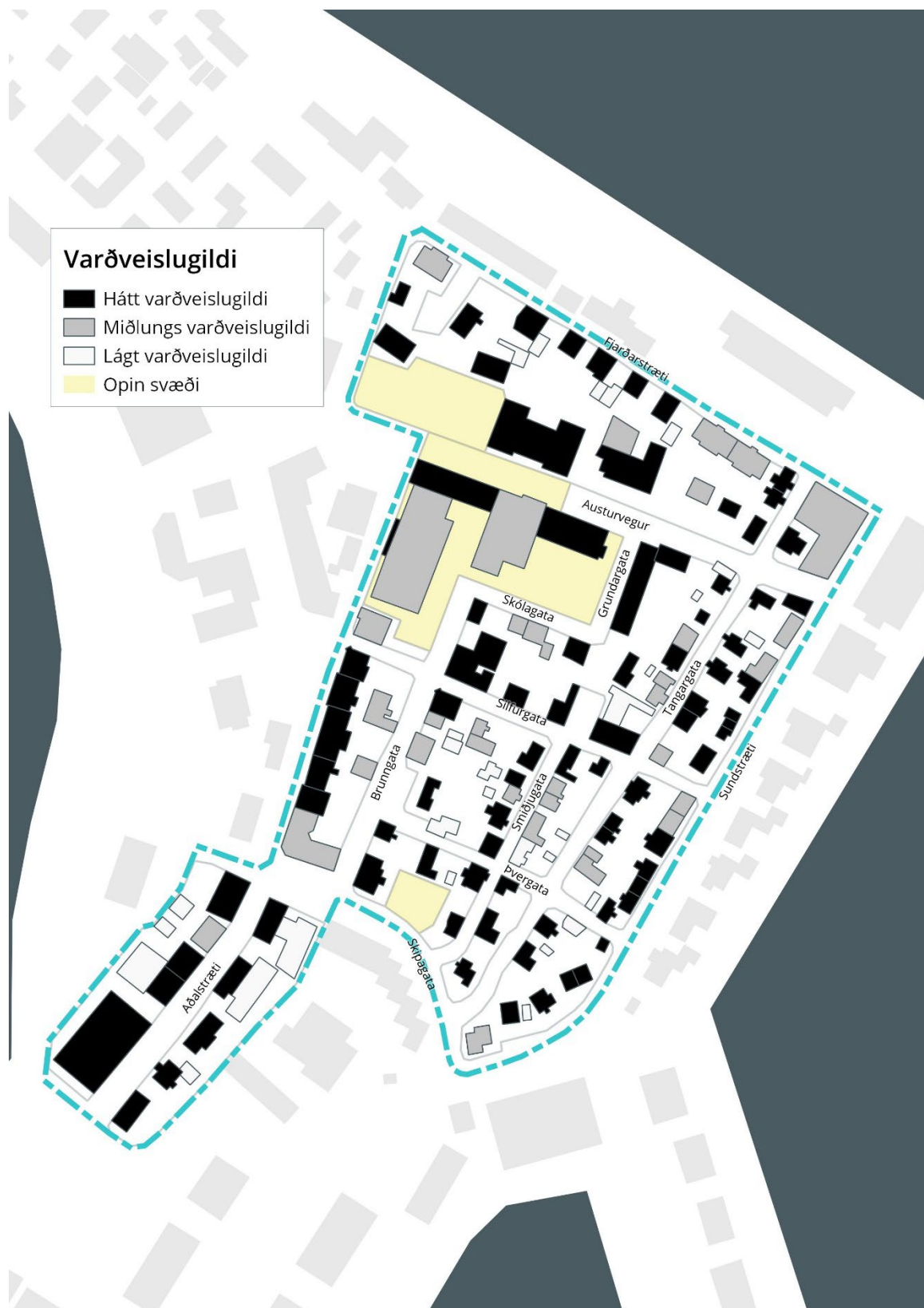
1.6.3 Varðveislumat fyrir byggðina á Eyrinni sem afmarkast af Aðalstræti, Fjarðarstræti, Sundstræti og Skipagötu.

Á athugasvæðinu eru sjö hús (blá) sem eru friðlýst, 76 hús (fjólublá) sem eru aldursfriðuð, 17 hús (rauð) sem eru einstök hús og fjögur hús (appelsínugul) sem eru umsagnarskyld. Svæðið er hverfisverndað í Aðalskipulagi.⁵²

⁵² Kort unnið af Alta.

Á kortinu hér fyrir neðan má sjá varðveislugildi húsanna á svæðinu.⁵³

⁵³ Kort unnið af Alta.

1.6.4 Húsaskrá Ísafjarðar fyrir Neðstakaupstað og elstu byggðina á Eyrinni

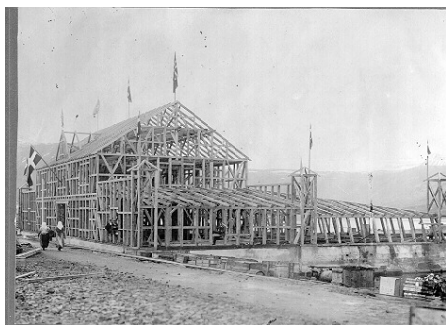
Segja má að öll húsín á svæðinu séu ólík og beri öll sitt stíleinkennið, mörg hafa stækkað og breyst og flest hafa þau gengt mismunandi hlutverki í gegnum tíðina. Með því að ganga um svæðið er í rauninni hægt að lesa sig í gegnum byggingarlistar-, skipulags- og menningarsögu á Íslandi frá miðri 16. öld til dagsins í dag.

Hér á eftir er að finna húsaskráningu 127 húsa í Neðstakaupstað og á Eyrinni, ásamt söguágrípi þeirra, helstu breytingum og rökstuðningi fyrir varðveislumati þeirra, sem var sett fram á kortunum hér á undan.

Vegna aldurs er stór hluti húsanna sem hér er til skoðunar komin með aldursfriðun skv. 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012. Þar af leiðandi eru þau mörg metin með hátt varðveislugildi. Þetta er þó ekki algilt, enda hefur sumum þeirra verið breytt mjög mikið frá því að þau voru byggð og hafa t.d. sumar breytingarnar dregið úr varðveislugildi þeirra. Í slíkum tilvikum gæti verið heppilegt ef matsflokkarnir væru fleiri, t.d. ef bætt væri við flokkunum *miðlungs hátt* og *miðlungs lágt*. Einnig verður að hafa í huga að varðveislumatið á húsunum er ákvarðað út frá fyrirliggjandi heimildum og útlitsskoðun þeirra á vettvangi. Við endurgerð húsanna í framtíðinni og/eða ef fram koma nýjar skriflegar, munnlegar eða myndrænar heimildir um þau, þá gæti matið á þeim tekið breytingum.

Fyrsti eigandi: Verslunin Edinborg
 Hönnuður: Rögnvaldur Ólafsson, arkitekt
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Verslun; vörugeymslur og fl.
 Núverandi notkun: Menningarstarfsemi / Þjónusta

Húsið í byggingu árið 1907.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1930 Gera bílgengna hurð á suðurgafli.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Risþak og skúrþak	1935 Loftrásir í þak og reykhálf við suðurgafli.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	1944 Hækkun á endum hússins.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Kvistir; Ris	Tvílyft / Kvistir / Ris	1994 Settir 12 þakgluggar á húsið.	Elísabet Gunnarsdóttir, arkitekt
			2004 Heildar endurbuygging hússins í upprunalega mynd.	Kanon arkitektar ehf.; Helgi B. Thóroddsen., arkitekt

Saga:

Edinborgarhúsið er bárujárnsklætt tvílyft timburhús með risi og einum kvisti. Einlyftar skúrbyggingar á norður og suður hlíðum hússins voru hækkaðar um eina hæð árið 1944. Vestan megin við húsið (Pollmegin) var einnig einlyft skúrbygging eftir endilöngu húsinu. Í gegnum mitt húsið er gangur og lágu þar áður teinar frá fiskþurrkunarreitunum austan megin við húsið og út eftir bryggjunni vestan megin við það. Sex litlir turnar voru byggðir við skúrbyggingarnar norðan og sunnan megin við húsið, þrjár á hvorri hlíð.

Húsið var endurbuygt í upprunalegri mynd í kringum aldamótin 2000 og þá voru tveir turnar á hornum vesturhlíðar hússins endurgerðir. Edinborgarhúsið er eitt stærsta timburhús landsins og var húsið og bryggjan út frá því risin í desember 1907. Það var byggt eftir teikningum Rögnvaldar Á Ólafssonar arkitekts fyrir Edinborgarverslun, sem var í eigu íslenskra og skoskra kaupmanna. Jón Þ. Ólafsson, bróðir Rögnvaldar, var byggingarmeistari hússins.

Starfsemi Edinborgarverslunar lagðist af árið 1917, en verslunarrekstur hélt áfram í húsinu fram til ársins 1926. Togarafélag Ísafjarðar hf. starfaði þá í húsinu, en félaginu gekk illa á kreppeárunum og árið 1938 eignaðist Kaupfélag Ísfirðinga húsið. Kaupfélagið var m.a. með fiskvinnslu í húsinu og kom m.a. upp þurrklefa þar árið 1945, sem gerði það af verkum að hægt var að þurrka fisk allan ársins hring. Þá var einnig frystiklefi í húsinu og rækjuvinnsla. Kaupfélagið átti Edinborgarhúsið í um 50 ár, eða fram til um 1990 þegar Samband íslenskra samvinnufélaga (SÍS) tók yfir eignir félagsins.

Upp úr árinu 1992, þegar engin starfssemi var búin að vera í húsinu í nokkrum tíma, keyptu menningarfélagin Litli leikklúbburinn og Myndlistarfélagið, ásamt fyrirtækinu Djúpbáturinn hf., húsið m.a. til þess að bjarga því frá frekari niðurníðslu. Í kjölfarið lögðu margir hönd á plóginn við að gera húsið upp og var stofnað einkahlutafélag um menningarmiðstöð í húsinu; Edinborgarhúsið hf.

Ytra byrði Edinborgarhússins var friðað árið 1999 af menntamálaráðherra.

Endurbætur á húsinu hófust 2004 og var verktakinn Magnús H. Alfreðsson húsasmíðameistari.

Húsið var opnað árið 2007.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft timburhús með sveitserieinkennum. Eitt stærsta timburhús landsins, teiknað af Rögnvaldi Á. Ólafssyni arkitekt.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Reist fyrir Edinborgarverslun sem þakhús og saltfiskverkun. Síðar var þar m.a. fiskþurrkun og frystihús. Nú er í húsinu ýmis menningarstarfssemi, upplýsingamiðstöð og veitingastaður.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið var endurbuygt í upprunalegri mynd á árunum 2004-2007.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jónas Jónasson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930 (Lpr/2012-267-164)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1933 Hækkun á vesturvegg norðurhluta hússins og þakhalla breytt.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1934 Byggt ofan á skúrbyggingu við norðurhluta hússins.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1938 Byggt ofan á suðurhluta hússins og stækka skúrb. til samr. við norðurhl..	ekki vitað
Þakklæðning:	Líklega rennisúð	Bárujárn	1938 Byggt lítil skúrbygging við húsið á bakhlið suðurhluta hússins.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	2008 4,4 fm. stækkun á bakhlið húss, í samræmi við aðra hluta hússins.	Gísli Gunnlaugsson , byggingatæknifræðingur
Útlit:	Einlyft / Ris	Tvílyft / Viðbygging		

Saga:

Er bárujárnsklætt timburhús á tveimur hæðum, er í raun tvö sambyggð hús um 17,6m á lengd. Tvær íbúðir eru í húsinu, ein í hvorum enda. Húsinu hefur verið talsvert breytt í gegnum tíðina. Elsti hluti þess er norðurhlutinn, byggður um 1845 á Miðkaupstaðarlóðinni.

Jónas Jónasson byggði húsið, en hann lést árið 1850. Ingibjörg Jónsdóttir ekkja hans bjó í húsinu skv. manntali það ár.

Helgi Sölvason bóndi á Fossum átti húsið árið 1859 þegar hann selur Hjálmar Jónssyni (Johnsen) timburmanni og síðar kaupmanni á Ísafirði og Flateyri eignarhlut sinn í húsinu, eftir skiptabréfi við maddömu Jónassen frá 1851. Auk íveruhússins fylgdu í kaupinu verbúð, brunnur með trékassa, kálgarður, þakkhús 10 álna langt og undirgrind af timburhjalli jafnlöngum. Sjást þessi hús á uppdrættinum frá 1865 austan við húsið. Þetta hús var án lóðarréttinda, en fékk úrskipt spildu, þegar Hinrik Sigurðsson og Hjálmar Jónsson skiptu milli sín Miðkaupstaðarlóðinni árið 1868.

Í fyrstu brunavirðingu hússins 11.03.1917, er búið að hækka húsið um eina hæð og þá er húsið í eigu Edinborgarverslunar. Síðar var byggð einna hæðar skúrbygging austan megin við húsið. Árið 1928 er sennilega búið að byggja suðurhlutann við húsið og það metið sem ein heild og eigandi þess er Stefán J. Richter. Árið 1933 sótti Stefán um að hækka upp vegginn götumegin (vestan megin) þannig að hallinn á þakinu verði sá sami beggja vegna og gluggaskipan verði sú sama á efri og neðri hæð. Ári síðar sótti hann einnig um að fá að byggja ofan á skúrinn baka til, svo að húsið verði 12x12 álnir uppi eins og niðri. Árið 1938 sækir Magnús Kárason um að fara að hækka suðurenda hússins til samræmis við norðurendann og að breikka skúr á bakhlið og einnig byggja aðra skúrbyggingu 1,2x2m við húsið baka til. Bæjarráð samþykkir allar þessar breytingar, með þeim fyrirvara að fjarlægja megi húsið í framtíðinni vegna breytinga á skipulagi. Árið 2008 er svo byggt á milli þessarar tveggja skúrbygginga, þannig að þær mynda núna eina heild.

Ekki er að fullu ljóst hvenær skúrbygging norðan við húsið var byggð. En árið 1979 er hún orðin fúin og lek. Þáverandi eigandi hússins rífur bygginguna og hefst handa við að byggja nýja í hennar stað. Sú viðbygging var gerð í óleyfi og ekki með samþykkt byggingarfulltrúa. Farið var fram á niðurrif óleyfisbyggingarinnar, en hún stendur enn í dag. Á árunum 2003-2008 vann Magnús H. Alfredsson húsasmíðameistari við húsið, þakklæðning var endurnýjuð, smíðaðir nýir gluggar að vestanverðu og austanverðu, ásamt því sem klæðning hússins að austanverðu var endurnýjuð.

Húsið var friðað 1. janúar 1990 skv. aldursákvæði 1. mgr. 36gr. Þjóðminjalaga nr. 88/1989.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einfalt bárujárnsklætt timburhús á tveimur hæðum, hefur verið breytt talsvert, upphaflega á einni hæð. Er í raun aflangt parhús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, eitt af elstu húsum bæjarins.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Lóðina mætti afmarka.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er mikið breytt frá upphaflegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jóhann J. Eyfirðingur

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Pakkhús

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1967 Gluggum og dyrum á götuhlið breytt, vegna reksturs verzlunar.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1976 Viðbyggingin við húsið, sem síðar verður Pollgata 2.	Magnúsi Skúlason, arkitekt
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	2004 Viðbygging og bílskúr inni í húsinu leyfð. Ekki notað sem bílskúr í dag.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	2020 Sólskáli byggður við húsið.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Portbyggt / Ris	Einlyft / Kvistir / Ris		

Saga:

Þann 4 nóvember 1916 var samþykkt í byggingarnefnd kaupstaðarins að úthluta Jóhanni J. Eyfirðingi fjórulóð milli Edinborgar og húss Jóns B. Eyjólfssonar. Þann 13. nóvember 1919 sækir hann um að fá að byggja á þessari lóð og er það samþykkt, húsið skuli vera 19x15 álnir og 7 álna vegg hæð og háu risi. Á framhlið séu 2 þriggja faga gluggar auk kvistgluggans sem sé 2ja faga.

Á mælingablaði frá 1920 er húsið sagt vera pakkhús, þannig að það hefur ekki verið byggt sem íbúðarhús í upphafi. Árið 1930 sækir J. S. Edwald um að fá að setja tvo glugga á norðurgafli hússins svo hægt sé að innrétta íbúð í húsinu. Ásamt því að setja þakglugga og byggja skorstein.

Árið 1967 er rafvirkja og raftækja fyrirtækið Póllinn hf. orðinn eigandi hússins. Þá er gluggum og dyrum á götuhlið hússins breytt, til þess að reka þar verslun.

Póllinn hf. sækir árið 1976 um að byggja verkstæði og lagerhús á bakvið timburhúsið á lóðinni. Bæjarráð samþykkir bygginguna en í kjölfarið þarf að færa eða rífa skúra á baklóðum nr. 11 og 13 við Aðalstræti, til þess að gæta að brunavörnum. Nýbyggingin er orðinn fókheld í lok ársins. Hún er teiknuð af Magnúsi Skúlasyni og Sigurði Harðarssyni. Árið 2004 verður þessi bygging á sjálfstæðri lóð sem nefnist Pollgata 2, en timburhúsið er áfram staðsett á lóðinni Aðalstræti 9 og verður síðan skilgreint sem íbúðarhús. Sama ár er leyfð viðbygging við suðvestur gafi timburhússins, þar sem heimilt er að gera bílskúr inni í húsinu, með svölum ofan á.

Árið 2019 var sótt um að gera sólskála við sunnanvert húsið ásamt því að breyta götuhlið þess.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt portbyggt bárujárnsklætt timburhús með sveitserinkennum.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Fyrirtækið Póllinn hf. var um langt skeið starfrækt í húsinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Byggt hefur verið við húsið og gluggar endurnýjaðir í samræmi við aldur og gerð hússins.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólublár litur á korti

Fyrsti eigandi: JM Falck

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930 (Lpr/2012-267-164)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1989 Gluggabreyting	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	2005 Bílskúr 40fm.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Einlyft; Inngönguskúr (bíslag); Ris		

Saga:

Þann 4.03 1873 tók byggingarnefnd fyrir erindi frá J.M. Falck frá febrúar sama ár um að fá leyfir til að byggja íveruhús á lóð M. Jochumssonar og var það leyft. Í virðingu frá því í nóvember 1878 er húsið sagt 18 al langt, 12 al breitt og 10 al hátt. Niðri voru þá tvö íbúðarherbergi og eldhús en uppi á loftinu voru 3 íbúðarherbergi og 1 geymsluherbergi.

Húsið er talið byggt um 1874 og er timburhús; hæð og ris sem stendur á kjallara. Litlar forstofur (bísög) eru á götuhlið og bakhlið hússins. Það er talið flutt til landsins tilsníðið frá Noregi líkt og fleiri hús frá sama tíma. Húsið var um skeið í eigu Edinborgarverslunar og þar hafa búið útgerðarmenn, sjómenn, kaupmenn og kaupfélagsstjórar. Húsið hefur stundum verið nefnt Downingsstræti 10, vegna þeirrar virðingar sem það hefur notið.

Árið 1989 var gluggum hússins breytt, úr því að vera T-pósta í núverandi glugga með sex rúðum (nú rúður á gluggum bakhliðar). Bílskúr var byggður á lóðinni á árunum 2005-2006.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af dansk-íslenskri gerði (yngri) með sveitserárhreifum. Húsið er með bíslagi að framan og aftan. Mögulega flutt tilsníðið til landsins.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götmyndina. Er hluti af upphaflegri götmynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Björn Árnason

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð; Verslun

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1920 Einlyft skúrbygging byggð á milli hússins og upp að Aðalstræti 9.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1983 Skúrb. endurgerð og risþakið lengt yfir hann og húsin tengd saman.	Magnús Skúlason, arkitekt
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Kvistir / Portbyggt / Ris / Kjallari	Einlyft; Kvistir; Portbyggt; Ris; Kjallari		

Saga:

Húsið er timburhús, ein hæð og ris á steiptum kjallara. Húsið er ekki með háu porti og því nær kvisturinn alveg ofan í þakkant sem gerir útlit hússins sérstakt. Það er byggt árið 1904 og var Björn Árnason lögregluþjónn, fyrsti eigandi þess. Árið 1917 eiga húsið Jón B. Eyjólfsson gullsmiður og Jóhanna Olgeirsdóttir. Þá er húsið sagt einlyft með porti, kvisti og háu risi. Íbúðarhús og verslun. Timburhús klætt bárujárn sem og þakið. Skorsteinar og skúr áföst baka til.

Árið 1920 var byggður skúr á milli húsanna nr. 9 og 11 og þar var rekin verslun. Prentsmiðja var í húsinu um skeið á þriðja áratug 20. aldar.

Árið 1932 var samþykkt að breyta dyrum á skúrbyggingunni upp við Aðalstræti 9 og setja glugga á hana.

Á árunum 1940-1950 er byggt við húsið á bakhlíð þess (þar voru áður skúrbyggingar), og verður þá kjallari og ein hæð.

Árið 1973 eru þrjár íbúðir í húsinu og því lýst á þann hátt, að það skorti viðhald. Þá var einnig bílskúrin á baklóðinni leigður út til fyrirtækisins Póllinn hf. í Aðalstræti 9.

Árið 1983 er Póllinn hf. búin að eignast húsið og hefur þá tengibyggingin á milli húsanna verið endurgerð, mænisþakið lengt og húsin Aðalstræti 9 og 11, tengd saman, ásamt því sem viðbygging var gerð aftan við húsið.

Árið 2003 er sótt um að breyta bæði Aðalstræti 9 og 11, úr því að vera verslunar- og skrifstofuhúsnæði, í að verða íbúðarhúsnæði.

Árið 2006 er Aðalstræti 11 og Aðalstræti 11a, sameinuð í eina eign.

Árið 2008 er gerður nýr inngangur á húsið.

Á einhverjum tímapunkti hefur húsið verið augnstungið. Mun betur færi á því ef gluggar hússins yrðu færðir til upprunalegs horfs.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einfalt timburhús, með sérstæðum kvisti. Upphaflega með sveitserinkennum en hefur verið breytt töluvert.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Upphaflega íbúðarhús, síðar skrifstofur og verslunarhús og nú aftur orðið íbúðarhús. Hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið hefur verið augnstungið og ris lengt yfir skúrbyggingu upp að Aðalstræti 9.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist í ágætu ástandi.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Sönderborgarverslun

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð / Þjónusta

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1931 Sótt um að byggja skúr áfastan húsinu að norðan verðu fyrir	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Bárujárn	1931 Sótt um að stækka skúr á suðurhluta lóðarinnar í 2x2,5 metra.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1956 Sótt um að byggja bílgeymslu á suðurhorni lóðarinnar.	ekki vitað
Þakklæðning:	Skarsúð eða rennisúð	Bárujárn	1958 Gluggum breytt.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Einlyft; Ris; Kjallari		

Saga:

Sönderborgarhúsið er eina húsið sem eftir stendur af Miðkaupstaðarversluninni og er talið byggt um 1816, skömmu eftir að kaupmenn frá Sönderborg á Jótlandi hófu verslun í Miðkaupstað í samkeppni við verslunina í Hæsta- og Neðstakaupstað. Það var friðað þann 1. janúar 1990. Húsið skiptist í tvær íbúðir. Það er einlyft timburhús með risþaki og tveimur kvistum á þakinu götumegin. Við norðurgaff þess er einlyft skúrbygging með skúrþaki og á bakhlið er tveggja hæða útbygging einnig með skúrþaki. Húsið stendur á steinsteyptum sökkli og er kjallari undir hluta þess. Veggir og þök eru bárujárnsklædd. Tvennar útidyr eru að framan og aftan, fyrir sitthvora íbúðina. Gluggar hafa verið endurgerðir í samræmi við upphaflega gerð hússins. Rammar/fög með þremur rúðum hver, sex rúður í hverjum glugga. Í virðingu frá 1878 er húsið sagt 11 al langt, 11 al á breidd og 11 al á hæð, bindingsverk fyllt með múr og klætt að utan með borðum. Niðri eru þá 3 íbúðarherbergi og eldhús en uppi 3 íbúðarherbergi. Húsið var þá í eigu Magnúsar Jochumssonar sem rak verslun í Miðkaupstað ásamt J.M. Falck frá árinu 1872 og síðar einn allt til ársins 1892. Þá komst verslunin í eigu Árna Sveinssonar. Upphaflega eignaðist Magnús verslunina eftir Hinrik Sigurðsson skipherra sem rak verslun í Miðkaupstað 1854-1872.

Í brunavirðingu nr.159 frá 1917 segir að húsið sé einlyft með risi - 7,05 m lang, 7,05 m breitt. Önnur hliðin er járnklædd klæðning 33 mm borð, grind 130x130 mm - þak er bárujárn tjörupappi 33mm borð tvöföld, sperrur 130x130mm. Reykháfur í húsinu og skúr fyrir inngangsdryrum.

Hús er áfast húsinu sem einnig er einlyft með háu risi - sagt 7,05x7,05. Klæðningin er 33 mm borð, múrsteinn hlaðinn upp í bindinginn. Á þaki bárujárn og tjörupappi, 33 mm borð, sperrur 155x155 mm. Útbygging á bakhlið og reykþáfur í húsinu.

Árið 1931 var Togarafélag Ísfirðinga eigandi norðurhluta hússins og byggði skúrbyggingu sem er áföst húsinu, og var gerð vegna stækkunar á skrifstofuhúsnæðinu. Sama ár sótti Ragnar G. Guðjónsson, eigandi suðurhluta hússins um að stækka skúr sem stóð á lóðinni 2x2,5 metra að stærð. Árið 1956 var byggð bílgeymsla í suðurhorni lóðarinnar og tveimur árum síðar var sótt um að breyta gluggum í húsinu. Árið 1982 var sótt um að breyta gluggum á bakhlið norðurhluta hússins, ásamt kvisti og að klæða húsið með álklaðningu. Árið 1994 var svo sótt um að byggja garðhús í norðurenda lóðarinnar. Magnús H. Alfreðsson húsasmíðameistari vann að endurbótum og viðgerðum á húsinu á árunum 2011-2012, s.s. endurnýjun á gluggum og hurðum og klæðningu á útveggjum.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Danskt timburhús frá 1816, sennilega flutt tilsið til landsins.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús og hluti af elstu húsum bæjarins. Tengist verslunar- og útgerðarsögu Ísafjarðar.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Ásgeirsverslun

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Geymsla

Núverandi notkun: Íbúð

Ljósmyndasafnið Ísafirði

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1966	Húsið hækkað um eina hæð, sett ekki vitað
Útveggir:	Timbur	múrhúðað/forskalað		
Þakgerð:	Mænisþak	Einhalla (skúrþak)		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Einlyft / Ris	Tvílyft		

Saga:

Í virðingu frá því í september 1882 segir að Ásgeirsverslun hafi byggt geymsluskúr af tré, bindingsverk sem var 20 al langt, 15 al á breidd og 14 al hátt.

Húsið er nú tveggja hæða timburhús, á steypum kjallara sem er múrhúðað (forskalað), með hallandi skúrþaki. Það er að grunninum til frá árinu 1882, þegar Ásgeirsverslun fékk leyfi til að byggja áður nefndan geymsluskúr á lóðinni. Sá skúr hefur svo verið stækkaður og fluttur til á lóðinni og byggt úr honum timburhús með risþaki.

Árið 1917 var húsinu lýst sem einlyftu timburhúsi með risi, bárujárni á þaki og 33mm borðum á veggjum.

Árið 1942 var heimiluð hækkan hússins í tvær hæðir, en það var ekki framkvæmt fyrr en árið 1966. Það var gert til þess að þáverandi eigandi hússins Hinrik Guðmundsson og sonur hans Daði og fjölskylda hans gætu búið áfram í húsinu. Áður hafði verið sótt um að bæta við kvistum á mænisþakið, en með því náðist ekki nóg pláss að mati Daða. Húsinu var því breytt í þá mynd sem það er núna.

Við endurbyggingu hússins tapaði húsið upprunalegu útliiti og byggingartagi. Í fljótu bragði lítur það út eins og hús sem voru byggð á 7. áratug 20. aldar. Það passar því illa inn í götumyndina.

Í seinni tíð hefur gluggum á fyrstu hæð hússins verið breytt.

Skúr stendur á baklóðinni, byggður úr holsteini árið 1974.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Mikið breytt timburhús. Var upphaflega byggt sem geymsluskúr.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús, áhugavert m.t.t. þess hvernig eitt af elstu timburhúsum á svæðinu var breytt í hús sem lítur út fyrir að hafa verið byggt á 7. áratug 20. aldar.
Umhverfisgildi:	Lágt	Eftir breytingar hússins á 7. áratug 20. aldar, missti það tengsl sín við nærliggjandi hús.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsinu hefur verið mikið breytt.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist vera í ágætu ástandi.

Varðveislugildi: Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Ásgeirsverslun

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Geymsluhús

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1866-1878

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1939	Sótt um að byggja skúr á einni hæð við húsið.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Forskalað	1941	Sótt um að byggja ofan á viðbyggingu sem var gerð nokkrum árum fyrr.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1971	Gluggum í hluta hússins breytt.	ekki vitað
Þakklæðning:	Steinskífur	Bárujárn			
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útlit:	Tvílyft; Ris	Tvílyft; Ris; Viðbygging			

Saga:

Húsið er í dag forskalað timburhús á tveimur hæðum með geymslulofti. Var um tíma skipt í tvær eignir á tveimur hæðum, 15 og 15a. Húsið er skv. FMR sagt byggt árið 1870, en er mögulega eldra, byggt á árunum 1855-1858, þegar Ásgeiri skipherra er útmæld lóð fyrir þakkhúsi niðrundan íbúðarhúsi hans. Í húsinu var aðalbúð Ásgeirsverslunar á Ísafirði og var í daglegu talið kallað Hornið. Þar var m.a. selt brennivín og bjór, þar til áfengisbannið tók gildi frá 1912-1932.

Það er því upphaflega byggt sem geymsluhús og verslun, en árið 1922 er búseta skráð í húsinu í fyrsta sinn.

Í virðingu á eignum Ásgeirsverslunar frá 1878 er húsinu lýst svo: „Sölubúð úr tré tvíloftuð með hellupaki 24 al löng 12 al breið 14 al há. “ Þá var skúr við gaff hússins og hlið, báðir með hellulagt þak. Skúrarnir voru til að geyma fisk og vörur. Öðru megin í húsinu er vörugeymsla en í hinum endanum var sölubúð með borði.

Ekki finnst brunavirðing fyrir húsið eftir 1917. Það ár er húsið sagt tvílyft með háu risi og notað til verslunar og vörugeymslu. Nokkur hluti af öðrum gaffi klæddur járn, klæðning 33mm borð. Þak er hella 80x80mm langböndum. Skúr er áföst hlið hússins, klædd 33mm borðum og járnklæddu þaki. Skúr áföst gaffi hússins og skúrarinna sem klædd er borðum og hella á þaki sem og 33mm borð.

Skúr 3x9 metra langur var byggður var við húsið Pollmeginn sennilega um 1940 og 1941 var sótt um að breyta skúrnum, sennilega með þeim hætti að hækka skúrinn um eina hæð, líkt og hann er í dag. Á þessum árum hefur húsið sennilega verið forskalað.

Hluti hússins skemmdist í eldi í kringum 1971, en burðarvirki þess slapp.

Árið 1971 er sótt um að breyta gluggagerð, sennilega í tengslum við endurgerð hússins eftir brunann og eru gluggar hússins í dag ekki samræmdir.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upprunalega danskt-íslenskt timburhús, sem byggt hefur verið við og það forskalað.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Upphaflega byggt sem geymsluhús og verslun, er nú íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð, það forskalað og byggt hefur verið við það.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölbúlar litur á korti

Fyrsti eigandi: L A Snorrason

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð; Verslun

Núverandi notkun: Íbúð; Verslun

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1929	Suður hluti hússins færður nær götu.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur			
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1945	Vörugymlsa byggð á baklóð hússins.	ekki vitað
Þakklæðning:	Skarsúð	Bárújárn	1997	Breyting á gluggum 1 hæðar, endurnýjun þaks og þakgluggar.	Elísabet Gunnarsdóttir
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	2003	Settir tveir þakgluggar á V.hlið rishæðar hússins.	ekki vitað
Útlit:	Einlyft; Tvílyft; Ris	Einlyft; Tvílyft; Ris			

Saga:

Í virðingu frá því í nóvember 1878 er geymsluhúsið sagt 18 álnir á lengd, 12 á breidd og 10 að hæð hæð, úr tré. Samkvæmt gjörðabók byggingarnefndar frá 1876 er L.A. Snorrason heimilað að byggja geymsluhús að þessari stærð í beinni línu við þakkhús Jóns Snikkara Jónssonar og plánkverki Th. Thorsteinssonar sem sagt er í vesturhlið Brunngötunnar. Í gjörðabók byggingarnefndar Ísafjarðarkaupstaðar frá 4. maí 1883 er L.A. Snorrason heimilað að byggja tvíloftað hús fyrir krambúð og geymslu, alls 13x14 álnir. Húsið skyldi vera áfast norðurgafli þakkhúss í hans eigu. Í virðingu frá sama ári er húsið sagt tvíloftuð sölubúð af tré.

Um er að ræða tvö sambyggð timburhús, norður hlutinn er reistur árið 1876 en suðurhlutinn árið 1885. Suðurhlutinn er ein hæð með risi sem stendur á hlöðnum og steinsteyptum sökklí. Norðurhlutinn tvær hæðir og ris á steinsteyptum sökklí. Suðurhlutinn var upphaflega klæddur strikaðir plægðri skarsúð og var færður nær götu árið 1929. Norðurhlutinn var upphaflega byggður sem krambúð og geymsla með íbúð á efri hæðinni. Austan við húsið og samtengt austurgafli er stórt einlyft steinsteypt hús með skúrþaki sem nær norður og suður fyrir bæði timburhúsin. Það hús var sennilega byggt um 1945 og var endurnýjað árið 1983.

Árið 1991 óskaði Póstur og Sími, sem þá var eigandi hússins, eftir því að rífa það og byggja nýtt hús í staðinn. Húsafríðunarnefnd lagðist gegn niðurrifi hússins, m.a. eftir bráðabirgðaumsögn Elísabetar Gunnarsdóttur arkitekts og Jónu Símoníu Bjarnadóttur sagnfræðingi, sem þá unnu að gerð húsakönnunar fyrir bæinn. Bæjarstjórn hundsar álit Húsafríðunarnefndar og samþykkir niðurrif hússins í byrjun september 1993. Í kjölfarið var húsið skyndifriðað í október 1993.

Rúmum mánuði síðar í nóvember 1993, var Aðalstræti 16 friðað af menntamálaráðherra og tekur friðunin til ytra borðs hússins, upprunalegrar verslunarinnréttingar og bitalofts á fyrstu og annarri hæð í norðurenda og lofta- og veggjaklæðninga í tveimur herbergjum á jarðhæð í suðurenda hússins.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Eru tvö sambyggð timburhús af dansk-íslenski gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Upphaflega byggt sem geymsluhús, íbúðarhús og verslun, er nú íbúðarhús og verslun, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Hinar sameinuðu íslensku verslanir.
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun
Núverandi notkun: Íbúð / Þjónusta

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp	1928 Breyta húsinu, sérstaklega götuhlið þess.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttáð	Steining, skeljasandur	1944 Breyting á þakklæðningu og bygging kvista.	ekki vitað
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak	1967 Byggja símstöðvarhús á baklóð.	Gísli Halldórsson
Þakklæðning:	Steinskífur	Bárujárn	1976 Setja lágt ris á símstöðvarhúsið.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp	1992 Viðbygging	Jósef Reynis
Útlit:	Tvílyft / Ris	Tvílyft; Kvistir; Ris; Viðbygging		

Saga:

Húsið reist af Hinum sameinuðu íslensku verslunum árið 1920 og var sölubúð þeirra, gjarnan kallað glerhöllin eða strýtan. Húsið var með þakskífum eða þaktíglsteini. Í húsinu var stór og glæsileg deildarskipt verslun á tveimur hæðum. Á götuhlið hússins voru þrjár stórir sýningargluggar á fyrstu og annarri hæð, hálfkúla með fánastöng var ofan á miðglugganum. Eftir gjaldprot verslananna um 1928 eignaðist Póstur- og sími húsið og þar var rekið pósthús og símstöð næstu áratugina.

Til eru teikningar frá janúar 1920 merktar L. Bendixen Arkitekt Mariendalsvej 98 Telefon Godthaab 676.

Í október 1928 var sótt um að fá að breyta útliti hússins og þá voru sýningargluggarnir fjarlægðir, inngöngudyrum og gluggum breytt.

Árið 1944 voru þakskífurnar orðnar gamlar og lekar, þrátt fyrir ítrekaðar lagfæringar. Þá var sótt um að breyta þakinu, járnklæða það og byggja stóran kvist á risinu, á bæði götu og bakhlið.

Árið 1967 var byggt símstöðvarhús á baklóðinni með flötu þaki, eftir teikningum Gísla Halldórssonar arkitekts. Níu árum síðar var sótt um að setja lágt hallandi þak á símstöðvarhúsið, vegna þess að það lak.

Árið 1992 var stótt um að gera viðbyggingu við húsið og er hún sögð byggð árið 1994 skv. fmr.

Ýmsar smávægilegar breytingar hafa verið gerðar á gluggum, hurðum og öðru á húsinu í gegnum tíðina.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteyp húsið á tveimur hæðum, upphaflega í nýklassískum stíl. Nokkuð breytt og síðar múrhúðað með skeljasandi. Er með háu og bröttu valmaþaki sem einkennir það.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Upphaflega deildarskipt verslun á tveimur hæðum með útstillingargluggum. Var pósthús og símstöð í áratugi.
Umhverfisgildi:	Hátt	Áberandi í götumyndinni.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsinu hefur verið mikið breytt, útstillingargluggar fjarlægðir, byggður kvistur og húsið múrhúðað með skeljasandi.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjóluþingur litur á korti

Fyrsti eigandi: Ýmsir
Hönnuður: Ingimundur Sveinsson, arkitekt
Upphaflegur byggingarstíll: Móðernismi

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun
Núverandi notkun: Íbúð / Þjónusta

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteipt

Útveggir: Hraunað

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteipt

Útlit: Fjórlyft; Hornsneitt;
Svalir; Kjallari**Núverandi**

Steinsteipt

Hraunað

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteipt

Fjórlyft; Hornsneitt;
Svalir; Kjallari**Helstu breytingar:****Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Húsið er byggt sem íbúðarhús með verslunarrýmum á jarðhæð. Það er steinsteipt fjögurra hæða hús með hraunuðum útveggjum. Efsta hæðin er inndregin og járnklædd. Verslun ÁTVR var lengi í húsinu, flutti þaðan úr Aðalstræti 22.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Miðlungs Móðernískur í samræmi við byggingar frá 9. áratug 20. aldar.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs Ýmsar verslanir hafa verið starfræktar á jarðhæð hússins.

Umhverfisgildi: Hátt Hornhús sem er áberandi í götmyndinni.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsinu hefur verið lítið breytt.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Miðlungs Fjórlyft hornhús með verslunarrýmum á jarðhæð og íbúðum á efri hæðum.

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Jón Kristjánsson
Hönnuður: Ágúst Guðmundsson
Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Íbúð; Verslun
Núverandi notkun: Íbúð; Menningarstarfsemi; Verslun

Húsið 1933-34 Ljósmyndasafnið Ísafirði

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp	1935 Byggður geymsluskúr á baklóð.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað		
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak	1985 Gluggum á fyrstu hæð breytt - póstar teknir úr.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp	2002 stækkun 1. hæðar á bakhlið hússins, viðbygging með flötu þaki.	Elísabet Gunnarsdóttir, arkitekt
Útlit:	Þrílyft	Þrílyft		

Saga:

Þann 6. mars 1933 sótti Jón Kristjánsson um leyfi til að byggja húsið og það var samþykkt 18. maí sama ár, með ýmsum breytingum. Húsið er teiknað af Ágústi Guðmundssyni. Húsið er þrílyft steinsteyp hús með flötu þaki. Í húsinu voru upphaflega íbúðir á efri hæðum og verslanir á jarðhæð. Þá hafa einnig verið þar skrifstofur, útvarsstöð og sýningarsalur. ÁTVR var lengi með verslun sína í þessu húsi en það rými varð síðar Gallerí Slunkaríki og nú er þar Gallerí Úthverfa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlung	Einfalt og látlaust steinsteyp hús með nýklassískum einkennum.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Verslunarrými á jarðhæð, íbúðir á efri hæðum.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hluti af byggingarheild húsa við aðalverslunargötuna í bænum.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Lágt	Ytra byrði hússins þarfnast viðgerða og viðhalds.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götummynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Skúli Eiríksson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun

Núverandi notkun: Íbúð / Þjónusta

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1970 Þaki hússins lyft og bætt við einni hæð.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Einhalla (skúrþak)	2021 Svalir endursmíðaðar og tvær nýjar útihurðir.	Magnús H. Alfredsson
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útlit:	Tvílyft / Inngönguskúr (bísag) / Ris / Reykháfur / Svalir / Kjallari	Þrílyft; Útitróppur; Kjallari		

Saga:

Í gjörðabók byggingarnefndar þann 16. marz 1908 er Ragnhildi Sigurðardóttur heimilt að byggja hús á lóð sinni við Aðalstræti 18x14 álnir og með brunagöflum í báða enda. Í virðingu frá sama ári er húsið sagt 18x14,5 álnir, hliðarnar stokkbyggðar en gafflar úr steinsteypu sem og kjallarin. Niðri er sölubúð en húsið að öðru leiti allt innréttað til íbúðar.

Byggingarnefnd bæjarins kom saman við húsið 1. október 1908 til að skoða eldvarnargaflana og þóttu þeir of veikir og gerði nefndin ráðstafanir til að styrkja þá. Þar sem húsið taldist of stórt á grunninum varð það ekki gert með öðrum hætti að en að steypa inn í viðinn.

Í blaðinu Vestra í maí 1909 auglýsir Skúli K. Skúlason úrsmiður að hann sé fluttur með verkstæði sitt í nýja húsið við Aðalstræti (verslunin Bræðraborg).

Árið 1917 var húsið tvílyft timburhús með kjallara og risi. Það var klætt borðum en þakið bárujárnsvarið. Svalir voru á framhlið hússins. Þá var áfastur skúr fyrir bakdyrum og útidrym kjallara. Þaki hússins var lyft árið 1970 þegar það var í eigu Marzélíusar Bernharðssonar og bætt við einni hæð. Við það varð húsið orðið jafnhátt húsinu Aðalstræti 22. Þessi ofanábygging raskaði innbyrðist stærðarhlutföllum hússins og varð framkvæmdin ekki til þess að styrkja einkenni hússins.

Íbúðirnar í húsinu voru leigðar starfsmönnum skipasmíðastöðvar Marzélíusar. Einnig hafa verið reknar ýmsar smáverslanir í húsinu og nú er þar kaffihús.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega tvílyft timburhús (plankabyggt) á steiptum kjallara í sveitserstíl. Sennilega flutt tilsníðið frá Noregi.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Verslunarrými á jarðhæð, íbúðir á efri hæðum. Verslunin Bræðraborg var lengi starfrækt í húsinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hluti af byggingarheild húsa við aðalverslunargötuna í bænum.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsinu hefur verið breytt talsvert, Augnstungið á neðri hæðum og risið hækkað, svo húsið er nú talið þrílyft.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist vera í ágætu ástandi.

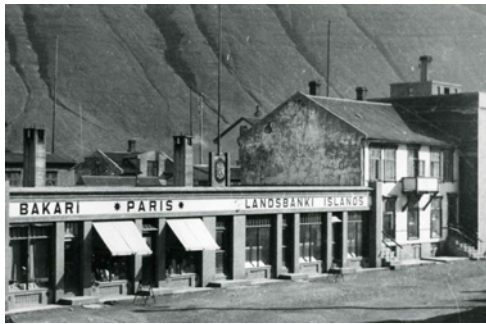
Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölublár litur á korti / Einstök hús, götumynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Tryggvi Jóakimsson
 Hönnuður: Jón H. Sigmundsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Iðnaður / Verslun
 Núverandi notkun: Íbúð / Iðnaður / Verslun

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp	1982 Þrjár hæðir byggðar ofan á húsið.	Óli Jóhann Ásmundsson, arkitekt
Útveggir:	Múrsléttáð	Múrsléttáð	1990 Sólstofa á svölum 4. hæðar.	Elísabet Gunnarsdóttir
Þakgerð:	Flatt þak	Mænisþak	1995 Viðbygging byggð á baklóð hússins.	Verkfrst. Sigurðar Thoroddsen
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útliit:	Einlyft / Reykháfur / Kjallari	Þrílyft / Kjallari		

Saga:

Árið 1933 sótti Tryggvi Jóakimsson um að byggja þétt að Bræðraborg að lóðamörkum Ólafs Kárasonar norðan megin.

Um var að ræða einlyfta húsaradalengju sem seinna var byggt ofan á 3 hæðir.

Í brunavirðingu frá árinu 1934 er húsið sagt ein hæð með flötu þaki og kjallara. „Á hæðinni er ein stór stofa (afgreiðslustofa í banka) 2 búðir (vefnaðarvörubúð og brauðsölubúð) 5 herbergi 1 eldfastur klefi 2 salerni og gangur“.

Aðalbjörn Tryggvason tók við rekstrinum af föður sínum þegar hann kom frá Danmörku árið 1950 ásamt Ruth Tryggvason konu sinni. Fjölskylda þeirra sá um reksturinn til ársins 2021.

Árið 1973 voru í húsinu, ásamt Gamla Bakaríinu, húsgagnaverslun, söluskrifstofur Eimskipafélagsins og Flugfélags Íslands.

Ýmsar verslanir hafa verið starfræktar á jarðhæð hússins s.s. húsgagnaverslun, leikfangaverslun (Bimbó), gjafavörverslun, skóbúð, tískufataverslun og hárgreiðslustofa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Upphaflega byggt undir nýklassískum áhrifum og stóð lengi á einni hæð. Við hönnun ofanábyggingu hússins hefði mátt halda í betur í stíleinkenni jarðhæðar.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Verslunarrými á jarðhæð, íbúðir á efri hæðum. Gamla bakaríð var starfrækt í áratugi í húsinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hluti af byggingarheild húsa við aðalverslunargötuna í bænum.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Í langan tíma aðeins á einni hæð og gert ráð fyrir að byggt yrði ofaná húsið. Framkvæmdir hófust um 1980, og hefði mátt fylgja upprunalegum stíl hússins s.s skrauti og gluggapóstum.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Á við um neðstu hæð hússins og kjallara, sérstaklega í ljósi upprunaleika jarðhæðarinnar.

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Ólafur Kárason
 Hönnuður: Jón H. Sigmundsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassísk

Upphafleg notkun: Verslun / Þjónusta
 Núverandi notkun: Íbúð / Þjónusta

Teikning af húsinu sem 1. hæð árið 1928

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp	1933 Tvær hæðir byggðar ofan á húsið.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað		
Þakgerð:	Flatt þak	Einhalla (skúrþak)	1982 Fá að setja nýtt þak á húsið og hækka það f. skjalageymslu.	Haldór Gíslason, arkitekt
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp	1994 4. hæð breytt í fundarsal og kaffistofu fyrir starfsmenn.	ekki vitað
Útlit:	Þrílyft; Kjallari	Fjórlyft; Kjallari	1997 Breyta fjórðu hæð í íbúð.	Elísabet Gunnarsdóttir

Saga:

Þann 25. apríl 1928 lagði Ólafur Kárason inn umsókn um að fá að byggja steinhús "eina hæð í einu."

Árið 1933 voru byggðar tvær hæðir ofan á það.

Hönnun þessara tveggja hæða tóku mið af elstu teikningu af húsinu virðist hlutföll þess óbreytt. Þrátt fyrir að tvær dyr sem voru á húsinu séu nú orðnar að mjóum gluggum á milli tveggja flatsúlna, sem liggja upp eftir öllu húsinu.

Í brunavirðingu frá því í janúar 1934 er húsið sagt þrílyft með láréttu þaki og kjallara ásamt útbyggingu við fyrstu hæð.

Í upphafi var rekin verslun í húsinu og síðar bankaútibú Útvegsbankans.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega einlyft steinsteyp húsið með nýklassískum einkennum, 5. árum síðar var byggt ofaná það í sama stíl.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Upphaflega verslunarhús, nú skrifstofuhúsnæði, útibú Útvegsbankans var lengi starfrækt í húsinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hluti af byggingarheild húsa við aðalverslunargötuna í bænum.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt frá því að lokið var við byggingu þess árið 1933, þó að byggð hafi verið indregin rishæð á það árið 1982.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: H.I Bull

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð; Þjónusta

Núverandi notkun: Íbúð

Ljósmyndasafnið Ísafirði

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur	Timbur		
Útveggir:	Timbur	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bísлаг); Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í virðingu frá árinu 1884 er íbúðarhús H.J. Bulls sagt byggt af stokkverki, 23 álnir á lengd, 12 á breidd og 6 á hæð. Henrik Johan Bull var norskur hvalveiðimaður og pólfari sem reyndi fyrir sér á Ísafirði með þorskveiðar.

Húsið stóð þá á Eyrartúni en árið 1888 keypti Th. Thorsteinsson húsið og flutti það að Aðalstræti.

Í virðingu frá því sama ári, er húsið orðið tvílyft, neðri hæðin stokkbyggð en efri hæðin bindingsverk.

Húsið var aftur virt árið 1896 og þá mikið endurbætt, allt málað að utan og framhlið þess skreytt. Á það voru komnar svalir og járnþampa fyrir vatn var niður úr gólfinu í forstofunni.

Árið 1908 var svo komin útbygging á húsið með stiga upp á efri hæðina.

Í húsinu var um nokkurt skeið sírstöð og pósthús.

Húsinu hefur verið breytt töluvert mikið. Bísлаг með svölum, gluggaskraut og dyraumbúnaður hefur verið fjarlægð.

Byggingarleyfisumsóknir og aðrar heimildir sem tengjast breytingum á húsinu fundust ekki í skjalasafni byggingafulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Tvílyft bárujárnsklætt timburhús í sveitserstíll, hefur verið mikið breytt og við það fjarlægst upphaflegu útliti töluvert.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu, en einnig var sírstöð og pósthús um skeið í húsinu.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Er bakhús í dag.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Hefur verið breytt töluvert, bísлаг með svölum, gluggaskraut og dyraumbúnaður fjarlægður. Vanda hefði mátt endurbætur og vinna út frá upphaflegu útliti hússins.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Húsið hefur nýlega verið klætt með bárujárni, en frágangi í kringum glugga og hurðir er ábótavant.

Varðveislugildi: Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólublár litur á korti

Fyrsti eigandi: Ísafjarðarkaupstaður
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - nýklassísk

Upphafleg notkun: Barnaskóli
 Núverandi notkun: Grunnskóli

Tekin 1910-18. Ljós. Thyra Juul. Myndasafnið

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk		
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Viðbygging	Tvílyft / Viðbygging		

Saga:

Hús barnaskólans var byggt árið 1901 eftir dönskum teikningum sem Leonhard Tang kaupmaður útvegaði. Hann gaf einnig lóð undir húsið.

Jón Laxdal sem sat í skólanefnd þegar ákveðið var að byggja húsið bauðst til að byggja það fyrir 9500 kr. og var því tekið.

Húsið vígt 7. október 1901. Byggingarleyfið var afgreitt í byggingarnefnd 21 apríl 1901.

Húsið var fyrst ein hæð frá 1901 til 1906

Ákvörðun um hækkun hússins var tekin á bæjarstjórnarfundum 21 apríl 1906.

Í brunavirðingu frá árinu 1916 er húsið sagt tvær hæðir með lágu risi. Áfast við húsið er leikfimiðhús sem er ein hæð og lágt ris en auk þess er forstofa, 3 skúrar, skýli og port.

Árið 1927 var lagður fram uppdráttur að stækkun á skólahúsinu, þannig að leikfimiðhúsið yrði breikkað jafnt stigaforstofunni og byggð hæð ofan á það. Árið 1933 var byggð álma til austurs.

Árið 1970 fékk húsið nýjan tilgang þegar menntaskóli var settur í húsinu og var þar til ársins 1985.

Árið 2006 var húsið rífið, nema framhlið þess sem var látin halda sér. Það var gert í tengslum við byggingu nýs grunnskóla þar sem allar byggingar grunnskólans við Austurveg og Aðalstræti voru sameinaðar í eina heild.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús á tveimur hæðum undir nýklassískum áhrifum á framhlið.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Barnaskóli Ísafjarðar frá upphafi og síðar Menntaskóli Ísafjarðar.
Umhverfisgildi:	Hátt	Er áberandi í götmyndinni og vitnisburður um það sem áður var.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Ekkert er eftir af húsinu nema framhlið þess.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði er vel við haldið.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Ísafjarðarbær
 Hönnuður: Einar Ólafsson, arkitekt
 Upphaflegur byggingarstíll: 21. öldin

Upphafleg notkun: Grunnskóli
 Núverandi notkun: Grunnskóli

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útveggir:	Múrsléttað og gler	Múrsléttað og gler		
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak		
Þakklæðning:				
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari		

Saga:

Árið 2001 var haldin samkeppni um viðbyggingu við grunnskóla Ísafjarðar.
 Framkvæmdir hófust um 2006 og var byggingu hússins lokið árið 2008.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einkennandi byggingarstíll fyrir byggingar í upphafi 21. aldar.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Viðbygging við grunnskóla.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Tiltölulega látlaut og sker sig frá eldri skólabyggingum grunnskólans sem það tengir saman.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur ekki verið breytt.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Ísafjarðarkaupstaður
Hönnuður: Gunnlaugur Pálsson, arkitekt
Upphaflegur byggingarstíll: Móðernismi

Upphafleg notkun: Barnaskóli
Núverandi notkun: Grunnskóli

Jón Páll halldórsson/Ljósmsafnið Ísafirði

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað		
Þakgerð:	Einhalla (skúrþak)	Einhalla (skúrþak)		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útlit:	Tvílyft / Ris / Kjallari	Tvílyft / Kjallari		

Saga:

Grunnskóli Ísafjarðar er starfræktur í húsinu.

Er tvílyft steinsteypuhús með kjallara.

Byggt hefur verið við húsið og er það nú sambyggt gamla barnaskólanum og gagnfræðaskólanum við Austurveg.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Móðernismi. Fer vel í umhverfinu og í ágætum hlutföllum og uppbot í þakfleti. Höfundaverk Gunnlaugs Pálssonar arkitekts.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Byggt sem grunnskóli og þjónar því hlutverki enn í dag.
Umhverfisgildi:	Hátt	Húsið er áberandi í götmyndinni og einstakt í útliti.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu sjálfu hefur verið lítið breytt að utan, en viðbyggingar hafa verið byggðar beggja vegna.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: L. Tangs

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Iðnaður; Verslun

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1959 Stækkun hurðar á vestur gaffli vegna raftækja verkstæðis í húsinu.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur	2008 Sótt um að færa húsið til upprunalegs útlits. Byrjað á suðurhlíð.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Líklega rennisúð	Bárújárn		
Undirstaða:	Tilhöggvið grjót	Tilhöggvið grjót		
Útliit:	Tvílyft; Ris	Tvílyft		

Saga:

Þann 17. maí árið 1875 kom byggingarnefnd kaupstaðarins saman til fundar m.a. til að ræða beiðni Clausens verslunar til að byggja hús sem yrði 27x16 álnir að stærð. Stæði fyrir húsið hafði verið áætlað vestan undir gömlu sölubúðinni en vegna innréttinga í húsinu varð það að standa eins og gamla búðin en með gafflinn í línu við þakkhúsið. Þetta þýddi að húsið fór í veg fyrir götu sem ætlað var að liggja þarna um og var hún því færð til.

Í virðingu frá árinu 1878 er búðin sögð ný, tvíloftuð úr tré, bindingsverk 27x16x16 álnir. Þakið sagt úr borðum með þakspæni.

Húsið er því byggt 1878 og fyrsti eigandi þess var Clausens-verslun.

Síðar eignaðist Tangs-verslun Hæstakaupstað.

Á jarðhæð var krambúð og á efri hæðum voru vörugeymslur og verkstæði.

S. J. Nielsen var verslunarstjóri hjá Tang í mörg ár og tók upp þann sið að bjóða ísfirskum börnum á jólatré heim til sín (Hæstakaupstaðarhúsið) og hélt Jón Laxdal, sem tók við 1895, þeim sið. Börnunum var veitt vel og kom jólasveinn í heimsókn og gaf gjafir. Markmiðið var að gleðja sem flest börn fyrir jólin og breytti þá engu hverra manna þau voru.

Árið 1917 var húsið tvílyft timburhús með kjallara og risi, klætt járn. Áfastur skúr við hlið þess. Bogadregnum glugga á efri hæð hefur verið breytt í vörulúgu.

Í húsinu hafa verið starfræktur fjöldi verslana en einnig, rafverkstæði, smíðaverkstæði, myndbandaleiga og líkkistuvinnustofa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft timburhús með risi af dansk-íslenskri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Upphaflega byggt sem geymsluhús og verslun, er hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og myndar heild með Aðalstræti 42.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið hefur verið endurgert í upprunalegri mynd.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Björgvinjarkaupmenn

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Þjónusta

Um 1920. Ljós. M Simson / ljósmafnið Ísa

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, stokkverk	Timbur, stokkverk		
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Skarsúð	Rennisúð		
Undirstaða:	Hraungrýti/grjót	Hraungrýti/grjót		
Útlit:	Einlyft / Inngönguskúr (bíslag) / Kvistir / Ris / Kjallari	Einlyft / Inngönguskúr (bíslag) / Ris / Reykháfur		

Saga:

Þegar verslunareinokun á Íslandi var aflétt komu kaupmenn frá Björgvin í Noregi til Ísafjarðar og reistu þar 3 hús árið 1788, íbúðarhús, þakkhús og verslunarhús. Húsin reistu þeir sem lengst frá dönsku kaupmönnum í svokölluðum Hæstakaupstað, til aðgreiningar frá Neðstakaupstað, neðst á Eyrinni. Alls munu þeir hafa reist um 8 hús á árunum 1788-1791. Aðeins íbúðarhúsið stendur enn.

Í virðingu frá árinu 1878 er húsið sagt 22x12x11 álnir með bíslagi. 13 álnir hússins eru plankaverk en 9 álnir bindingsverk. Undir húsinu er sagðu 4 álna langur kjallari.

Húsið var stækkað lengt um fjórðung sennilega um 1830 og byggt við það á bakhlíð.

Dyrabjór er yfir aðaldyrum hússins og er sennilega frá því um 1830.

S. J. Nielsen var verslunarstjóri hjá L. Tang í mörg ár og tók upp þann sið að bjóða ísfirskum börnum á jólatré heim til sín (Hæstakaupstaðarhúsið) og Jón Laxdal, sem tók við árið 1895 hélt þeim sið áfram. Börnunum var veitt vel og kom jólasveinn í heimsókn og gaf gjafir. Markmiðið var að gleðja sem flest börn fyrir jólin og breytti þá engu hverra manna þau voru.

Hjónin Magnús H. Alfreðsson húsasmíðameistari og Áslaug Jensdóttir keyptu húsið af Ísafjarðarkaupstað árið 1993, sem hafði átt það frá 1923. Þá var ástand hússins orðið mjög slæmt, sérstaklega að utan og gerðu þau hjónin húsið upp á árunum 1998-2005.

Í húsinu eru þrjú upprunalegir gluggar, en allir hinir gluggarnir voru endursmíðaðir og öll gluggafög. Magnús stýrði framkvæmdum, smíðaði gluggana, hurðir og áfellur. Einnig setti hann steinhleðslu undir húsið og lagði stíga á lóðinni og gangstétt utan við hana úr grjóti. Einnig smíðaði hann girðinguna, pallinn og garðhúsgögnin við suðurgafi hússins.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús frá árinu 1788.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og myndar heild með Aðalstræti 37.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið hefur verið endurgert í upprunalegri mynd.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Alberta Albertsdóttir
 Hönnuður: Ágúst Guðmundsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð / Þjónusta

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1988 Glugga að norðanverðu breytt í hurð og stigi settur út í garð.	ekki vitað
Útveggir:	Steining, kvarts og tinna	Steining, kvarts og tinna		
Þakgerð:	Valmapak	Valmapak	1991 Gerð svalalokun.	Þ.P.
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Tvílyft / Ris / Kjallari	Tvílyft / Ris / Kjallari		

Saga:

Hönnuður hússins er Ágúst Guðmundsson og er teikningin dags. 19.07.1942 og henni stendur skrifað: hús Albertu Albertsdóttur við Austurvöll.

Alberta var eiginkona Marzelíusar Bernharðssonar skipasmiðs, bæjarfulltrúa og athafnamanns á Ísafirði.

Húsið er tvílyft með valmapaki og kjallara. Það er steinað á þrjá vegu, en norðurhliðin sem vísar út að garði hússins er hvítmáluð. Geymslur í garðinum voru byggðar 1944 og bílskúr austan við húsið árið 1960.

Alberta, Marzelíus og börn bjuggu alla tíð í húsinu og síðar afkomendur þeirra sem búa þar enn.

Þakið og þakkanturinn voru endurgerð um 1980.

Árið 1988 var gerður útgangur úr þvottahúsi 1. hæðar út á pall með tröppum niður í garðinn.

Byggð var sólstofa yfir svalir hússins árið 1991.

Gistiheimili Áslaugar hóf starfsemi í kjallara hússins árið 1989.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteypuhús í funkisstíl, steinað á þremur hliðum.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús Marzelíusar Bernharðssonar skipasmiðs og bæjarfulltrúa og konu hans Albertu Albertsdóttur.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinuðum húsum við Austurveg og Grundargötu. s.s. Sundhöllinni og Gagnfræðaskólanum.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er að mestu óbreytt frá upprunalegri mynd. Svalir hafa verið yfirbyggðar og bygt út í garð, skipt um glugga,
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við. Steyptur veggur á V og A lóðamörkum þarfnast lagfæringa.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Ísafjarðarkaupstaður
 Hönnuður: Guðjón Samúelsson, arkitekt
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Menningarstarfsemi; Þjónusta
 Núverandi notkun: Menningarstarfsemi; Þjónusta

Um 1946

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1954 Valmapak sett á húsið.	ekki vitað
Útveggir:	Steining, kvarts og tinna	Steining, kvarts og tinna		
Þakgerð:	Flatt þak	Valmapak	1984 skipt um glugga, sennilega í öllu húsinu.	ekki vitað
Þakklæðning:	sennilega þakpappi	Bárújárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	2015 Innri breytingar og flóttastigi á norðurhlíð.	Ólöf G. Valdimarsdóttir og Björn S. Hallson, arkitekt
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari		

Saga:

Um 1930 vaknaði áhugi bæjarbúa á að koma upp sunaðstöðu í bænum og var sett á fót sundlauganefnd árið 1936. Lítið gerðist þó í málunum þar til árið 1943 að framkvæmdir við sundhöllina hófust en þeim lauk árið 1946.

Guðjón Samúelsson húsameistari ríkisins teiknaði húsið.

Sundlaug er í vestari enda hússins og íþróttahús í eystri endanum. Bóka- og byggðasafn var á efri hæð í miðhluta hússins.

Upphaflega var húsið byggt með flötu þaki en nokkrum árum síðar (um 1954) var sett á það valmapak, sennilega vegna lekavandamála.

2015 voru gerðar innri breytingar á húsinu og settur flóttastigi á bakhlíð þess. Plan 21. ehf. sem eru Ólöf Guðný Valdimarsdóttir arkitekt og Björn Stefán Hallsson arkitekt.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Steinsteypt hús í funksístill eftir Guðjón Samúelsson. Þau stíleinkenni í byggingum Guðjóns sem birtast í húsinu hafa stundum verið nefnd; lýðveldisstíll.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Sundlaug, Íþróttahús og bókasafn.
Umhverfisgildi:	Hátt	Áberandi opinbera bygging, myndar heild með öðrum steinuðum húsum við Austurveg og Grundargötu. - öðrum byggingum á svæðinu eftir Guðjón Samúelsson frá sama tíma.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Var upphaflega með flötu þaki en fljótlega var byggt valmapak á húsið. Húsinu hefur verið lítið breytt að utan frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Á ytra byrði hússins hafa verið gerðar múrviðgerðir. Þörf er á frekari múrviðgerðum og endursteyningu alls hússins á næstu misserum.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Ísafjarðarkaupstaður
 Hönnuður: Guðjón Samúelsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Gagnfræðaskóli
 Núverandi notkun: Grunnskóli

T. Juul/ Ljósmsafnið Ísafirði

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1945 Viðbygging/stækkun í sama stíl.	Guðjón Samúelsson
Útveggir:	Múrsléttað	Steining, kvarts og tinna		
Þakgerð:	Flatt þak	Valmaþak		
Þakklæðning:		Bárújárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Tvílyft	Tvílyft		

Saga:

Gamli gagnfræðaskólinn er tvílyft múrhúðað steinsteyptuhús eftir Guðjón Samúelsson húsameistara ríkisins. Hann var byggður árið 1939 og stækkaður um helming í sama stíl árið 1945. Sett var valmaþak á skólann í kringum 1955, sennilega vegna lekavandamála.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Steinsteypt hús í fúnkísstíll eftir Guðjón Samúelsson.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Byggt sem gagnfræðaskóli og er nú ein af byggingum grunnskólans og tengd með viðbyggingu frá 1988.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinuðum húsum við Austurveg og Grundargötu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Byggt var við húsið árið 1945 í sama stíl. Húsinu sjálfu hefur verið lítið breytt, fyrir utan viðbyggingu á milli þess og barnaskólans.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Ísafjarðarkaupstaður
Hönnuður: Páll Gunnlaugsson, arkitekt
Upphaflegur byggingarstíll: Móðernismi

Upphafleg notkun: Grunnskóli
Núverandi notkun: Grunnskóli

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteipt
Útveggir: Múrsléttað
Þakgerð: Mænisþak
Þakklæðning: Bárújárn
Undirstaða: Steinsteipt
Útlit: Tvílyft

Núverandi

Steinsteipt
Múrsléttað
Mænisþak
Bárújárn
Steinsteipt
Tvílyft

Helstu breytingar:**Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Á árunum 1988-1989 var gerð tengibygging á milli gagnfræðaskólans eftir Guðjón Samúelsson og barnaskólans eftir Gunnlaug Pálsson.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Undir áhrifum póstmodernisma.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Grunnskóli.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Húsið stingur í stúf gagnvart eldri húsunum tveimur sem það tengir saman.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Húsmæðraskólinn Ósk
 Hönnuður: Guðjón Samúelsson, arkitekt
 Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Húsmæðraskóli
 Núverandi notkun: Tónlistarskóli

Um 1948, mynd: S.B.H. (sh175)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1960 Bætt við glugga á austurgafli.	ekki vitað
Útveggir:	Steining, kvarts og tinna	Steining, kvarts og tinna		
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak	1998 Viðbygging út frá bakhlíð hússins.	Vilhjálmur Hjálmarsson
Þakklæðning:				
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Reykháfur; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Árið 1944 var Húsmæðraskólanum Ósk úthlutað lóð við Austurveg.

Lokið var við byggingu hússins árið 1948 og var Húsmæðraskólinn Ósk eigandi hússins og starfrækti þar húsmæðraskóla til ársins 1990.

Litlar breytingar hafa verið gerðar á útveggjum hússins, ef frá er talið að einum glugga var bætt við á austurgafli hússins árið 1960.

Einnig hafa verið gerðar ráðstafanir á þakkanti hússins, sennilega vegna lekavandamála.

Árið 1998 var hafist handa við gerð viðbyggingar á bakhlíð hússins vegna tónlistarskóla Ísafjarðar sem nú er starfræktur í húsinu.

Um tíma fór þar fram kennsla grunnskólans í heimilisfræði og handavinnu. Nú er þar einnig rekin leikskóladeildin Tangi, sem er fyrir 5 ára börn.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Steinsteypt hús í fúnkísstíll eftir Guðjón Samúelsson. Þau stíleinkenni í byggingum Guðjóns sem birtast í húsinu hafa stundum verið nefnd lýðveldisstíll.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Húsmæðraskóli og nú Tónlistarskóli.
Umhverfisgildi:	Hátt	Áberandi hús í umhverfinu sem myndar heild með öðrum steinuðum húsum við Austurveg og Grundargötu. s.s. sundhöllinni og Gagnfræðaskólanum.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt frá upprunalegri gerð. Viðbygging var gerð á bak við húsið árið 1998, en það hafði lítil áhrif á upprunaleika sjálfs hússins.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Byggingafélag verkamanna
 Hönnuður: Guðjón Samúelsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útveggir:	Múrsléttað	Steining, skeljasandur		
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari		

Saga:

Árið 1940 lauk byggingarfélag verkamanna við byggingu húsalengunnar við Austurveg 12 og Grundargötu 2-6 sem eru sambyggðar. Áætla má að halda hafi átt áfram með byggingu húsanna út eftir Austurvegi og niður Tangagötu og tengjast Grundarstíg aftur meðfram Skólagötu. Þannig hefði myndast inngarður fyrir íbúa í húsinu. Það er í takti við byggingar verkamannabústaðna við Hringbraut í Reykjavík, en teikningar af þessum húsum við Austurveg og Grundarstíg eru nánast þær sömu og teikningar Guðjóns Samúelssonar af verkamannabústöðunum við Hringbraut. Bárður Ísleifsson skrifar nafn sitt á teikningarnar en hann vann á teiknistofu húsameistara ríkisins á þessum tíma. Hann hefur eflaust undirbúið teikningarnar fyrir byggingarnefnd Ísafjarðar, þrátt fyrir að hönnun húsanna sé eftir Guðjón Samúelsson. Húsin eru tvílyft, steinsteypt með lágu valmaþaki og kjallara.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Fúnksístíll. Húsin eru byggð eftir sömu teikningum og Verkamannabústaðirnir við Hringbraut, sem eru með elstu dæmum um hús sem skipulögð voru í anda fúnksjónalisma
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús. Myndar heild með öðrum steinuðum húsum við Austurveg og Grundargötu. Verkamannabústaðir.
Umhverfisgildi:	Hátt	Sambyggt við Grundargötu nr. 2-6. Fer vel í umhverfinu á 2. hæðum í mannlegum skala.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins þarfnast viðgerða á næstu árum.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götummynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: Guðmundur Halldórsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Einfalt steinsteypuhús

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1950, mynd: Sigurgeir B. Halldórsson.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1930 Byggja geymslu á baklóð.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1981 Sótt um að klæða húsið með stáli og fjarlægja skorsteina.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Ris; Kjallari	Tvílyft; Ris; Kjallari		

Saga:

Fyrsti eigandi er Guðni M. Bjarnason.

Í gjörðabók byggingarnefndar 11. maí 1927 var tekið fyrir erindi Guðna M Bjarnasonar um lóð fyrir íbúðarhús á Riistúni samkvæmt uppdrætti.

Í brunavirðingu frá árinu 1928 er húsið sagt tvílyft með 4,5 metra háu risi og kjallara. Í húsinu er þá íbúð og trésmíðaverkstæði. Húsið var klætt að utan árið 1981.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Tvílyft steinsteypt hús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Stendur stakt á stórrí lóð.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð, nema það hefur verið klætt með málmklæðningu.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Stóð áður við Tangagötu 28, mynd N.N. (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1958 Húsið fært á núverandi stað, fært frá Tangagötu 28.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1993 Sótt um að sameina tvær íbúðir í eina og fjölga póstum í gluggum (6 rúður).	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	2014 Timburpallur byggður fyrir framan húsið og tröppur.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Útitröppur	Tvílyft; Útitröppur		

Saga:

Í gjörðabók byggingarnefndar Ísafjæðra 1948-1962 kemur fram að þann 17. mars 1958 fengu þeir Magnús og Guðmundur Bjarnasynir leyfi til að færa húsið Tangagata 28 að lóð á Austurvegi við hlið húss Halldórs Gunnarssonar. Í kjölfarið var Austurvegur lengdur tengdist við Sundstræti.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt tvílyft timburhús, með sveitser einkennum.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu og einnig flutningshús.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð s.s. ekki eru lengur kross gluggar og æskilegt væri ef lárétta skraubandið umhverfis aðra hæð hússins væri endurgert.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Tryggvi Jóakimsson
Hönnuður: Felix Tryggvason
Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Tvílyft / Kjallari	Tvílyft; Kjallari

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Húsið var byggt árið 1943 eftir teikningum Felix Tryggvasonar.

Fyrsti eigandi var Tryggvi Jóakimsson.

Húsið var byggt sem íbúðarhús, en um tíma var Lífeyrissjóður Vestfirðinga með skrifstofur sínar í húsinu.

Árið 1992 var þakkantur settur á húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteypt hús í funkisstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Lágt	Er framandi og án tengsla við önnur hús við götuna. Steinsteypt bílastæði allt í kringum það sem einangra það enn frekar.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Þorsteinn Guðmundsson
 Hönnuður: Jón Páll Gunnarsson, smiður
 Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Íbúð; Iðnaður; klæðskeraverkstæði
 Núverandi notkun: Íbúð

Ásbyrgi nýbyggt. Ljósmyndasafnið Ísafirði

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp	1929 sótt um að byggja skúr norðan við húsið.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað	1929 sótt um að steypa andrými á tröppunum fram af forstofudyrunum.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1990 Margvíslegar breytingar.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útlit:	Tvílyft; Kvistir; Ris; Kjallari	Tvílyft; Kvistir; Ris; Kjallari		

Saga:

Þann 15. apríl árið 1909 samþykkti byggingarnefnd að heimila Þorsteini Guðmundssyni klæðskera að byggja steinsteyp hús við Brunngötu.

Í virðingu frá árinu 1910 er húsið sagt tvílyft með porti, 19x15 álnir úr steinsteypu og með kjallara. Allt innréttað til íbúðar.

Þorsteinn var með klæðskeraverkstæði sitt í húsinu.

Kvistir eru bæði að framan og að aftan, bárujárn á þaki. Skúrbyggingar stóðu á lóðinni til skamms tíma.

Á árunum 1991-2 var húsið endurbyggt og er það mikið breytt að innan. Einnig var gluggum mikið breytt

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Eitt af fyrstu steinsteypu húsum á Ísafirði og líkt og mörg slík hönnuð sem timburhús og undir áhrifum sveitserstílsins, s.s. á háum kjallara, með sökkulbrún og gluggasetningu.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús og klæðskeraverkstæði.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hornhús, áberandi. Svalir setja sérstakan svip á húsið.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsinu hefur verið nokkuð breytt frá upprunalegri gerð. gluggum breytt sennilega við endurgerð og einnig stöðum undir svallir.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölblár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður:

Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteyp

Útveggir: Múrsléttað

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteyp

Útlit: Einlyft; Kvistir; Ris;
Kjallari**Núverandi**

Steinsteyp

Múrsléttað

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteyp

Einlyft; Kvistir; Ris;
Kjallari**Helstu breytingar:****Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Þann 19. marz 1923 var Þorbirni Tómassyni heimilað að byggja hús við Brunngötu samkvæmt framlögðum uppdrætti. Samkvæmt brunavirðingu frá árinu 1924 var húsið þá einlyft með kjallara, porti, kvisti og háu risi. Útbygging er á bakhlið. Í húsinu var m.a. skóvinnustofa.

Árið 1924 virðist húsið komið í eigu Herberts Sigurjónssonar og Arinbjarnar Guðnasonar.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Hátt Steinsteypt hús hannað líkt og einfalt portbyggt timburhús.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs Íbúðarhús.

Umhverfisgildi: Hátt Hornhús, áberandi

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Björn Guðmundsson
 Hönnuður: Sigurður Guðjónsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Byggingarnefndarteikning af húsinu.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1955 sótt um að byggja bílskúr á baklóð.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Ál		
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Einlyft; Kjallari	Einlyft; Kjallari		

Saga:

Húsið er teiknað af Sigurði Guðjónssyni og var byggt árið 1946. Það er með valmaþaki og hefur sennilega verið klætt að utan á níunda áratug tuttugustu aldar. Árið 1955 var byggður hlaðinn bílskúr á lóðinni.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteypt hús í funkisstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Íbúðarhús með bílskúr og afmarkaða lóð.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Klæðning hefur þó komið í seinni tíð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

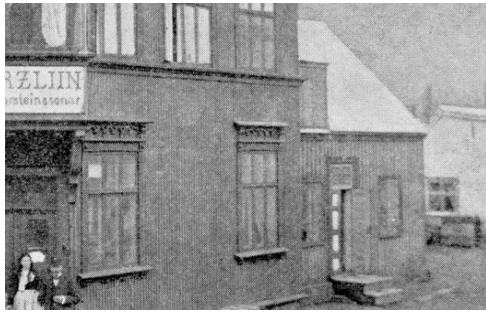
Fyrsti eigandi: Þóroddur Jónsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð / Iðnaður

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1920, mynd NN (JSB)

Árið 2020, mynd BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1931 stækka húsið og setja þar glugga.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Ál		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1977 Sótt um að byggja bílskúr úr holsteini.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	1980 Sótt um að stækka húsið með 2. hæða viðbyggingu	ekki vitað
Útlit:	Einlyft; Ris	Einlyft; Kvistir; Ris; Viðbygging	1981 Sótt um að stækka húsið og klæða það.	ekki vitað

Saga:

Í virðingabók frá árinu 1878 er hús Þórodda Jónssonar sagt íveruhús, 15x6x7 al og úr tré. Við hlið hússins var geymsluskúr 8x4 al og auk þess geymsluhús úr torfi á lóðinni.

Húsið er nú sambyggt Silfurgötu 6.

Á fyrri hluta tuttugustu aldar var starfrækt seglasaumsverkstæði í húsinu.

Árið 1930 er húsið einlyft timburhús klætt járn og borðum en bárujárn á þaki.

Árið 1973 er húsið sagt vera múrhúðað og þá hefur einnig verið gerð lítil viðbygging austur úr húsinu sem var stigahús.

Byggður var hlaðinn bílskúr á lóðinni árið 1978.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Upphaflega einfalt timburhús, sem er mikið breytt í dag.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Er hluti af upphaflegri götumynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu, en breytingarnar sem gerðar hafa verið á því draga úr gildi þess.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsinu hefur verið mikið breytt frá upprunalegri gerð, s.s. inngagsdyrum frá götu lokað, það augnstungið, klætt og sennilega einangrað að utan og byggt við það.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðaramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: L. Tangs verslun

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1974 Sótt um að byggja bílskúr.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1983 sótt um að fá að stækka húsið.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Upphaflegir eigendur hússins virðast hafa verið tveir, annarsvegar verslun L. Tangs og hinsvegar Bjarni Bjarnason.

Í fundargerð byggingarnefndar 26.05.1916 kemur fram að Bjarna var leyft að bæta við norðurendann hússins skúr 7x19al. með eldvarnarvegg og gáfl að lóðamörkum.

Árið 1917 var húsið tvílyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárn. Áföst tvílyft útbýgging var við gáfl hússins. Áfastur skúr við hlið hússins og við hann annar skúr. Ýmsar breytingar hafa orðið á skúrnum í tímanna rás.

Árið 1974 sótti Kristján Lyngmó um að fá að byggja bílskúr á lóðinni.

Árið 1983 sótti Kristján Lyngmó um að fá að stækka húsið, sem var samþykkt á fundi byggingarnefndar þann 11.10.1983.

Í skoðun árið 1973, segir að viðhald sé hússins sé ábótavant "án þess þó að það sé alvarlegt."

Svo virðist sem afar lítið hafi verið gert fyrir húsið síðan 1973 og virðist það nú vera í mjög slæmu ástandi.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús klætt bárujárn á tveimur hæðum.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hornhús. Hefur mikið gildi fyrir götmyndina. Er hluti af upphaflegri götmynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlung	Húsinu hefur verið lengt til suðurs í sama stíl og eldri hluti þess.
Tæknilegt ástand:	Lágt	Húsið þarfnast viðhalds og endurgerðar.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Ísafjarðarkaupstaður
Hönnuður: Sigurður Guðjónsson
Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteipt
Útveggir: Múrsléttað
Þakgerð: Valmaþak
Þakklæðning: Bárújárn
Undirstaða: Steinsteipt
Útlit: Þrílyft; Kjallari

Núverandi

Steinsteipt
Múrsléttað
Valmaþak
Bárújárn
Steinsteipt
Þrílyft; Kjallari

Helstu breytingar:

2014 Öll steipt svalahandrið brotin niður og handrið úr járn sett upp í þeirra

Hönnuðir breytinga:

ekki vitað

Saga:

Þrílyft fjölþýlishús með kjallara og valmaþaki. Byggt árið 1950 eftir teikningum Sigurðar Guðjónssonar. Í daglegu tali kallað Kennarablokkinn. Á lóðinni stóðu áður nokkrir timburskúrar

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteipt fjölþýlishús á þremur hæðum í funkisstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Steinsteipt fjölþýlishús, sem stendur nokkuð stakt í umhverfinu, en þó í ákveðnum tengslum við funkishús við Fjarðastræti.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Jón Þ. Ólafsson
 Hönnuður: Ágúst Guðmundsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð / Iðnaður
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: NN (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp	1958 sótt um að byggja verkstæði á lóðinni við húsið.	Ágúst Guðmundsson
Útveggir:	Múrsléttað	Ál	1981 Sótt um að klæða húsið að utan með áli eða stáli.	Guðmundur Ágústsson
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak		
Þakklæðning:				
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útlit:	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Tvílyft steinsteypuhús á kjallara og flötu þaki. Byggt fyrir Jón Þ. Ólafsson árið 1935, eftir teikningum Ágústs Guðmundssonar. Árið 1958 var byggt við það smíðaverkstæði á einni hæð úr steypu. Árið 1981 var húsið klætt með áli.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlung	Steinsteyp hús í funkisstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlung	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinsteiptum stakstæðum húsum við Fjarðarstræti (nr. 13,15,17 og 19).
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Klæðning breytir ásýnd hússins töluvert frá uppruna þess og mætti fjarlægjast.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

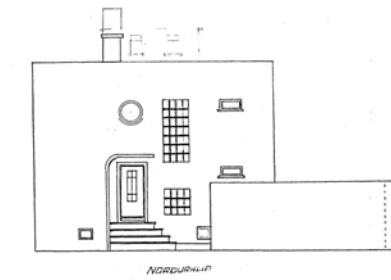
Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Jens Steindórsson
 Hönnuður: Sigurður Guðjónsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Byggingarnefndarteikning af húsinu.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1945	Viðbótarbygging á þaki og setja skýli yfir bakdyr.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað	1960	Sótt um að breyta bílskúr.	ekki vitað
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak			
Þakklæðning:					
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útlit:	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari			

Saga:

Tvílyft steinsteyptuhús á kjallara og flötu þaki. Byggt fyrir Jens Steindórsson árið 1943, eftir teikningum Sigurðar Guðjónssonar. Bílskúr var byggður á lóðinni, sennilega á sama tíma og húsið sjálft. Árið 1945 var leyfð viðbótarbygging á þaki. Nú er þakið notað sem þaksvalir og handrið er allan hringinn. Hringluggi í stigagangi á 2. hæð sem er sýndur á teikningum, var ekki gerður.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Steinsteypt hús í funkisstíl. ath. þaksvalir
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinsteyptum stakstæðum húsum við Fjarðarstræti (nr. 11,15,17 og 19).
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega haldið við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Jón A. Jóhannson
 Hönnuður: Ágúst Guðmundsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Byggingarnefndarteikning af húsinu.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1991 Sótt um að klæða húsið með steini-plötum.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Steniklæðning		
Þakgerð:	Valmapak	Valmapak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft	Tvílyft		

Saga:

Tvílyft steinsteypt húsið með valmapaki. Byggt fyrir Jón A. Jóhannsson árið 1958, eftir teikningum Ágústs Guðmundssonar. Bílskúr var byggður á lóðinni, sennilega á sama tíma og húsið sjálft. Árið 1991 var húsið klætt með svokölluðum steniplötum. Í húsinu var um tíma bókhaldsskrifstofa og ferðaskrifstofa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteypt húsið í funkisstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhúsið.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinsteyptum stakstæðum húsum við Fjarðarstræti (nr. 11,13,17 og 19).
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Steni-klæðning breytir þó útliti hússins töluvert og mætti missa sín.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega haldið við - þrátt fyrir að steniplötur verndi húsið að ákveðnu leyti, gera þær lítið annað fyrir húsið.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök húsið, götamynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Sigurður Hannesson
 Hönnuður: Sigurður Guðjónsson
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Byggingarnefndarteikning af húsinu.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1976 sótt um að breyta þaki.	ekki vitað.
Útveggir:	Múrsléttað	Ál		
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak	1986 sótt um að klæða húsið með áli og einangra það.	
Þakklæðning:				
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari		

Saga:

Tvílyft steinsteyptuhús á kjallara og flötu þaki. Byggt fyrir Sigurð Hannesson og Arnór Sigurðsson árið 1944, eftir teikningum Sigurðar Guðjónssonar.

Bílskúr á lóðinni var sennilega byggður á sama tíma og húsið sjálft.

Árið 1986 var húsið klætt að utan með áli.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteypt hús í funkisstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinsteyptum stakstæðum húsum við Fjarðarstræti (nr. 11,13,15 og 19).
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Klæðningin breytir útliti hússins töluvert og mætti missa sín.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega haldið við. Klæðning hússins mætti missa sín.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götummynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Jón og Ingólfur Eggertssynir
 Hönnuður: Guðmundur Magnússon
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1994	Breyting á tröppum og svalahandriði.
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað		
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Reykháfur; Svalir; Kjallari	Tvílyft; Reykháfur; Svalir; Kjallari		

Saga:

Tvílyft steinsteyptuhús á kjallara með valmaþaki. Byggt fyrir Jón og Ingólfur Eggertssyni árið 1957, eftir teikningum Guðmundar Magnússonar.

Bílskúr var byggður á lóðinni, sennilega á sama tíma og húsið sjálft.

Ingólfur Eggertsson og synir hans Hálfván og Örn eru miklir frumkvöðlar og hafa m.a. byggt flugvélar í húsinu, en Ingólfur ásamt bræðrum sínum Óskari og Hauki og fleirum. stofnaði fyrirtækið Póllinn á Ísafirði, í Aðalstræti 9.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlung	Steinsteypt hús í funkisstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlung	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinsteyptum stakstæðum húsum við Fjarðarstræti (nr. 11,13,15 og 17).
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götamynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Vilhjálmur Hjálmarsson, arkitekt
Upphaflegur byggingarstíll: Móðernismi

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft	Einlyft

Helstu breytingar:**Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Öryrkjabandalagið ÖBÍ stóð fyrir byggingu hússins.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einfalt steinsteypt hús frá 10. áratug 20. aldar.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Er ekki í tengslum við aðrar byggingar í umhverfinu og er framandi á þessum stað.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Byggingafélag verkamanna
 Hönnuður: Guðjón Samúelsson, arkitekt
 Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útveggir:	Skeljasandur	Steining, skeljasandur		
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari		

Saga:

Árið 1940 lauk byggingarfélag verkamanna við byggingu húsalengunnar við Austurveg 12 og Grundargötu 2-6 sem eru sambyggðar. Áætla má að halda hafi átt áfram með byggingu húsanna út eftir Austurvegi og niður Tangagötu og tengjast Grundarstíg aftur meðfram Skólagötu. Þannig hefði myndast inngarður fyrir íbúa í húsinu. Það er í takti við byggingar verkamannabústaðanna við Hringbraut í Reykjavík, en teikningar af þessum húsum við Austurveg og Grundarstíg eru nánast þær sömu og teikningar Guðjóns Samúelssonar af verkamannabústöðunum við Hringbraut. Bárður Ísleifsson skrifar nafn sitt á teikningarnar en hann vann á teiknistofu húsameistara ríkisins á þessum tíma. Hann hefur eflaust undirbúið teikningarnar fyrir byggingarnefnd Ísafjarðar, þrátt fyrir að hönnun húsanna sé eftir Guðjón Samúelsson. Húsin eru tvílyft, steinsteypt með lágu valmaþaki og kjallara.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Fúnksstíll. Húsin eru byggð eftir sömu teikningum og Verkamannabústaðirnir við Hringbraut, sem eru með elstu dæmum um hús sem skipulögð voru í anda fúnksjónalisma
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús. Myndar heild með öðrum steinuðum húsum við Austurveg og Grundargötu. Verkamannabústaðir.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar heild með öðrum steinuðum húsum við Austurveg s.s. Gagnfræðaskólann og Húsmæðraskólann. Er sambyggt með Austurvegi 12 sem er byggt eftir sömu teikningu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við í gegnum árin, þó er orðið tímabært að gera við sprungur og endursteina það.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götummynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1944	Húsið flutt á núverandi stað í tengslum við langingu götunnar.	
Útveggir:	Timbur	Ál	1974	sótt um að stækka og breyta húsinu og byggja bílgeymslu.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1984	sótt um að skipta um þak, glugga og klæðningu á húsinu.	ekki vitað
Þakklæðning:	Timburspónn	Stölluð/ Völsunarbára			
Undirstaða:	sennilega hlaðinn í múr	Steinsteypt			
Útlit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Einlyft; Ris; Kjallari			

Saga:

Húsið stóð áður við Mjögötu 8, í fundargerð byggingarnefndar árið 1877 segir:

Samkvæmt beiðni Jóns timburmanns Sigurðssonar að mæla honum út húsastæði í áframhaldandi línu að sjá frá húsi Ásmundar Sigurðssonar og var honum útmælt stykki að stærð 20 al (=12,55m) á breidd og 25,5 al (=16,0m) á lengd. Þar með var útmælingunni lokið.

Húsið er fyrst virt þann 29. október árið 1878. Um það segir:

Íveruhús úr tré 12al. langt, 8al. breitt, 9al. hátt, með skúr við gaflinn 8al langri, 4al breiðri og tvöföldu þaki úr borðum og þakspæni. Niðri í húsinu eru 2 íbúðarherbergi þiljuð, máluð og betrekt með einföldu lofti. Eldhús og 4al af norðurendanum, afþiljað, en óþiljað innan. Uppi í öðrum endanum 2. afþiljuð íbúðarherbergi hálfþiljuð innan, annað óþiljað uppi.

Næsta virðing er árið 1880 og þá segir: Sama húseign er nú fullgerð að öllu leyti bæði innan og utan.

Húsið var flutt á núverandi upp úr 1940, þegar Naustið var rífið og gatan lögð á árunum 1944-45.

Varð við það Norðurvegur 2.

Í húsinu voru lengi tvær íbúðir.

Er einlyft timburhús með risi og stendur á steiptum kjallara.

Árið 1984 var skipt um þak, glugga og klæðningu á húsinu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega einfalt bárujárnsklætt timburhús, við flutning uppúr 1940 var það fært á steiptan kjallara og þannig fengið sveitserieinkenni.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu og dæmi um flutningshús.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsinu hefur verið nokkuð breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður:

Upphaflegur byggingarstíll: Móðernismi

Upphafleg notkun: Íbúð; Verslun

Núverandi notkun: Íbúð; Þjónusta

Húsið í byggingu árið 1965, mynd. JAB.

Árið 2020, mynd. BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað		
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak		
Þakklæðning:				
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Þrílyft / Kjallari	Þrílyft; Kjallari		

Saga:

Um langt skeið var Björnsbúð starfrækt á þessari lóð. Fyrst í gömlu einlyftu timburhúsi sem var portbyggt með risi sem var rífið árið 1965 þegar núverandi hús var byggt, þrílyft steinsteypt hús, með kjallara og flötu þaki.

Húsið var byggt eftir teikningum Aðalsteins Richter á árunum 1965-1980.

Fyrsti áfangi var uppsteypta kjallara, 1. og 2. hæðar og sett var sett bráðabirgðapak yfir 2. hæð. Undirstöður voru steyptar í júní 1965 og veggir 2. hæðar í sept. 1965, þá var lokið innréttingar á kjallara og 1. hæð og tók verslunin til starfa í þeim húsakynnum í desember 1965.

2. hæð hússins var fulllokið við byggingu hússins árið 1968.

Framkvæmdir við seinni áfanga þ.e. byggingu 3. hæðar hófust í ágúst 1976 og varð 3. hæð foheld í maí 1978 og var fulllokið í nóvember árið 1980.

Björnsbúð var í eigu sömu fjölskyldu í um 103 ár. Björn Guðmundsson gullsmiður stofnaði verslunina árið 1894 og var hún svo starfrækt til ársins 1997 þegar Garðar Guðmundsson afabarn Björns seldi búðina, en hann tók við rekstrinum árið 1960.

Verslunarkerðjan Vöruval keypti Björnsbúð og rak hana í nokkur ár til viðbótar.

Árið 2001 var sótt um að breyta notkun hluta 1. hæðar hússins úr matvöruverslun í hársnyrtistofu. (Hárkompaní ehf.)

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteypt hús á þremur hæðum í móðernískum stíl. Verslunarhúsnæði með stórum gluggum á jarðhæð, íbúðir á efri hæðum.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Björnsbúð var starfrækt á lengi á lóðinni, fyrst í gömlu timburhúsi sem stóð þarna áður og síðar í þessu húsi.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hornhús
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Karl Olgeirsson
Hönnuður: Ragúel Árni Bjarnason
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun
Núverandi notkun: Íbúð

Um 1915. mynd: B.P. (1966_7D)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1974 Húsið stækkað til suðurs upp að Aðalstræti 26.	Ól. Sig.
Útveggir:	Timbur	Timbur	1976 Byggð bílgeymsla og anddyri á húsið.	ekki vitað
Þakgerð:	Tvíhalla (skúrþak)	Tvíhalla (skúrþak)		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Hornsneitt; Útitröppur; Kjallari	Tvílyft; Útitröppur; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Þann 15. nóvember 1904 er Karli Olgeirssyni heimilað að byggja hús, 13x16 álnir, á horni Silfurgötu gegnt húsi Björns Guðmundssonar. Honum var vísað á hússtæði í áframhaldi af húsi Finns Thordarsen, 13 álnir út að Aðalstræti og 14 álnir út að Silfurgötu.

Í virðingu frá árinu 1906 er húsið sagt 15x13 álnir, tvílyft úr tré en allt járnklætt að utan. Steinsteyptur kjallari er undir öllu húsinu.

Árið 1918 var húsinu breytt lítillega.

Árið 1930 sækir Karl Olgeirsson um að lengja húsið um ca. 13 fet niður með Silfurgötunni. Í umsókninni skrifaði hann: "Hvort þessi stækkun yrði jafnhá húsinu eða aðeins einnar hæðar skúrbygging við húsið - þætti mér vænst um að mega ákveða í samráði við herra bæjarfulltrúa Jón H. Sigmundsson, sem jeg hefi lítilsháttar átt tal við um þetta efni. Þessi fyrirhugaða stækkun hússins er ætluð í þeim tilgangi að Guðmundur sonur minn geti haft íbúð í húsinu líka."

Árið 1970 var húsið klætt með lóðréttu timbri.

Árið 1974 var húsið stækkað til suðurs upp að Aðalstræti 26.

Árið 1976 var byggt við það anddyri og bílageymsla á baklóðinni.

Árið 1983, sótti þáverandi einn af eigendum hússins (sennilega efri hæðarinnar). Kristján Kristjánsson um að hækka þak hússins, vegna þráláts leka og vegna þess að hús Útvegsbankans hefði hækkað og þar af leiðandi safnaðist meiri snjór á þakið en áður var.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Bárujárnssveitser. Útbyggingin á horninu er megin sérkenni hússins auk þess sem skrautbekkur undir þakskegginu.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Verslunarhús á jarðhæð, íbúð á efri hæð.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götumyndina. Hornhús. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Heild með
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð. Byggt var við það í sama stíl upp að Aðalstræti 26 árið 1974.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jakob Bye, Röd og Kruge

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun / Bakarí

Núverandi notkun: Íbúð; Verslun

mynd: Gunnar Guðmundsson, alb_5_097

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1968 Stækka tvo af gluggum vesturhlíðar sem hafði áður verið breytt.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur	1978 Útlitsbreyting á gluggum jarðhæðar, þ.e. korss gluggapóstar fjarlægðir.	S.H.
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1989 Sett skyggni yfir glugga jarðhæðar og húsið klætt panel.	Teiknist.DH; A.K.
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	2017 Framkvæmdir hefjast við að endurbyggja húsið í upprunalegri mynd.	Tækniþj. Vestf.; SOS og GG
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Tvílyft; Ris; Viðbygging; Kjallari	Einlyft; Tvílyft; Ris; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Þann 27. maí 1884 er J. Bye heimilt að byggja hús á horni Silfurgötu og Brunngötu. Lóðin var alls 631 feralin en húsið sjálft 18x12 álnir. Í virðingu frá 1884 eru metin íbúðarhús Kruge kaupmanns og árið eftir er eitt húsanna endurmetið. Þá var komin í það brauðsölubúð og bakarí m.a. með hlöðnum bökunarofni. Húsið er trébinding og á því útbýgging sem er tvíloftuð og með kjallara. Í báðum eru íbúðarherbergi.

Jacob Bye kom til Ísafjarðar sem bakarí og vann hjá Þorsteini Þorsteinssyni. Jacob setti á fót eigið bakarí árið 1884 í samvinnu við Röd og Kruge sem fékk nafnið norska bakaríið og reistu þeir þetta hús neðan við barnaskólann í jaðri Hæstakaupstaðarlóðarinnar. Ásgeirsverslun eignaðist síðar húsið.

Árið 1917 er húsið einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt borðum og járn. Áfast við hlið hússins er tvílyft timburhús og skúrar áfastir gaffli bakhlið og eldhúsdýrum

Á sjöunda og áttunda áratug tuttugustu aldar var húsinu mikið breytt og þar var lengi vel starfrækt verslunin Straumur og síðar verslunin Þristur.

Í tengslum við fyrirhugaðar breytingar á grunnskólanum árið 2007 stóð til að rífa húsið, en Húsafriðunarnefnd lagðist gegn því. Upp frá því var fyrirhugað að fara í endurbætur á húsinu. En það var ekki fyrr en árið 2017 hófust framkvæmdir við endurbyggingu hússins í upprunalegri mynd og lauk þeim nokkrum árum síðar.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús með bröttu risi, inngangur á gaffli frá Silfurgötu, útstillingargluggar að Brunngötu. Viðbygging á tveimur hæðum byggð stuttu síðar meðfram Silfurgötu.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Norska bakaríið. Verslunin Straumur frá 1978.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Hefur verið endurbyggt í upprunalegri mynd.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jóhann Þorsteinsson
 Hönnuður: Ragúel Árni Bjarnason
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun
 Núverandi notkun: Íbúð; Verslun

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1954	Breytinga á neðri hæð vegna verslunarrekstur s.s. gluggabreytingar	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	2006	Sótt um að breyta gluggum á neðri hæð til upprunalegs horfs.	ekki vitað
Þakgerð:	Tvíhalla (skúrþak)	Tvíhalla (skúrþak)			
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn			
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útlit:	Tvílyft; Hornsneitt; Kjallari	Tvílyft; Kjallari			

Saga:

29. mars 1905 heimilaði byggingarnefnd bæjarins Jóhanni Þorsteinssyni að byggja hús á lóð sinni við Silfurgötu, 18x14 álnir. Það skal standa í línu við hús Karls Olgeirssonar og Friðbergs Stefánssonar.

Í virðingu frá 1906 er húsið sagt tvíloftað af trúbinding, 18x14 álnir. Það er allt járnklætt og undir því öllu er kjallari. Niðri í húsinu er m.a. sölubúð en uppi 6 herbergi og eldhús.

Árið 1917 er húsið tvílyft timburhús með flötu þaki og kjallara, klætt bárujárn. Einlyft hús áfast hlið þess. Gluggar á jarðhæð hafa verið stækkaðir.

Baldur Johnesen héraðslæknir sótti um að byggja bílskúr á lóðinni 1945 en því var synjað.

Árið 1954 sótti Sigríður Jónsdóttir sem rak verslunina Dagsbrún í húsinu, um að breyta inngangi og gluggum á neðri hæð hússins.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Bárujárnssveitser. Útbyggingin á horninu er megin sérkenni hússins auk þess sem skrautbekkur undir þakskegginu og skreyti í gluggaumbúnaði er eftirtektarvert.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Á jarðhæð var upphaflega nýlendu- og álnavöruverslun Jóhanns Þorsteinssonar og síðar verslunin Dagsbrún sem Sigríður Jónsdóttir rak. Íbúð á efri hæð.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Heild með Silfurgötu 2.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Árni Sveinsson
 Hönnuður: Árni Sveinsson, smiður
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun
 Núverandi notkun: Íbúð

Ljósmyndasafnið Ísafirði

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1969	Tröppur við vestur hlið færðar nær götu og gerðar bílskúrsdyr á útihús.	D.S.
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1974	Byggður inngönguskúr/bíslag austan megin á húsinu.	D.S.
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1981	Stækka kvist norðan megin á þakinu.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	2006	Glugga á rishæð v.hlið breytt í svalahurð og tröppum á v.hlið snúið.	
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	2006	Bílskúr (útihús) rifinn.	
Útlit:	Einlyft; Kvistir; Portbyggt; Ris; Útitröppur; Kjallari	Einlyft; Kvistir; Portbyggt; Ris; Kjallari			

Saga:

Byggingarnefnd kaupstaðarins samþykkti þann 19. ágúst 1905 að Árni Sveinsson kaupmaður fengi leyfi til að byggja hús við Silfurgötu, í kálgarðinum austanvert við norska bakaríð. Húsið yrði 16x12 álnir með útskoti á báðum göflum sem og skúr að húsabaki.

Í virðingu frá 1906 er húsið sagt 16x12 álnir með tveimur útbyggingum 3x7 og 3x5 álnir. Húsið er byggt úr tré, ein hæð með porti og járnklætt. Kjallari er undir öllu húsinu. Á neðri hæð eru 3 íbúðarherbergi, eldhús og sölubúð en á efri hæð eru íbúðarherbergi.

Árið 1916 er húsið einlyft timburhús með portbyggtu risi, kvisti og kjallara, klætt bárujárn.

Árið 1919 mun innréttingu hússins hafa verið gjörbreytt.

Útliti hússins hefur einnig verið gjörbreytt m.a. settur kvistur á austurhlið og byggt við anddyri.

Verönd sem var á suðurhorni hefur nú verið lokað.

Í húsinu hafa á tímabili búið þekktir menn t.d. Árni Sveinsson kaupmaður árið 1909, Benedikt Þórarinnsson kaupmaður árið 1916, Vilmundur Jónsson læknir árið 1920 og Kristján H. Jónsson læknir árið 1924.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Bárujárnsklætt timburhús í sveitserstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Verslun var rekin í húsinu um tíma. Ýmsir þekktir bæjarbúar hafa búið í húsinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Bíslag byggt 1974.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun / Þjónusta / Íbúð / Hótel /
Veitingastaður / Þjónusta / Verslun
Núverandi notkun:

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:			1920 Sótt um að byggja skúr til að opna verslun í við hlið húsanna.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur		1926 Sótt um að byggja bílskúr við hlið verkstæðis við hlið Vedholmsþús.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak		1929 Sótt um að breyta verslunarskúr sem síðar var smíðaverkst í íbúð.	ekki vitað
Þakklæðning:	Líklega rennisúð		1933 Byggja skúr við húsið til afnota við seglasaum og netabeitingar.	ekki vitað
Undirstaða:			1956 Endurbýggja og stækka bílgeymslu á lóðinni.	ekki vitað
Útlit:	Tvílyft / Ris / Kjallari			

Saga:

Samkvæmt gjörðabók byggingarnefndar 1866 var lóð Vedhólms 2925 ferálnir

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt úr tré, 16x7x17 álnir og með skúr við hliðina á húsinu.

Jón Vedholm rak þarna lengi vel gildaskála sem svo var kallað og voru bæjarstjórnarfundir haldnir þar framanaf. Vedholm þótti gamansamur og til eru ýmsar sögur af honum. Í fyrstu kallaði hann sig Jóhann Vedholm en síðar Jón. Skýring hans var sú að hann hafi verið tvíburi en þegar annar þeirra dó var ekki víst hvor þeirra, Jón eða Jóhann, það var þar sem þeir þekktust ekki í sundur. Því hétu hann annaðhvort Jóhann eða Jón.

Í Vedholmsþúsi fóru líka fram fyrstu kosningar til bæjarstjórnar í kaupstaðnum.

Húsin eru sambyggð, bæði eru tvílyft timburhús með risi og kjallara, klædd járn og borðum árið 1916 og 1917.

Áfastir skúra voru þá við húsin sem hafa verið stækkaðir og breytt í tímans rás, eins og húsunum öllum.

Í færslum um húsin hjá byggingarfulltrúanum er erfitt að greina á milli hvað á við um hvaða hús og því eru þau öll sett saman hér í eina færslu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Upphaflega einföld timburhús og skúrbyggingar, sem hafa stækkað, hækkað og breyst í tímans rás.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu og gistirekstur um tíma.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Hafa mikið gildi fyrir götummyndina. Eru hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Hefur verið mikið breytt í gegnum tíðina.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Húsunum virðist ágætlega haldið við.

Varðveislugildi: Miðlungs Þau eru friðuð skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyra einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jón S. Edwald

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Iðnaður / Verslun / Þjónusta

Núverandi notkun: Íbúð; Verslun; Þjónusta

Um 1975. Mynd: Leó Jóhannsson.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1967	Breyta gluggum að neðri hæð - húsið augnstungið.	Þórir Þórisson
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1970	Breyta gluggum á efri hæð - húsið augnstungið.	Þórir Þórisson
Þakgerð:	Einhalla (skúrþak)	Einhalla (skúrþak)	2000	Breyting á glugga í viðbyggingu hússins.	Ingibjörg Snorradóttir
Þaklæðning:	Bárujárn	Bárujárn			
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útlit:	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bíslag); Útitróppur; Viðbygging; Kjallari			

Saga:

Byggingarár núverandi húss er ekki vitað með vissu, en það er byggt á árunum 1900-1915. Áður en það var byggt stóð þar annað hús, því að í virðingu frá árinu 1878 er hús á lóðinni sagt 11x7x7 álnir með íbúðarherbergjum uppi og niðri. Á lóðinni stóð þá líka bær með torfþaki.

Árið 1915 var gerð virðing fyrir húsið sem stendur í dag sem var þá í eigu Jóns Edwald. Það var þá sagt 12x12 álnir tvílyft af trébinding og járnvarið. Við húsið var skúr úr sama efni og einnig járnvarinn. Á efri hæð var íbúð en niðri var verslunarrými. Árið 1916 telst húsið vera tvílyft timburhús með portbyggðu risi og kjallara. Áfastur skúr við enda þess.

Á neðri hæðinni rak Jón Samúelsson Eðwald verslun um tíma og nefndi húsið Skrínuna, því honum fannst lagið á húsinu minna á matarskrínu og loddri það lengið við húsið. Um Jón Eðwald var sagt að hann væri bóngóður og glaður í viðmóti enda vinsæll verslunarmaður. Síðar keypti Guðmundur Brynjólfur og kona hans NN Skrínuna og ráku þar verslun með matvörur, nýlenduvörur og efnisafganga sem þau seldu eftir vigt. Þessir efnisafgangar hafa sennilega verið keyptir af stærri vefnaðarvöruverslunun og gátu oft verið nokkrir metrar að lengd og töldu húsmæður sig oft gera góð kaup í þeim. Guðmundur féll frá árið 1938 og þá keypti Páll Jónsson verslunina og rak þar matvöru og nýlenduvöruverslun í nokkur ár, þar til hann flutti til Reykjavíkur árið 1946 og keypti þá Kaupfélag Ísfirðinga verslunina.

Árið 1967 var gluggum breytt á neðri hæð í tengslum við starfrækslu efnalaugar í húsinu, en þá þurfti betri loftræstingu og sett var vifta í glugga á jarðhæð.

Árið 1970 er gluggum á efri hæð einnig breytt og húsið augnstungið í annað sinn. Á teikningum sem fylgja erindinu má sjá að á neðri hæð hafa verið 9 rúður í hvorum glugga og á efri hæð 6 rúður í hvorum glugga.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús á tveimur hæðum með sveitserikennum, klætt bárujárn.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Verslun (efnalaug um tíma og nú rakarastofa) á jarðhæð, íbúð á efri hæð.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð, en glugga mætti færa til upprunalegs horfs.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Bökunarfélag Ísfirðinga
 Hönnuður: Ragúel Árni Bjarnason
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð; Iðnaður; Verslun; Bakarí
 Núverandi notkun: Íbúð; Iðnaður; Bakarí

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	2003	Ytra og innra byrði hússins endurnýjað í sömu mynd og áður.
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft / Kvistir / Portbyggt / Ris / Svalir / Kjallari	Tvílyft; Kvistir; Portbyggt; Ris; Svalir; Kjallari		

Saga:

Í virðingu frá 1906 er húsið virt í tvennu lagi, annarsvegar er hluti Kristjáns H. Jónssonar ritstjóra og hinsvegar Bökunarfélags Ísfirðinga. Húsið er sagt 16x15 álnir, tvíloftað með porti risi og kvistum. Það er úr timbri og allt járnvarið. Steyptur kjallari er undir öllu húsinu. Í enda Kristjáns eru íbúðir en í enda bökunarfélagsins er sölubúð ásamt íbúðarherbergjum.

Árið 1916 er húsið sagt tvílyft timburhús, portbyggt með kvistum, risi og kjallara, klætt bárujárni. Skúr fyrir bakdyrum á efri enda svo og skúr fyrir útidrym kjallara.

Húsið er eitt af fyrstu eiginlegu sambyggðu húsunum í bænum. Þegar mest var þjuggu um 56 manns í húsinu.

Árið 1993 fóru fram miklar endurbætur á húsinu og niðurrif á skúrbyggingum á lóðinni.

Í húsinu hafa ekki aðeins verið íbúðir, heldur einnig bakarí (Félagsbakarið), verslunarrekstur, trésmiðja og prentsmiðja.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft bárujárnsklætt timburhús í sveitserstíl með risi, kvistum og á steyptum sökli.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Eitt af fyrstu eiginlegu fjölbýlishúsum Ísafjarðar. Félagsbakarið um langt skeið starfað í húsinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölbýlár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1930 Stækka inngögnuskúr/bíslag og breyta innganginum.	ekki vitað
Útveggir:	Líklega timburklætt	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænispak	Mænispak		
Þakklæðning:	Líklega rennisúð	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Ris	Einlyft; Ris; Viðbygging		

Saga:

Í brunavirðingu frá 1916 er húsið sagt Silfurgata 12a; einlyft með lágu risi. Kjallari er undir húsinu. Í húsinu er skorsteinn, vatns- og skolpleiðslur. Húsið er til íbúðar en þar er einnig sagt gullsmíðaverkstæði. Það er áfast öðru húsi með sama húsnúmeri. Húsið hafði verið í eigu Jóns H. Guðbrandssonar skósmiðs en er í eigu ekkju hans 1916.

Árið 1930 er sótt um leyfi til að stækka forstofu sem er áföst húsinu og breyta inngangsdryrum.

Árið 1938 er húsið einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt járn.

Gistirekstur hefur lengi verið starfræktur í húsinu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega einfalt timburhúshús af dansk-íslenskri gerð, í dag klætt bárujárni.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð og ekkert verið breytt frá árinu 1930.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Timbur

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Líklega rennisúð

Undirstaða: Steinsteipt

Útlit: Einlyft / Ris

Núverandi

Timbur, bindingar

Timbur

Mænisþak

Bárujárn

Steinsteipt

Einlyft; Inngönguskúr (bísлаг); Ris; Viðbygging

Helstu breytingar:**Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Árið 1866 bjó Guðbjartur Jónsson skipherra í húsinu.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt timburhús, 12x8,5x8,5 álnir með anddyri. Árið 1898 er byggður skúr við hlið hússins.

Taldist áður vera númer 12.

Árið 1917 var húsið sagt einlyft timburhús með risi, klætt 33mm borðum, þakið klætt borðum. Áfastur skúr við bakhlið.

Bísлаг var sennilega ekki sett á fyrr en eftir árið 1973, en það ár eru skúrbyggingarnar við húsið komnar.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:

Hátt

Danskt-íslenskt timburhús, með nú bárujárnsþaki og skarsúð á útveggjum.

Menningarsögulegt gildi:

Hátt

Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi:

Hátt

Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi:

Miðlungs

Byggt hefur verið við húsið, bæði bísлаг og lágreistar viðbyggingar/skúrbyggingar.

Tæknilegt ástand:

Hátt

Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt

Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjóluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Helgi Þorbergsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteipt

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteipt

Útlit: Einlyft / Ris / Kjallari

Núverandi

Steinsteipt

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteipt

Einlyft; Ris; Kjallari

Helstu breytingar:**Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Þann 3. ágúst 1923 sótti Helgi Þorbergsson um að fá að lóð undir einlyft steinhús á lóð þeirri sem bær Bjarna Grímssonar stóð á. Það var samþykkt þó þannig að haft yrði samráð við skipulagsnefnd.

Á næsta fundi nefndarinnar lá fyrir að skipulagsnefndin myndi ekki gera athugasemdir og lóðarúthlutunin samþykkt þannig að húsið stæði samhliða Skipagötu.

Húsið var um tíma kallað Holt og skráð t.d. þannig í manntalsbók 1940 og taldist þá vera númer 13.

Bílskúr var byggður á lóðinni árið 1975.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:

Hátt

Einfalt timburhús með sveitserieinkennum klætt bárújarni.

Menningarsögulegt gildi:

Hátt

Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi:

Hátt

Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi:

Hátt

Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand:

Hátt

Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi:

Hönnuður:

Upphaflegur byggingarstíll: ekki þekktur

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg**Núverandi**

Byggingarefni:

Útveggir: Bárújárn

Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Bárújárn

Undirstaða: Steinsteipt

Steinsteipt

Útlit: Einlyft; Ris

Einlyft; Ris

Helstu breytingar:**Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Það var Eiríkur Kristófersson smiður og Sigurður R. Guðmundsson múrarmeistari sem byggðu húsið fyrir Magnús Arnórsson. Teikningarnar eru merktar Sundstræti 15 en hús Magnúsar sem var rífið hafði það númer.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Miðlungs

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs Íbúðarhús.

Umhverfisgildi: Miðlungs

Upprunalegt gildi: Hátt

Tæknilegt ástand: Hátt

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Ingimar Ólafsson og Viggó Bersveinsson
Hönnuður: Páll Kristjánsson, smiður
Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1990 Sótt um að byggja bílskúr á lóðinni áfastan húsinu.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað	1993 Sótt um að byggja sólskála úr timbri á 2. hæðum sunnan megin við húsið.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak		
Þakklæðning:				
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari		

Saga:

Í apríl 1933 sóttu Ingimar Ólafsson og Viggó Bergsveinsson um lóð undir íbúðarhús á Riistúni sunnanvert við Aðalstræti 42. Þar sem húsið myndi brjóta í bága við leigurétt Nathans & Olsen ofl gat nefndin ekki fallist á þetta en bendir á lóð við Skólagötu. Í sama mánuði er svo afgreidd umsókn frá þeim og Soffíu Jónsdóttur um tvílyft steinhús með kjallara, húsin eru sambyggð.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteypt hús sem er byggt undir áhrifum funkisstefnunnar, sem var að ryðja sér til rúms í landinu. Litlir gluggar samrýmast þó ekki stefnunni og raska í raun öllu jafnvæg í húsinu.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Án tengsla við önnur hús á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Soffía Jónsdóttir
Hönnuður: Páll Kristjánsson, smiður
Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteipt
Útveggir: Múrsléttað
Þakgerð: Flatt þak
Þakklæðning: Bárújárn
Undirstaða: Steinsteipt
Útlit: Tvílyft; Útitróppur;
Kjallari

Núverandi

Steinsteipt
Múrsléttað
Flatt þak
Bárújárn
Steinsteipt
Tvílyft; Útitróppur;
Kjallari

Helstu breytingar:

1962 Bygður bílskúr á lóðinni.

Hönnuðir breytinga:

Sig. Guðjónsson

Saga:

Í apríl 1933 sóttu Ingimar Ólafsson og Viggó Bergsveinsson um lóð undir íbúðarhús á Riistúni sunnanvert við Aðalstræti 42. Þar sem húsið myndi brjóta í bága við leigurétt Nathans & Olsen ofl gat nefndin ekki fallist á þetta en bendir á lóð við Skólagötu. Í sama mánuði er svo afgreidd umsókn frá þeim og Soffíu Jónsdóttur um tvílyft steinhús með kjallara, húsin eru sambyggð.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Miðlungs Steinsteipt hús sem er byggt undir áhrifum funksistefunnar, sem var að ryðja sér til rúms í landinu. Litlir gluggar samrýmast þó ekki stefnunni og raska í raun öllu jafnvæg í húsinu.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs Íbúðarhús.

Umhverfisgildi: Miðlungs Án tengsla við önnur hús á svæðinu.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Hannibal Valdimarsson
Hönnuður: Sigurður Guðjónsson
Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Skólahúsnæði

Mynd: Leó Jóhannsson.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útveggir:	Hraunað	Hraunað		
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak		
Þakklæðning:	Pappi	Pappi		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Hornsneitt; Turn	Tvílyft; Hornsneitt; Turn		

Saga:

Árið 1947 sótti Hannibal Valdimarsson þá bæjarfulltrúi og síðar alþingismaður og ráðherra, um að byggja hús á lóðinni eftir teikningum Sigurðar Guðjónssonar.

Húsið er tvílyft steinsteyptuhús með flötu þaki. Skreytingar er á brúnum efra þaks, nokkurskonar kastalturn.

Um horninngang hússins var gert ráð fyrir sölu ritfanga.

Seinna var umboðsverslun/heildsala rekin í húsinu, læknskrifstofur og skattstofa.

Síðar eignaðist Ísafjarðarkaupstaður húsið og þar voru skrifstofur og síðar skóladagheimili.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Steinsteypt hús á tveimur hæðum með fúnkís áhrifum. "Kastalturninn" (stigagangur) á húsinu er einkennandi fyrir það og gerir það sérstakt.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, byggt fyrir Hannibal Valdimarsson skólastjóra gagnfræðaskólans.
Umhverfisgildi:	Hátt	Einstakt hús og sérstætt í umhverfinu
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins þarfnast endurbóta og sprunguviðgerða. Heppilegra hefði verið að staðsetja rafmagnskassa á öðrum stað við götuna.
Varðveislugildi:	Hátt	Einstakt hús með sérstæðu útliti. Mikilvægt að það fái viðhald sem fyrst til að forða því frá frekari skemmdum.
Verndarflokkar:		Einstök hús, götummynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Magnús Örnólfsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1975. mynd: Leó Jóhannsson.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1930 Steinsteyptur skúr norðan við húsið breytt til íbúðar.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1969 Flytja dyr frá gaffli á hlið og að gluggi komi í stað dyranna.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	1969 Dyr á gaffli fluttar á langhlið hússins (skúrbyggingin).	ekki vitað
Útlit:	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bísлаг); Glerskáli/Sólstofa; Útitróppur; Viðbygging; Kjallari	1990 Áður gerðar breytingar samþykktar, bísлаг og sólstofa. 2011 Tvær íbúðir í húsinu (1 og 1a) sameinaðar í eina. (gert árið 1990)	ekki vitað

Saga:

Í júní 1903 afgreiddi byggingarnefnd kaupstaðarins erindi Magnúasar Örnólfssonar skipstjóra um að fá lóð Kristjáns H. Jónssonar prentara til að byggja hús 12x10 álnir. Þetta heimilað þó þannig að húsið verði 9,5 alin að breidd frá torggötunni í stefnu yfir að stakitti S. I. Nielsens kaupmanns. Þá var sett það skilyrði að húsið stæði 0,5 alin utan við eða norðan við ljósersstólpann sem stendur við torggötuna.

Árið 1912 er kominn steypur skúr við húsið

Árið 1916 er húsið sagt tvílyft með lágu risi og steypum kjallara. Skúr fyrir eldhúsdryum og geymsluskúr áfastur norðurhlið.

Árið 1921 er húsið sagt tvílyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárni.

Áfastur skúr fyrir eldhúsdryum, geymsluskúr áfastur norðurenda. Honum var síðar breytt í íbúð.

Árið 1990 eru samþykktar nýgerðar framkvæmdir við húsið, bygging sólstofu og inngönguskúrs, sem ekki hafði verið sótt um byggingarleyfi fyrir áður en framkvæmdir hófust.

Árið 1990 voru tvær íbúðir í húsinu sameinaðar í eina, en það var ekki formlega samþykkt fyrr en 2011.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús á tveimur hæðum, með sveitereinkennum.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð, byggt við það bísлаг og gerð sólstofa.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Kristján Arngrímsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1927; mynd í eigu GKH.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1978	Húsið stækkað og breytt til núverandi gerðar.	Hallgrímur Axelsson
Útveggir:	Timbur	Timbur	2001	Sótt um að breyta glugga í dyr á suðurhlíð hússins.	
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak			
Þaklæðning:	Líklega rennisúð	Bárujárn			
Undirstaða:	Hlaðin í múr	Steinsteypt			
Útlit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Einlyft; Ris; Viðbygging; Kjallari			

Saga:

Árið 1866 er lóð Kristjáns Arngrímssonar sögð 1896 feralin, Kristján var klénsmiður (járnsmiður).

Kristján og Jónína Jónsdóttir kona hans eignuðust þrjú börn: Lúðvík, Guðrúnu Jörgínu og Kristjönu Jensínu.

Guðrún bjó í húsinu til ársins 1968 ásamt manni sínum Hannesi Halldórssyni framkvæmdastjóra sem dó árið 1962, þau eignuðust einn son Hafstein Ormar Hannesson. Hafsteinn var virkur í félagsstörfum á Ísafirði og var m.a. skátaforingi hjá Einherjum. Hann vann alla tíð hjá Landsbankanum, lengi á Ísafirði og síðar sem útibústjóri á Eskifirði og í Grindavík.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt standa við torgið. Það er 13x9x9,5 álnir með anddyri og skúr við gaflinn.

Á lóðinni er einnig smiðjuhús en gatan tók nafn sitt af smiðjunni.

Tveir inngangar eru í húsið og sá inngangur sem snýr að Tangagötu var og er notaður dagsdaglega. Inngangurinn að Smiðjugötu var frekar notaður til spari og fyrir gesti. Áður en húsinu var breytt og það stækkað árið 1978, voru á bakhlið þess tveir inngangar, annar inn í aðalhúsið og hinn upp á rishæð hússins, sem var leigð út.

Eins og í flest öllum húsum á Eyrinni var kolakjallari undir því og síðar kom olíukynding í húsin.

Skipagata lá meðfram suðurgafli hússins fram á sjöunda áratug 20. aldar, þegar legu hennar var breytt.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Að grunninum til; danskt-íslenskt timburhús. Byggt hefur verið við húsið í gegnum tíðina, sem nú hafa verið aðlagðar að byggingarstíl hússins.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Gatan nefnd eftir smiðjunni sem stóð við hlið hússins.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð, þó að allar breytingar hafi verið gerðar í sama stíl og á forsendum hússins.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jónas Sveinsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1981 Sótt um að eingagra húsið og að loka hurð á bíslagi.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Ál		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1986 Sótt um að stækka húsið.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Útitróppur; Kjallari	Einlyft; Portbyggt; Ris; Útitróppur; Kjallari		

Saga:

Í apríl 1915 heimilar byggingarnefndin Jónasi Sveinssyni að flytja hús sitt úr Króknum og á lóð smiðjunnar í Smiðjugötu. Þó með því skilyrði að húsið standi í línu við önnur hús í götunni og að á milli þess og næstu húsa séu alltaf 5 álnir.

Árið 1916 er húsið einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt járn. Áfastur skúr fyrir eldhúsdryum og útidryum kjallara.

Ekki er vitað með vissu hvenær húsið var upphaflega byggt, en áætla má að það hafi verið um aldamótin 1900.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús klætt bárujárn með sveitserinkennum.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús og dæmi um flutningshús. Stendur á þeim stað sem smiðjan stóð áður, sem gatan er nefnd eftir.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega viðhaldið.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður:

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1932	Sótt um að setja skýli/bíslag á tröppurnar, Smiðjugötumegin.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	2006	Sótt um að breyta glugga í dyr á suðurgafli, auðvelda aðgengi í garð.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak			
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn			
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útlit:	Einlyft / Inngönguskúr (bíslag) / Portbyggt / Ris / Kjallari	Einlyft; Inngönguskúr (bíslag); Kvistir; Portbyggt; Ris; Útitröppur; Kjallari			

Saga:

Þann 3. ágúst 1923 sótti J.S. Edwald um heimild til að byggja nýtt hús á brunarústum eldra húss að Smiðjugötu 5 og var það heimilað með því skilyrði að húsið yrði allt járnvarið og gætt að öllum brunavörnum. Með umsókninni fylgdi uppdráttur af húsinu. Húsið átti eftir að tengjast mörgum Ísfirðingum sterkum böndum, því þar bjuggu lengi Ragnar H. Ragnar skólastjóri Tónlistarskóla Ísafjarðar og Sigríður J. Ragnar kona hans. Í húsinu var tónlistarskólinn til húsa til að byrja með og löngum haldnar þar samæfingar. Ragnar H. Ragnar 1898-1987, flutti til Ísafjarðar árið 1948 og stofnaði tónlistarskóla sem hann starfrækti m.a. húsinu. Húsið er einlyft timburhús með portbyggðu risi, kjallara og áfastri útbyggingu. Það er klætt bárujárn og árið 1932 var byggt skýli yfir innganginn frá Smiðjugötu. Árið 2006 voru gerðar útgöngudyr út í garð á suðurgafli hússins. Um 2018-2019 hófust miklar endurbætur á húsinu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Bárujárnssveitser. Innflutt frá Noregi, svokallað katalogshús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Tónlistarskóli Ísafjarðar var lengi starfandi í húsinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. - Þó hefur inngangi frá Smiðjugötu verið lokað, sem kemur einkennilega út, þar sem tröppurnar eru enn til staðar
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götummynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Eggert Jochumsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1940-50, mynd: NN í eigu Ralf Trylla.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1879 Bygður skúr við norðurgafli hússins og býslag á austurhlíð.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Ál	1928 Sótt um að breikka skúr við austurgafli og setja á hann glugga.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1933 Sótt um að stækka skúr við norðurgafli hússins.	ekki vitað
Þakklæðning:	Timburspónn	Bárujárn	1945 Samþykkt að byggja við skúr norðan við húsið.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	1957 Húsið hækkað og breytt í núverandi gerð.	ekki vitað
Útliit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Tvílyft; Viðbygging		

Saga:

Í gjörðabók byggingarnefndar 2. júní 1875 er Eggert Jochumssyni úthlutað lóð undir hús út frá smiðu Kristjáns Arngrímssonar og var lóðin 16x30 álnir.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt úr tré, 8x8x8,5 álnir og standi austanvert við torgið.

Árið 1916 er húsið enn einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt borðum og þakspón. Áfastur skúr við inngangsdyr og norðurgafli. Á lóðinni er einnig geymslukofi fram til ársins 1924.

Byggt ofan á húsið á árunum 1957 og það múrhúðað.

Húsið er í raun tvö hús, nr 6 og 6a.

Árið 1979 var gluggum hússins breytt, það augnstungið og klætt álklæðningu.

Teikningar frá árinu 1989 sýna húsið með núverandi "gervi" gluggahlerum.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Upphaflega einfalt timburhús með risi, húsið var klætt timbri og með timburspón á þaki. Síðari tíma breytingar fara húsinu illa.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Breytingarnar sem gerðar hafa verið á því draga úr gildi þess.
Umhverfisgildi:	Lágt	Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Breytingarnar sem hafa verið gerðar á því draga mikið úr gildi þess.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsið er mikið breytt frá upprunalegri gerð s.s. viðbyggingar, stækkun og hækun, sett liggjandi klæðning og húsið augnstungið, "gervi"gluggahlerar fara húsinu illa.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Lágt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Þorsteinn Guðmundsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1973	Byggt við húsið til norðurs, með brunagöfl að húsi nr. 9.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn			
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak			
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn			
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari			

Saga:

Byggingarár er 1904 en í apríl það ár er Þorsteini skráddara Guðmundssyni heimilt að setja hús á lóð sem hann ætlar að kaupa og tilheyrði áður Bjarna Vigfússyni. Það er þó skilyrði að húsið komu þétt að torggötunni eða í beinni línu við hús Magnúsar Örnólfssonar.

Í virðingu frá 1905 er húsið sagt tvílyft timburhús af trébinding 11x12 álnir, ætlað til íbúðar. Húsið er klætt með borðum, pappa og járnri og gildir sama um þakið. Steyptur kjallari er undir öllu húsinu.

Árið 1973 var húsið lengt til norðurs með brunagöfl að lóð nr. 9.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús á tveimur hæðum, klætt bárujárni, með sveitserinkennum.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð, þó byggt hafi verið við það í sama stíl árið 1973.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölublár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Upphafleg notkun: Íbúð / Segulsaumverkstæði

Hönnuður:

Núverandi notkun: Íbúð

Upphaflegur byggingarstíll:

Árið 2006. mynd: Áslaug Jensdóttir.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Rennisúð	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Einlyft; Ris; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í manntali 1901 er húsið kallað Árna Sig hús en þá bjó þar Árni Sigurðsson sem árið 1914 er sagður póstur.

Árið 1917 er húsið sagt einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárn. Áfastur skúr við norðurgafli og húsinu tilheyrir skúr við hús nr. 5 sem notaður er sem segulsaumverkstæði. Í þessari virðingu frá 1917 er eigandinn sagður Árni Sigurðsson fiskmatsmaður en hafði áður verið í eigu Rósamundu Friðriksdóttur. Húsið einlyft með háu risi og kjallara. Það er byggt áfast við hús Júlíönu Bjarnadóttur.

Hennar hluti er virtur 1916 og þá lýst á sama veg. Fyrri eigandi að hennar hluta var Bjarni Sigfússon.

Hafist var handa við byggingu 1. hæðar skúrbyggingu sunnan við timburhúsið um 1931, (sem síðar varð 8a.) framkvæmdir voru stöðvaðar 1932 og viðkomandi uppálagt að sækja um leyfi fyrir byggingunni og hafa brunagafli upp að húsi nr. 6.

Húsnæði skúrsins var dæmt óíbúðarhæft árið 1989, vegna leka. Endurbætur fóru fram ári síðar. Er þá forskalað timburhús.

Árið 2000 er sótt um að sameina 8 og 8a í eina eign.

Frekari upplýsingar um byggingarnar er ekki að finna í skjölum byggingafulltrúa Ísafjarðar, en gluggar hafa nýlega verið endurnýjaðir í húsinu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einfalt timburhús, klætt bárujárn. Byggt hefur verið beggja vegna við það og kvistur settur á þakið.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Hefur verið breytt nokkuð frá upprunalegri gerð og byggt við það. Nýlega hefur gluggum verið breytt og þeir gerðir minni en áður.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Bjarni Vigfússon

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð; Trésmiðja / Járnsmiðja

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1922 Viðbygging á tveimur hæðum. niðri verkstæði og uppi var íbúð	Páll Kristjánsson, smiður
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1968 Byggja stigahús.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bísлаг); Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Byggingarnefnd bæjarins ávísaði Bjarna Vigfússyni þann 21. apríl 1900 á byggingarlóð á torginu sem hann keypti af Pjetri M. Bjarnasyni, 10 álnir frá húsi Jóns Magnússonar, paralelt með götunni. Mál hússins er 12x10 álnir.

Í virðingu frá 1902 er húsið sagt 12x10 álnir og neðri hæðin innréttuð. Árið 1908 er húsið virt aftur og þá búið að innrétta efri hæðina.

Í æviminningum sínum „Það er gaman að vera gamall“ segir Páll Kristjánsson frá því þegar hann kaupir húsið af Bjarna árið 1914. „Húsið var timburhús, járnvarið, 2 hæðir. Niðri voru tvö herbergi og eldhús í vesturenda, en í austurenda var járnsmiðja.“ Húsið seldist fyrir 3900 krónur. Engin skólplögn var að húsinu og því þurfti að bera allt niður að sjó, um 500 metra. Páll beitti sér fyrir því að skólplögn var lögð í götuna.

Árið 1922 byggði Páll Kristjánsson tveggja hæða viðbyggingu.

Árið 1968 var byggt stigahús á bakhlíð hússins.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús á tveimur hæðum, klætt bárujárn.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Iðnaðar og íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð, en byggt var við það til norðurs árið 1922.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölublár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: Sig. Guðm (Pjms.SiG3-3596)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1931	Sótt um að fá að byggja við húsið, í norður í sama stíl.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Bárujárn	1990	Sótt um að fá að byggja við húsið, inngönguskúr á bakhlíð.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak			
Þakklæðning:	Líklega rennisúð	Bárujárn			
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útlit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari			

Saga:

Þann 20. júlí 1877 var Jóni Gíslasyni útmæld lóð fyrir íbúðarhús, 8x10 álnir, fyrir utan hús Sandholts, 10 álnum frá en í línu við það. Lóðin var alls 806 ferálnir.

Árið 1878 er húsið sagt í eigu Jóns Gíslasonar gullsmíðs. Það er 12x10x10 álnir með anddyri og stendur austanvert við torgið. Geymsluskúr er við húsið. Árið 1914 er Björn Guðmundsson kaupmaður sagður eiga húsið.

Árið 1917 er húsið einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárni. Áfastur skúr við suður og norðurgabl og fyrir inngangsdryrum. Á lóðinni er einnig geymsluhús með áföstum skúrum.

Árið 1925 er húsið orðið tvílyft hús.

Húsið er í raun tvö hús, suður endi og norðurendi. Steinsteypt viðbygging er við suðurenda og var sennilega byggð fyrir 1931.

Árið 1931 var leyfð stækkun hússins eins og það lítur út í dag. Þá var það stækkað til norðurs, úr timbri og járnvarið, í sömu hæð. Skúrinn sem þá var norðan við húsið og notaður sem fjós, var rifinn og húsið stækkað í hans stað.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einfalt timburhús á tveimur hæðum, klætt bárujárni.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Lágt	Er hluti af upphaflegri götumynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Lélegt viðhalds hússins dregur mjög mikið úr gildi þess.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsið er talsvert breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Lágt	Húsið þarfnast viðhalds og endurnýjunar.

Varðveislugildi: Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jón J. Bjarnason

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1934	Synjað um að byggja bílgengan skúr í stað gamalla skúra.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Ál	1938	Sótt um að stækka kvistglugga.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1959	Sótt um að byggja anddyri/bíslag á húsið.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	1962	Sótt um að byggja bílskúr á lóðinni sem er samþykkt.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	1987	Sótt um að klæða húsið með stáli.	ekki vitað
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Inngönguskúr (bíslag); Kvistir; Portbyggt; Ris; Kjallari			

Saga:

Árið 1916 er húsið sagt einlyft með porti og háu risi og kjallari undir húsinu. Í því var skósmíðavinnustofa og gullsmíðaverkstæði en annars til íbúðar.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt tilheyra Ásgeiri Jónssyni en það var komið í eigu Ketils Magnússonar 1884 en þá var kominn skúr við húsið fyrir salerni.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlung	Einfalt timburhús, klætt bárujárni, hefur verið mikið breytt, augnstungið og kvistur settur á húsið, sem er ekki miðjusetur.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Miðlung	Er hluti af upphaflegri götmynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Breytingar á húsinu s.s. að það sé augnstungið draga úr gildi þess.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsið er mikið breytt frá upprunalegri gerð. Gluggum hefur verið breytt og húsið sennilega einangrað að utan, það augnstungið og byggður kvistur sem er ekki miðjusetur.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlung Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Helgi Ketilsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteyp

Útveggir: Múrsléttað

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteyp

Útlit: Tvílyft; Kjallari

Núverandi

Steinsteyp

Múrsléttað

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteyp

Tvílyft; Kjallari

Helstu breytingar:

1955 Sótt um að byggja bílskúr á lóðinni.

Hönnuðir breytinga:

ekki vitað

Saga:

Á fundi byggingarnefndar 9. mars 1909 úthlutaði nefndin Katli Magnússyni skósmið byggingarstæði á lóð hans við Smiðjugötu, 10,5x12 álnir, við enda húss hans og það skilyrði sett að eldvarnargafi sé að húsi Önnu Benediktsdóttur. Leyft var að byggja hús upp á tvær hæðir.

Í virðingu frá árinu 1910 er hús Helga Ketilssonar sagt vera tvílyft með kjallara og steinsteyp.

Húsið er fyrst sagt númer 11b en fær síðar númerið 11a.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Hátt Einfalt steinsteyp hús, teiknað undir áhrifum timburhúsa þess tíma.

Menningarsögulegt gildi: Hátt Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi: Hátt Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins. Innreið steinsteypualdarinnar.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjóublár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun / Gullsmíði

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: Sig. Guðm (Pjms.SiG3-3596)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1945 Samþykktar breytingar á bakhlíð hússins.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Einlyft; Ris; Reykháfur; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Fyrsta matið á húsinu var 1878 og þá bjó þar Ólafur Pétursson og húsið þá sagt með tvöfalt timburþak og anddyri. 8x6x7 alin.

Mögulega bjóð í húsinu Jóakim Budenhoff járnsmiður um 1860, en við fyrsta matið er ekki getið um fyrri eigendur. Byggingarár hússins gæti því verið um 1860.

Árið 1880 er Jóhann Árnason skósmiður eigandi hússins og hann bætir við það.

1894 er Ásgeirsverslun orðin eigandi hússins og byggt við norðanvert húsið 6x6x7 alin.

Í raun eru þetta þrjú hús og tvö þeirra eru virt sem ein heild árið 1916.

Um er að ræða einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt borðum en þakið bárujárnsvarið. Áfastir skúrar fyrir inngangs og eldhúsdrym. Við enda hússins er geymsluskúr.

Árið 1922 hefur þriðja húsið bæst við en í því var gullsmíðaverkstæði.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einfalt timburhús, klætt bárujárni. Árið 1930 var það með liggjandi borðaklæðningu (sjá ljósmynd hér að ofan).
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Í húsinu var rekið gullsmíðaverkstæði um tíma.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Er í raun þrjú hús
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölublár litur á korti

Fyrsti eigandi: Anna Benediktsdóttir

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1929 Sótt um að færa gömlu búiðna frá Edinborg á lóðina norðanmegin.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1931 Sótt um að lengja húsið að sunnanverðu og geymsluskúr að	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1945 Sótt um að setja kvist á vesturhlíð.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	1958 Sótt um að byggja upp skúrinn á milli nr. 11. og 13.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Einlyft; Ris; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Árið 1878 er J. Jóakimsson trésmiður sagður eigandi, en ekki finnst erindi til byggingarnefndar um byggingu hússins á árunum 1866 -1879. Hús af trébinding 12x9x10 alin, kjallari undir húsinu sem stendur yst á torginu.

Árið 1894 er bætt við skúr á norðurenda.

Árið 1917 er húsið einlyft timburhús með kjallara og risi, klætt bárujárni að mestu, en þakið klætt tjörupappa, lítil kjallari. Þá er Sveinbjörn Kristjánsson sagður eigandi. Fyrri eigandi er nefndur Anna Benediktsson Rvík, trúlega er þar átt við Önnu Teitsdóttur sem var gift Ágústi Benediktssyni verslunarmanni. Á bakhlið hússins er skúr með öðrum áföstum skúr en árið 1934 er skúrnum við norðurgafi rekin verslun og á vesturhlíð er geymsla. Á lóðinni er einnig geymsluhús og girðing í kringum húsið.

Bílskúr er skv. fasteignamati byggður árið 1958.

Árið 1973 var gullsmíðaverkstæði og verslun starfrækt í skúrbyggingunni norðan megin, gengið inn frá Silfurgötu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús með risi, klætt bárujárni.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Þó byggt hafi verið við það.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Almenna Verslunarfélagið

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun

Hönnuður: ekki vitað

Núverandi notkun: Íbúð

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Lpr-1349.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, stokkverk	Timbur, stokkverk		
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	33mm borðum	Rennisúð		
Undirstaða:	Hraungrýti/grjót	Hraungrýti/grjót		
Útlit:	Einlyft / Ris	Einlyft / Kvistir / Ris		

Saga:

Í Inventarii Bog for Isefiords Handel Ao 1795 er húsinu lýst svo: „Waaningshuuset opbygt Ao 1765 af Norske Tømmer, Stok paa Stok, er í Længden 16 Alen, Breedten 12 Alen og høyden 10 Alen, belagt med dobbelt Bræde Tag.“ Á neðri hæð eru 3 herbergi auk eldhúss og búrs. Á efri hæðinni eru 2 herbergi og geymsla. Stigi upp á efri hæð er í forstofunni og á bakhlið hússins er bíslag fyrr eldhúsdryrum. Útidyrnar eru tvöfaldar og tvíbreiðar. Árið 1801 eru komnir kakkelfonar í húsið.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt stokkverk 16x12x10 álnir með anddyri sem er þiljað að innan. Niðri eru 3 herbergi auk eldhúss og búrs en uppi eru einnig 3 herbergi og ein geymsla.

Í brunavirðingu frá 1917 er húsið sagt einnar hæðar með 4,2 metra háu risi. Niðri eru sagðar 3 stofur, eldhús, búr og gangur. Stofurnar eru betrektar að ofan en með brjóstpanel að neðan og spjaldþili í lofti. Uppi eru nú 4 herbergi og gangur. Hlaðinn reykháfur er í húsinu, vatnsleiðsla og skólpsæti. Anddyri að framanverður og skúr fyrir eldhúsdryrum.

Listi yfir verslunarstjóra kaupstaðarins sem hafa búið í húsinu er eftirfarandi: 1774-1784 Jens Lassen Busch, 1794 Fischer, 1794 Brynning, 1801 Henrich Christian Paus, 1816 Carl Orm, 1835 H. Ch. Paus, 1845 Eiríkur Olsen, 185? Daniel A. Johnson, 1866 V.T. Thostrup, 1870 J.V. Holm, 1883 Árni Jónsson, 1921 Sigfús Danielsson, 1927 Ingólfur Jónsson, 1934 Jón Fannberg, 1935 Jens Hólmeirsson, 1937 Þórhallur Leósson, 1938 Gunnar G.S. Bjarnason, 1940 Eiríkur B. Finnson.

Af þeim verslunarstjórum sem hér koma fram er Árni Jónsson vafalaust sá sem setti hvað mest mark sitt á bæjarlífið á Ísafirði og bjó hvað lengst í húsinu. Árni var hávaxinn og þrekinn, þótti ekki fara fram með offorsi en hafði sitt í gegn. Hann þótti fámáll og einrænn og báru sumir fyrir honum óttablandna virðingu. Árni var kvæntur Lovísu Ásgeirsdóttur, dóttur Ásgeirs Ásgeirssonar og kom þannig að versluninni og eignaðist hlut í henni við andlát konu sinnar. Sagt var að þeim mágum Ásgeiri yngra og Árna hafi ekki alltaf samið enda mjög ólíkir að skapferli en saman tókst þeim að byggja stórveldi á þess tíma mælikvarða. Ef þeir deildu er sagt að Árni hafi minnt Ásgeir á að móðir hans hafi fengið honum lyklna að húsunum og til hennar myndi hann skila þeim en ekki til Ásgeirs, og þar við sat Magnús H. Alferðsson húsamíðameistari hefur unnið að endurbótum hússins á síðustu árum. Bíslag á suðurhlíð (2004), þak og skorsteinn (2006) og allt húsið og gluggar þess á árunum 2016-2019.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Bolhús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Eitt af elstu timburhúsum landsins. Hluti af húsakosti byggðasafnsins.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir umhverfið sem upphaflegt byggðamynstur svæðisins. Er hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Konungsverslunin síðari

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Pakkhús

Núverandi notkun: Menningarstarfsemi

Sildarpönnur á leið inn í Turnhúsið.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, stokkverk	Timbur, stokkverk		
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Tvöföld 33 mm borð	Bárújárn		
Undirstaða:	Hraungrýti/grjót	Hraungrýti/grjót		
Útliit:	Einlyft / Ris	Einlyft / Ris		

Saga:

Í Invetarii Bog for Isefiords Handel Ao 1795 er húsinu lýst svo: „Store Pakhuus, opbyggt Ao 1784 af norske tømmer, Stok paa Stok, er i Længden 30alen, Bræden 16 alen og Höyden 12 alen med dobbelt (enkelt) Brædetag. Huuset staa paa en god fast Grundvol af Kampesteen.“

Húsið er sagt með turni þar sem hangi klukka, báðir gaflar með tvöfaldri klæðningu.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt 30x16x12 álnir. Niðri er eitt íbúðarherbergi, eitt geymsluherbergi og smíðaherbergi fyrir beyki. Loft er sagt í hálfu húsinu.

Í brunavirðingu frá 1917 er húsið sagt ein hæð með 5,2 metra háu risi. Niðri eru 3 geymslurúm, gangur og skrifstofa. Eftir ganginum liggur vagnbraut en rýmið fyrst og fremst notað til að geyma salt og fisk. Uppi er geymt timbur og á hanabjálkaloftinu eru geymd segl.

Magnús H. Alfreðsson húsasmíðameistari vann að viðgerðum á suðurgafli hússins árið 2014.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Stokkahús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Eitt af elstu timburhúsum landsins. Hluti af húsakosti byggðasafnsins.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir umhverfið sem upphaflegt byggðamynstur svæðisins. Er hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Hörmangarar

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Verslun

Núverandi notkun: Íbúð

Krambúð er 2 frá vinstri

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk		
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Rennisúð	Bárújárn		
Undirstaða:	Hraungrýti/grjót	Hraungrýti/grjót		
Útlit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Einlyft / Kvistir / Ris / Reykháfur / Kjallari		

Saga:

Í Inventarii Bog for Isefiords Handel Ao 1795 er húsinu lýst svo: „ Kramboden opbygt Ao 1757 af Bindingsværk og Bræder, er i længden 22 Alen, Breden 12 Alen og høyden 10 Alen, belagt með dobbelt Tag ... Innvendig afdeelt i 3 værelser; 1 ste Krambod með fornöden Disk, Reoler ...; 2 det Pak Kammer og 3 die Pak Kielder ... “

Í virðingu frá 1878 er húsið sölubúð úr tré, bindingsverk, með tvöföldu þaki, lofti og gólfi að 2/3 hlutum. Í húsinu er sölubúð á neðri hæð.

Í brunavirðingu frá 1917 er húsið sagt ein hæð með 4,10 metra háu risi. Niðri eru 5 herbergi, 2 notuð fyrir skrifstofur en hin fyrir geymslu. Í einu geymslurými stendur sölubúðin ennþá en ekki notuð. Uppi eru eingöngu geymslur.

Eftirfarandi íbúalisti er til yfir íbúa í húsunu frá árinu 1920.

1920 Eiríkur Finnsson, 1927 Haraldur Loftsson, 1927 Sæmundur Sæmundsson, 1928 Guðmundur G. Hagalín, 1929 Pálmi Kristjánsson, 1929 Janus Oddsson, 1930 Finnur Jónsson, 1943 Hrafn Hagalín, 1945 Birgir Finsson, 1954 Sigurður Ólafsson, 1957 Haukur Daníelsson, 1971 Gústaf Óskarsson, 1974 Valdimar Jónsson, 1981 Jóhann Hinriksson, 2010 Björn Baldursson.

Magnús H. Alfreðsson húsasmíðameistari smíðaði og setti í nýja glugga í húsið árið 2021.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Bindingsverkhús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Eitt af elstu timburhúsum landsins. Hluti af húsakosti byggðasafnsins.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir umhverfið sem upphaflegt byggðamynstur svæðisins. Er hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Konungsverslunin síðari

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Iðnaður; Geymsla/Pakkhús

Núverandi notkun: Þjónusta

Hér sést í enda hússins, húsið lengst til vinstri

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, stokkverk	Timbur, stokkverk		
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Rennisúð	Rennisúð		
Undirstaða:	Hraungrýti/grjót	Hraungrýti/grjót		
Útliit:	Einlyft / Ris	Einlyft / Ris		

Saga:

Í Invetarii Bog for Isefiords Handel Ao 1795 er húsinu lýst svo: „Lille Pakhus, opbyggt Anno 1781, af norsk Tømmer, Stok paa Stok, er i Længden 23 Alen, Breden 9 ¼ Alen, Höyden 9 Alen og er belagt med dobbelt Bræde Tag, ligesom og gavlene beklædt med Bræder, dobbelt, over heele Huuset er et fastspikret Loft, forsynet med Underslag og fornødne Stiver af Svært Tømmer.“

Niðri í húsinu eru 2 rými, annað fyrir salt og tekur 250 tonn og hitt fyrir kol og tekur 100 tonn. Á loftinu er korngeymsla.

Árið 1787 er 3 rýmið gert á loftinu fyrir bygg.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt 24x10x8,5 álnir. Stokkverk með 2 rýmum niðri og einu á loftinu sem er yfir öllu húsinu.

Í brunavirðingu frá 1917 er húsið sagt einnar hæðar með 3,5 metra risi. Niðri eru 3 rými, tvö fyrir geymslu á salti en eitt fyrir tjöru. Uppi er geymt tóverk og ýmislegt til útgerðar.

Magnús H. Alfreðsson húsasmíðameistari vann að viðgerðum og endurbyggingu á suðurgafli hússins árið 2018 og við frekari viðgerðir og tjörgun árið 2020

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Stokkahús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Eitt af elstu timburhúsum landsins. Hluti af húsakosti byggðasafnsins.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir umhverfið sem upphaflegt byggðamynstur svæðisins. Er hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsinu hefur verið lítið breytt.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Byggðasafn Vestfjarða
 Hönnuður: Hjörleifur Stefánsson
 Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun:
 Núverandi notkun:

Árið 2021, mynd: BB.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Núverandi

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Byggingarefni:

Útveggir:

Þakgerð:

Þakklæðning:

Undirstaða: Steinsteipt

Steinsteipt

Útlit: Einlyft; Ris

Einlyft; Ris

Saga:

Geymsluhús, byggt árið 2005. Hönnuður Hjörleifur Stefánsson. Fyrsti eigandi Byggðasafn Vestfjarða, nú í eigu Ísafjarðarbæjar. Timburhús og hugsað sem hluti af stærra húsi, sem á eftir að byggja. Ein hæð með háu risi um 340,5 m² að stærð.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Miðlungs Byggt í stíl annarra húsa á svæðinu.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs Hluti af húsakosti byggðasafnsins.

Umhverfisgildi: Hátt Fellur vel inn í heild gamalla húsa á svæðinu.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er óbreytt frá því það var byggt.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytri byrði hússins virðist vel við haldið.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: / Járnsmiðja og geymsla
Núverandi notkun: / Geymslur og eldsmiðja

Árið 2021, mynd: BB.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:				
Útveggir:		Bárujárn		
Þakgerð:		Mænisþak		
Þakklæðning:		Bárujárn		
Undirstaða:				
Útlit:	Einlyft / Ris / Reykháfur	Einlyft / Ris / Reykháfur		

Saga:

Í brunavirðingu frá árinu 1917 er smiðjan í Neðstakaupstað sögð vera ein hæð með lágu risi og þiljað í tvennt. Hlutinn þar sem eldsmiðjan er ekki klædd né með gólfborðum en hinn hlutinn er klæddur og með lofti. Ábyggt er einnar hæðar hús með porti og lágu risi. Þar er trésmíðaverkstæði niðri og seglsaumur uppi.

Samkvæmt skjölum byggingarfulltrúans á Ísafirði, er sótt er um að byggja eldssmiðju þann 22. des. 1939. Stefnt var að því að hefja byggingu hennar vorið 1940, mögulega hefur hernám landsins sett strik í reikninginn, en ætla má að húsið hafi tekið breytingum á þesum árum, en formlegur lóðaleigusamningur var ekki gerður fyrr en 6.7.1944.

Í brunavirðingu frá 1941 er húsið sögð ein hæð með 2,5 metra risi. Í suðurenda þess er smiðja en að öðru leiti er það nýtt til geymslu. Það er þiljað í 3 hluta og loft yfir hluta. Byggingarár skv. fasteignamati er árið 1952.

Á uppdrætti af svæðinu frá árinu 1939 má sjá að svokallað Brennihús var staðsett vestan megin við Faktorshúsið og Smiðahúsið. Mögulega hefur það hús verið flutt austan megin við Faktorshúsið um 1940 þegar sótt er um byggingarleyfi fyrir Smiðjunni á núverandi stað. Einnig má vel vera að húsið hafi staðið þar áður en hafi svo verið breytt og það stækkað um 1940. Skjöl byggingarfulltrúa skýra sögu hússins ekki greinilega.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Einfalt timburhús.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Trésmíðaverkstæði og eldsmiðja. Hluti af húsakosti byggðasafnsins.
Umhverfisgildi:	Hátt	Þrátt fyrir að vera mun yngra hús en önnur á svæðinu, þá fer það vel í umhverfinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsinu hefur verið breytt og það stækkað. Salernisaðstaða fyrir gesti byggðasafnis er t.d. staðsett í norðurenda hússins.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Marselíus Bernharðsson
 Hönnuður: Ekki þekktur
 Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun:
 Núverandi notkun:

Árið 2021, mynd: BB.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk		
Útveggir:	Bárujárn			
Þakgerð:				
Þakklæðning:				
Undirstaða:				
Útlit:				

Saga:

Upphaflega svokallað smíðahús og var hluti að skipasmíðastöð Marselíusar Bernharðssonar skipasmíðs. Sunnan vö smíðahúsið var annað hús sem var Rækjuvinnsla/niðursuðuverksmiðja og hefur mögulega verið byggð fyrir 1939.

Árið 1959 samþykkti byggingarnefnd og bæjarstjórn að byggja upp í sundið á "milli gamla smíðjuhússins og smíðahússins í Neðsta." Hér sennilega átt við að byggja upp í sundið á milli Smíðahússins og rækjuverksmiðjunnar, en húsnæði rækjuverksmiðjunnar hafði verið notað af skipasmíðastöðinni. Skúr var svo byggður við suðurenda hússins árið 1963.

Prentsmiðja og skrifstofur Bæjarins Besta voru um tíma starfræktar í norður hluta hússins.

Í seinni tíð hefur ýmis iðnaður verið stundaður í húsinu s.s. trésmíðaverkstæði Guðmundar Marselíussonar skipasmíðs, auk þess sem hann og Elín B. Benjamínsdóttir kona hans bjuggu um skeið á efri hæð hússins, þar sem nú eru leigðar út íbúðir. Þá hefur lengi verið bílabónstöð í húsinu og miðstöð fyrir sjósport.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Upphaflega tvö atvinnuhús af einfaldri gerð úr timbri (trésmiðja og verksmiðja) sem hafa verið sameinuð í eitt með ýmsum viðbyggingum og breytingum í gegnum tíðina.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Hluti af atvinnusögu svæðisins s.s. skipasmíðar, rækjuvinnsla og prentsmiðja.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Svæðið sem húsið stendur á hefur breyst frá því að vera iðnaðarsvæði, í það að vera safnasvæði. Þannig mætti mögulega gera upp húsin og t.d. breyta þeim í munageymslur.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsinu hefur verið mikið breytt.
Tæknilegt ástand:	Lágt	Ytra byrði hússins þarfnast viðhalds.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk		
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Líklega rennisúð	Skarsúð		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Ris	Einlyft; Inngönguskúr (bísлаг); Ris; Viðbygging		

Saga:

Árið 1875 kom byggingarnefndin saman til að skipta niður lóðum á milli Jóhannesar Guðmundssonar og Guðmundar Jónssonar. Jóhannesi var úthlutað grunn undir íveruhús úr tré og bæ sinn sem stendur“ niðrundan húsinu að stærð að neðanverðu út og inn 26 álnir ... með sundinu þá hún beint frá sundinu upp með mælingu Bjarna Grímssonar 66 álnir frá Bjarna Grímssonar útmælingu beint út parallelt með sundinu 22 álnir út að M.Hjaltasonarbæ en nú Guðmundar Jónssonar smiðs og svo beint að sundinu langs með útmælingu Guðmundar Jónssonar 62 álnir“ – 1536 fer alin.

Í virðingu frá 1878 er húsið sagt í eigu Jóhannesar Guðmundsson Múla, þá H. Sigfúsar Bjarnasonar, næst Benóní Benónýsson skósmiður og svo Jóh. Þórðarson póstur.

12x8x9 – tré – einfalt þak og anddyri. Við það íveruhús úr torfi. Húsin standa utanvert við Dokkuna við sundið.

Í virðingu frá 1916 er húsið í eigu Jóhannesar Þórarsonar pósts. Hafði áður verið í eigu Benónís Benónýsson skósmiðs.

Húsinu er lýst sem einlyftu með risi, kjallari undir húsinu. Skúr var við norðurgafli og skúr fyrir eldhúsdryum

Í virðingunni frá 1916 er húsið sagt númer 21 við Sundstræti sem er sama götunúmer og húsið Amsterdam. Húsið verður svo Sundstræti 19.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús, byggt við það bísлаг og lægri viðbygging
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð þó byggt við það bísлаг og skúrbygging í sama stíl.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólablár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1944 Samþykkt beiðni um að byggja steinskúr framan við húsið.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Sennilega rennisúð	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Ris; Útitróppur; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í gjörðabókinni frá 1875 er lóð Guðmundar Jónssonar mæld svo undir hans bæ – að ofanverðu Eyrahlíðarmegin við bæinn – „35 álnir út af kálgarðshorni Bergþórs snikkara eða áður .. Brynjólfi bókbindara hús – frá því horni beint til sjávar meðfram fyrrnefndri mælingu 51 alin þá með sjó langs sundinu inn að Jóhannesar útmælingu 41 alin og þaðan beint með sjó langsum Jóhannesar útmælingu sem verður 62 álnir sem verður alls 2486 ferálnir“.

Jón Jónsson snikkari - áður Guðmundur Jónsson.

Árið 1878 er um að ræða tvö torfhús – áfast öðrum bænum er geymsluhús.

Árið 1894 var húsið mikið endurbætt – húsið 13x7x9álnir, byggt af trúbinding. Hér mun vera átt við húsið nr. 23, Rómaborg, en við suðurendann er sagt annað íveruhús, gamalt, byggt af tré með spónþaki. Hér er því trúlega átt við húsið númer 21. Hjallur og torfkofi voru á bak við þessi hús.

Árið 1916 er húsinu lýst sem einlyftu með lágu risi og kjallara, í eigu Rebekku Sveinsdóttur en áður í eigu dánarbús Jóns Jónssonar snikkara.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega timburhús af dansk-íslenskri gerð. Byggt hefur verið við það.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð, þó byggt hafi verið við það úr steinsteypu árið 1944.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Bárujárn	Timbur		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Einlyft / Tvílyft / Inngönguskúr (bíslag) / Portbyggt / Ris / Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bíslag); Kjallari		

Saga:

Á reitnum þar sem Rómaborg stendur nú voru áður tvö torfhús sem báru nöfnin Rotterdam og Amsterdam.

Annað þeirra hefur trúlega verið M. Hjaltasonarbær sem getið er um í útmælingunni fyrir Sundstræti 19. Mögulega er húsið sem búið er að endurbæta 1894 í raun Rómaborg og áfasta húsið við suðurgafi þá Amsterdam. Árið 1903 fá þeir Guðmundur Snorri Bjarnason og Eiríkur Finnsson leyfi til að byggja 13x5 álna tvíloftað hús að austur hlíð hússins sem þeir höfðu keypt og er í matinu kallað Rómaborg. Á móti rífa þeir skúra sem eru á lóðinni.

Í janúar 1891 fær Jón Jónsson snikkari leyfi til að umbyggja og hækka upp skemmu sem tilheyrir bæ Guðmundar smiðs án þess að grunnstaðan breytist, þ.e.a.s. ekki var heimilt að stækka grunn hússins. Hvort hér er komið húsið Rómaborg er ekki ljóst.

Til eru nokkrar sögur sem útskýra heitið Rómaborg. Ein er á þann veg að það tók tíma að byggja húsið og átti Jón snikkari að hafa sagt að „Róm var ekki byggð á einum degi“ og önnur segir að í húsið hafi verið notað timbur úr verbúðinni Róm/Rómur sem var á Óshlíð og rífin um þetta leyti.

Í eldri virðingum og úttektum er oft óljóst við hvaða hús er átt þar sem þau eru gjarnan sett undir sama götunúmer.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Mikið breytt, var upphaflega einlyft timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsið er mikið breytt frá upphaflegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Lárus Jakobsson og Karitas Hafliðadóttir
Hönnuður:
Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd NN (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteyp
Útveggir: Múrsléttað
Þakgerð: Mænisþak
Þakklæðning: Bárújárn
Undirstaða: Steinsteyp
Útlit: Tvílyft; Útitróppur;
Kjallari

Núverandi

Steinsteyp
Múrsléttað
Mænisþak
Bárújárn
Steinsteyp
Tvílyft; Útitróppur;
Kjallari

Helstu breytingar:**Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Byggingarnefnd Ísafjarðarkaupstaðar tók fyrir erindi Karitasar Hafliðadóttur og Lárusa Jakobssonar þann 19. marz 1923 um lóð norðan við lóð Messíönu Sæmundsdóttur - það var samþykkt að þau fengju að byggja steinhús samkvæmt uppdrætti. Ekki eru að finna fleiri gögn um húsið hjá byggingarfulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Hátt Steinsteyp tvílyft hús af einfaldri gerð.

Menningarsögulegt gildi: Hátt Íbúðarhú úr steinsteypu, timburhúsið við hliðina á því er byggt í sama stíl.

Umhverfisgildi: Hátt Hluti af heild gamalla húsa á svæðinu - tekur við af timburhúsunum - innreið steinsteypunnar

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2021, mynd: BB.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	2020 Endurbýgging á bíslagi/inngönguskúr	Tækniþjónusta Vestfjarða
Útveggir:	Timbur	Timbur	sem snýr að götu.	
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Sennilega skarsúð	Bárujárni		
Undirstaða:	Hraungrýti/grjót	Steinsteyp		
Útlit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Einlyft / Ris / Viðbygging / Kjallari		

Saga:

Hús Brynjólfs Oddsonar bókbindara. Reist um 1850, stendur enn lítið breytt á upphaflegum stað. Þekkt sem Messíönnuhús. Brynjólfur keypti húsið af Páli Guðmundssyni fyrir 1000rd um 1858.

Húsið er friðlýst og á vef Minjastofnunnar um húsið segir m.a.:

Messíönnuhús er einlyft timburhús með risþaki, 7,70 m að lengd og 5,06 m á breidd. Við norðanverða framhlið er inngönguskúr, 1,74 m að lengd og 2,0 m á breidd, og skúr við norðurgöf, 2,6 m á lengd og 4,08 m á breidd, og skúrþak á þeim báðum. Kjallari er undir norður- og austurhluta hússins og það stendur á steinsteypum sökkli. Hliðarnar tvær eru klæddar stríkaðri vatnslæðningu en aðrir veggir og þök eru klædd bárujárni. Á framhlið er einn T-póstagluggi og einn krosspóstagluggi, þrír póstagluggar eru á suðurstaftni, þrír T-póstagluggar á bakhlið og einn á gafflhyrnu norðurstaftns. Á skúr austanverðum er T-póstagluggi og tveggja pósta gluggi vestan megin. Útidyr eru á austurhlið inngönguskúrs og lítil gluggi norðan megin. Þakgluggi er austan megin á þaki.

Gangur er inn af inngönguskúr, stofa í suðurhluta hússins, eldhúsi í norðurhluta og herbergi í skúrviðbyggingu. Í risi er gangur upp af stiga og herbergi í hvorum enda en geymsla og baðherbergi í kjallara. Veggir eru plötuklæddir. Í stofu er reitaloft milli bita og í suðurherbergi er súð klædd þiljum sem felldar eru milli sylfna og stafa en önnur loft eru plötuklædd.

Húsinu fylgir einlyftur timburhjallur með risþaki á horni Sundstrætis og Þvergötu. Norðurhluti hans er klæddur rimum en austurhlið sunnan megin er klædd stríkaðri vatnslæðningu, vesturhlið sunnan megin er klædd sléttjárni en suðurstaftn og þak eru klædd bárujárni.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Eitt af elstu íbúðarhúsum bæjarins.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Geymsla og þurrkhjallur

Núverandi notkun: Geymsla og þurrkhjallur

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Timbur

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújár

Undirstaða: Hraungrýti/grjót

Útlit: Einlyft / Ris

Núverandi

Timbur, bindingar

Timbur

Mænisþak

Bárújár

Hraungrýti/grjót

Einlyft; Fimm hæðir eða fleiri; Ris

Helstu breytingar:**Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Hjallurinn fylgir Messíönnuhúsi (Sundstræti 25a)

Á skilti á hjallinum stendur:

Geymsla og þurrkhjallur frá því um 1883, þá við fjörukambinn. Hjallurinn hefur verið notaður til að þurrka fisk og þvott.

Inni er bás fyrir kú og þá hefur rýmið líklega einnig verið notað sem veiðafærageymsla og beitingaskúr.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Hátt Timburhús af einfaldri gerð.

Menningarsögulegt gildi: Hátt Þurrkhjallur

Umhverfisgildi: Hátt Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Miðlungs Þarfnast viðhalds og mögulega endurnýjunar.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðlýst skv. ávkörðun ráðherra skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðlýst hús - blár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jón Halldórsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd NN (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1992	Sótt um að byggja viðbyggingu, svalir og stigahús.
Útveggir:	Bárujárn	Múrhúðað/forskalað		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Inngönguskúr (bíslag) / Portbyggt / Ris / Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari		

Saga:

Húsið er parhús með nr. 27a sem stendur norðan megin við það.

Í raun er þetta eitt og sama húsið og því sameinað hér í eina færslu.

Er timburhús sem er byggt og breytt í sama stíl og steinsteypta húsið við hliðina (Sundstræti 25). (Elsti hluti hússins þ.e. innviðir þess og timbur er eldra en byggingarár skv. fasteingamati. - ekki er ljóst hversu mikið af gamla húsinu er eftir af sjálfu húsinu).

Árið 1937 sækir Jón Kristjánsson, fyrir hönd þáverandi eiganda Valdimars Þorvarðssonar, um nokkur leyfi til bygginga, fyrst á skúr sem stóð á baklöð en svo að byggja tvílyft timburhús sem hann hugðist flytja frá öðrum stað og setja á steyptan kjallara. Málin þróast svo með þeim hætti að sótt er um að flytja þáverandi hús við Sundstræti 27 (sem var einlyft, með risi og á kjallara, klætt járn) upp að lóðamörkum í norðri og byggja svo sunnan megin við það upp að lóðamörkum nr. 25 sem þá var í eigu Lárusar Richter. Ekki er ljóst hvort enn var um að ræða flutningshús frá öðrum stað. En bæði þessi hús voru byggð úr timbri á tveimur hæðum á steiptum kjallara og gerð í sama stíl og steinhús Lárusar nr. 25, og því forsköluð að utan. Eldvarnargafi var steypur á norðurgafli hússins.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft timburhús á kjallara, parhús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús úr timbri sem er byggt í sama stíl og steinsteypta húsið við hliðina nr. 25 við Sundstræti.
Umhverfisgildi:	Hátt	Myndar sjónræna heild með steinsteypta húsinu nr. 25 við Sundsstræti.
Upprunalegt gildi:	Miðlung	Mikið breytt, í samræmi við steinsteypta húsið við hliðina.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Halldór Ólafsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Bókbandsstofa /

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: NN (Þjms.Lpr/2012-267-162)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1935	Sótt um með nr. 31 um að byggja þurrkloft með gangi undir milli ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari		

Saga:

Í virðingu frá 1908 er hús Guðmundar Sn. Björnssonar sagt 18x14 álnir, tvílyft af trébinding og með kjallara, ætlað til íbúðar. Guðmundur býr í Sundstræti 29 árið 1910.

Árið 1935 sótti eigandi hússins ásamt eiganda hússins við hliðina nr. 31 (nú 31a) um að leyfi til að byggja þurrkloft með gangi undir á milli húsanna og var það samþykkt á fundi bæjarstjórnar.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft timburhús á kjallara í sveitserstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Bókbandsstofa.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: / Íbúð / Trésmiðja

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: Sig. Guðm (Pjms.SiG3-1037)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1969	Sótt um að fá að breyta gluggum á suðurenda hússins.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1971	Sótt um að fá að setja skýli við útidyr.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1981	Sótt um að fá að breyta gluggum í norðurneda til samræmis við	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	1987	Sótt um að eingangra og klæða húsið og skipta um glugga þar sem	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útliit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari			

Saga:

Húsnúmer þessara tveggja sambyggðu húsa nr. 31 og 31a, hafa víxlast í gegnum tíðina.

Í fyrstu var þessi hluti hússins nr. 31, en breytist svo í nr. 31a, en er nú aftur orðinn nr. 31.

Húsið sem hér um ræðir er timburhús, en húsið við hliðina var byggt árið 1920 úr steinsteypu en í sömu hlutföllum og stíl og þetta timburhús.

Tvílyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárni. Á lóðinni er einnig geymsluskúr. Húsinu hefur verið breytt m.a. skipt um glugga og það klætt að utan.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Upphaflega timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Hefur verið breytt mikið sem dregur úr gildi þess.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð og hefur verið augnstungjó.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðaramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Eiríkur Guðms. og Hallgr. Pétursson
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: NN (Þjms.Lpr/2012-267-162)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteyp	Steinsteyp	1935	Sótt um með nr. 31 um að byggja þurrkloft með gangi undir milli ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttáð	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útliit:	Tvílyft / Ris / Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Húsnúmer þessara tveggja sambyggðu húsa nr. 31 og 31a, hafa víxlast í gegnum tíðina.

Í fyrstu var þessi hluti hússins nr. 31a, en breytist svo í nr. 31, en er nú aftur orðinn nr. 31a.

Húsið sem hér um ræðir er steinhús sem var byggt árið 1920 í sömu hlutföllum og timburhúsið við hliðina.

Geymsla á baklóð er sögð byggt árið 1950.

Á milli þessa húss og hússins nr. 29 er sund og yfir það hefur verið byggt þurrkherbergi sem hvort hús nýtir til helminga. Það var samþykkt í bæjarráði árið 1935.

Sennilega var húsið klætt árið 1987 á sama tíma og timburhúsið sem er sambyggt því nr. 31.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Steinsteyp húsið á tveimur hæðum með kjallara, parhús með timburhúsinu við hliðina nr. 31 við Sundstræti, einnig tengt við húsið nr. 29.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús úr steinsteypu sem er byggt í svipuðum stíl og timburhúsið við hliðina nr. 31 við Sundstræti.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Myndar sjónræna heild með timburhúsinu nr. 31 við Sundstræti.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. En byggt var yfir sundið þurrkherbergi sem er sameiginlegt með húsi nr. 29.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:	Miðlungs	Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðaramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.
Verndarflokkar:	Friðuð hús - fjóluþingur á korti	

Fyrsti eigandi: Albert Jónsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Járnsmiðja

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: NN (Þjms.Lpr/2012-267-162)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1932 Sótt um að rífa gamlan skúr, en byggja nýjan jafn langan húsinu og	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur	2020 Endurnýjun þaks, glugga og klæðingar á útveggjum.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Einlyft / Portbyggt / Ris	Kvistir; Ris; Viðbygging		

Saga:

Einlyft timburhús portbyggt með risi, klætt 33mm borðum.

Áfastur geymsluskúr við bakhlið hússins.

Árið 1895 var Albert Jónssyni leyft að byggja við enda smiðju sinnar að sunnanverðu, hús 6x8 álnir.

Árið 1898 er metið íbúðarhús og smiðja sem er samtals 18x6x9 álnir.

Árið 1916 er húsið sagt einlyft timburhús, portbyggt með risi, klætt 33mm borðum. Í öðrum endanum er smiðja sem er óþiljuð.

Árið 1932 var byggður skúr við endilanga vesturhlið.

Húsið var klætt sléttu járn um tíma.

Húsið hefur stundum verið kennt við Dísu á Bökkunum (sennilega Herdís Albertsdóttir).

Það var endurnýjað að miklu leyti á árunum 2020-2021.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús og járnsmiðja, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið hefur nýlega verið endurgert í átt að upprunalegri mynd. Gluggasetning á götuhlið stingur þó í stúf eftir breytingarnar og þakgluggi einnig.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins er nýtt.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

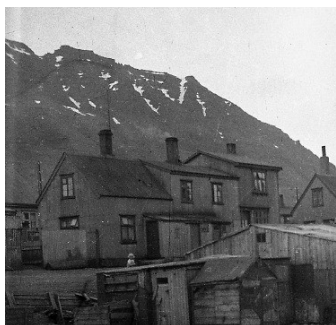
Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð; Smiðja

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: NN (JSB)

Húsið er lengst til vinstri, árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1895 Húsið stækkað	
Útveggir:	Timbur	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Pappi	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Inngönguskúr (bísлаг); Portbyggt; Ris; Kjallari		

Saga:

Einlyft timburhús með risi og kjallara. Sambyggt húsi nr. 35a

Árið 1895 er húsið stækkað og segir í virðingu það ár (4. maí) að það sé nú 12x8 ál og 8 ál á hæð. Klætt með borðum sem og þakið sem er með þakpappa yfir.

Árið 1916 er húsið einlyft með porti og háu risi og kjallara. Skúr fyrir inngangsdryrur. Í eigu Þórðar Jónssonar múrara en áður Sigríðar Þórðardóttur.

Ekki er að finna skjöl um húsið hjá byggingarfulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af einfaldri gerð, á einni hæð með risi, klætt bárujárn.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Sambyggt með öðrum húsum á lóðinni.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: NN (JSB)

Húsið er í miðjunni, árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk		
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft / Ris / Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bísлаг); Kjallari		

Saga:

Tvílyft timburhús á kjallara. Sambyggt húsi nr. 35 og 35b.

Í brunavirðingu frá 1917 (nr.93) segir að húsið sé tvílyft með lágu risi og kjallara sem er steypur. Húsið sagt 6,10m x 4,5m x 4,90m, klætt bárujárni og með skúr fyrir inngangsdryrum. Sigríður Þorvaldsdóttir er skráð fyrir húsinu 1917 og húsið sagt áfast í norðurenda að húsi Ingibjargar en suðurenda að húsi Þórðar Jónssonar.

Ekki er að finna skjöl um húsið hjá byggingarfulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft timburhús af einfaldri gerð, klætt bárujárni.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Sambyggt með öðrum húsum á lóðinni.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölublár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1930, mynd: NN (JSB)

Húsið er lengst til hægri, árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1987	Fyrsta hæð stækkuð um 3 m. á baklóð, úr steinsteypu.
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteyp	Steinsteyp		
Útliit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari		

Saga:

Í virðingu frá 1916 er húsið sagt tvílyft þortbyggt timburhús á kjallara. Sambyggt húsi nr. 35a. Skráður eigandi það ár er Ingibjörg Einarsdóttir og fyrri eiganda ekki getið en húsið sagt byggt áfast húsið Sigríðar Þórðardóttur.

Árið 1987 er sótt um að stækka 1 hæð hússins út í garð á bak við, sú viðbygging er steinsteyp. Í hluta húsnæðisins var starfrækt videoleiga. Ekki er fleira að finna í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft timburhús klætt bárujárn á steiptum kjallara.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Sambyggt með öðrum húsum á lóðinni.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:	Hátt	Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.
Verndarflokkar:	Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti	

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:**Upphafleg****Núverandi**

Byggingarefni:

Timbur, bindingar

Timbur, bindingar

Útveggir:

Bárujárn

Bárujárn

Þakgerð:

Mænisþak

Mænisþak

Þakklæðning:

Bárujárn

Bárujárn

Undirstaða:

Steinsteypt

Steinsteypt

Útlit:

Einlyft; Ris; Kjallari

Einlyft; Inngönguskúr
(bíslag); Kvistir; Ris;
Kjallari**Helstu breytingar:****Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Einlyft timburhús, með risi og kjallara, klætt bárujárni. Áfastur inngönguskúr.

Árið 1885 var Árna Símonarsyni mæld út lóð á Norðurtanganum frá lóð Þorsteins og honum leyft að byggja hús 10,5x7,5 álnir.

Í virðingu frá sama ári er húsið sagt bindingsverk, 10,5x7,5x8,5, einlofta.

Ekki er að finna skjöl um húsið hjá byggingarfulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:

Hátt

Einlyft timburhús af dansk íslenskri gerð (yngri) - mögulega flutt tilsníðið til landsins - svipar til hússins við Aðalstræti 10

Menningarsögulegt gildi:

Hátt

Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi:

Hátt

Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi:

Miðlung

Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð. ath. bíslag og kvistur er mjög framandi á húsinu.

Tæknilegt ástand:

Hátt

Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt

Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bísлаг); Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í virðingu frá 1904 er hús Árna Árnason (Símonarsonar) sagt 13x10 álnir af tré, tvíloftað og með kjallara.

Árið 1910 býr Árni Árnason að Sundstræti 39 og 1914 býr í sama húsi Árni Símonarsson (gamli).

Í gjörðabók byggingarnefndar í mars 1903 er Árna Árnasyni heimilað að byggja hús á lóð sinni 10 álnir fyrir norðan við núverandi hús sitt annað hús í línu 13x11 álnir, húsið verður að vera 10 álnir suður af húsi Jóns Ebenersén.

Tvílyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárn. Áfastur skúr fyrir eldhúsdryum og við enda hússins.

Árið 1988 er heimilað að stækka húsið. Byggður hefur verið bílskúr við húsið og gluggum breytt Ekki er fleira að finna í skjölum byggingafulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Mikið breytt frá upphaflegri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu - breytingar á því draga úr gildi þess.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:	Miðlungs	Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.
Verndarflokkar:	Friðuð hús - fjölublár litur á korti	

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteipt

Útlit: Einlyft; Ris; Kjallari

Núverandi

Timbur, bindingar

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteipt

Tvílyft; Útitróppur;
Viðbygging; Kjallari**Helstu breytingar:****Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Þetta eru tvö sambyggð hús.

Árið 1917 eru eigendur annars hlutans sagður Þorleifur Jónsson, áður Jón Ebenesersson og hins vegar Þórður Guðmundsson, áður Guðjón Ásgeirsson.

Hús Guðjóns og Þórðar er tvílyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárújárn. Áfastur skúr fyrir inngangsdryrum.

Hús Jóns Ebenesarsonar var á þeim tíma einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt járn.

Ekki er að finna skjöl um húsið hjá byggingarfulltrúa og saga þess er óljós, fyrir utan að þar var um tíma verbúð hraðfrystihússins Norðurtanga.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:

Miðlungs

Tvílyft bárújárnsklætt timburhús af einfaldri gerð.

Menningarsögulegt gildi:

Miðlungs

Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Viðhaldi er ábótavant og það dregur úr gildi þess.

Umhverfisgildi:

Miðlungs

Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi:

Hátt

Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand:

Lágt

Húsið þarfnast viðhalds og endurgerðar.

Varðveislugildi:

Miðlungs

Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Guðmundur M Jónsson
Hönnuður: Ágúst Guðmundsson
Upphaflegur byggingarstíll: Funksjónalismi

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Tvílyft; Hornsneitt; Kjallari	Tvílyft; Hornsneitt; Kjallari

Helstu breytingar: Hönnuðir breytinga:

Saga:

Tvílyft steinhús með valmaþaki og kjallara
Ekki er að finna skjöl um húsið hjá byggingarfulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Steinsteypt hornhús í fúnksísstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Hátt	Látlaust hornhús.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi: Háfdán Háfdánarson
Hönnuður: Ágúst Guðmundsson
Upphaflegur byggingarstíll: Móðernismi

Upphafleg notkun: Iðnaður / Fiskmóttaka / Skrifstofur
Núverandi notkun: Iðnaður; Verslun; Skrifstofur

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útliit:	Þrílyft	Þrílyft		

Saga:

Skrifstofuhús, fiskmóttaka, frystihús og verbúð fyrir Hraðfrystihúsið Norðurtanga. Síðar var stofnuð þar fánaverksmiðja, og gerðar íbúðir, auk þess sem listamannaaðstaða er í húsinu. Ekki er að finna skjöl um húsið hjá byggingarfulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Þrílyft steinsteypt hús í móðernískum stíl, frá 7 áratug 20 aldar.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Skrifstofur og frystihús.
Umhverfisgildi:	Hátt	Áberandi hús í umhverfinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlungs

Verndarflokkar: Einstök hús, götmynd - rauður litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1960-1970, mynd: NN. (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1941 Sótt um að endurbýggja skúrbyggingu á norðurgafli.	ekki vitað
Útveggir:	Bárújárn	Bárújárn	1948 Fá að breyta skúr við austurhlíð hússins.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1970 Sótt um að byggja bílskúr.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárújárn	Bárújárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Portbyggt; Ris; Útitróppur; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Einlyft timburhús, portbyggt með risi og kjallara.

Þann 27. ágúst 1884 var SS Alexíussyni ávísað plássi fyrir 12x9 álna hús á hans eigin lóð. Tekið er fram að efri hlíð hússins verði að vera í línu við hús Jóns Sæmundssonar.

Í virðingu frá 1884 er húsið sagt 12x9x10 álnir af trébinding. Kjallari undir húsinu. Sagt staðsett sundamegin á miðtanganum og þeim megin við hús Kr. Arngrímssonar.

Húsið er endurbætt strax árið eftir.

Árið 1894 er byggð skúr við norðurenda.

Í íbúatali 1914 var Tangagata 4 hús Sveins Jenssonar og 1910 var talað um Sveinshús.

Árið 1917 voru fastir við það 3 skúrar.

Bílskúr er byggður á lóðinni árið 1970

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús í sveitserstíl.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. Bíslag og skúrar frá f. 1918.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölblár litur á korti

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Um 1960-1970, mynd: NN. (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1947 Húsið stækkað (breikkað) og framhlið breytt. Sennilega færast inng. þá á	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1976 Viðbygging (salerni) á bakhlið hússins og svalir ofaná.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1997 Aðalinngangur færður að götuhlið hússins líkt og í upphafi.	Sveinn Lyngmó
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	1999 Húsið mikið endurbætt að utan og innan.	
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Tvílyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárni.

Árið 1903 er Jakob Jakobssyni Richter útmæld lóð norðan við hús Sveins Jenssonar (Tangagata 4 og vestan við Arnardalshúsið.

Í virðingu nr. 126 1904 segir: "Íbúðarhús 12x9 al einloftað, byggt af tré með járnþaki, niðri 3 íbúðarherbergi, 2 með ofnum og eldhús með eldavél, uppi 2 herbergi með ofnum, kjallari 5x5 al. Virt á 3000kr."

Þann 2. maí 1912 segir svo í virðingu: "Byggt ofan á íbúðarhús 1 hæð stærð 12x9 al innréttað til íbúðar. Virt á 1000kr."

Í brunavirðingu frá 15. ágúst 1917 segir svo: "Hús tvílyft með lágu risi (7,75 m lengd, 5,7m breidd, 5,65m hæð, 15 gluggar). Húsið er notað til íbúðar. Kjallari lítil er undir húsinu. Veggir hlaðnir úr grjóti. Gólf úr borðum, notaður til geymslu. Niðri 3 íbúðarherbergi, forstofa og eldhús. Veggir á 1 herbergi pappaklæddir, á öðru veggfóðraðir, skilrúm tvöföld úr panel, panell neðan á loftbitum í 1 herbergi. Gólf 33mm borð. Bitar 130x130 mm. Hæð undir loft 2,59m. Hurðir 7. Uppi 4 íbúðarherbergi og gangur. 3 herbergi veggfóðruð. Skilrúm 33 mm borð. Panell neðan á efstaloftsbítum. Gólf og bitar samskonar og niðri. Hæð undir loft 2,5m. Hurðir 4. Efstaloftið notað til geymslu hæð upp í mæni 1,88 m. Gólfíð 26 mm borð. Bitar 105x105 mm. Húsið er allt málað innan. Reykháfar 2 annar hlaðinn úr múrsteini upp að þaki enn hinn úr leirþípum af efra gólfi." Þá er virt skúr sem áföst er við bakhlið hússins og skúr á lóð.

Sonur Jakobs, Stefán Richter og fjölskylda bjuggu í húsinu ásamt börnum sínum. Magnússína dóttir þeirra og maður hennar Simon Olsen bjuggu efri hæðinni og síðar í öllu húsinu, eftir að foreldrar hennar féllu frá. Simon Olsen var frumkvöðull í rækjuveiðum á Íslandi á árunum 1936-1961. Árið 1957 gripu Magnússína og Simon til þess ráðs að verka rækju í þvottahúsinu: "Ég málaði kjallarann heima á Tangagötu 6 hvítan og settir þar upp rækjuverksmiðju ... þá unnu 13 konur í þvottahúsinu mínu við að þilla og ég sauð rækjuna í þvottapottinum, svo var frýst á hverju kvöldi úti í frýstihúsi," sagði Magnússína í viðtali við Morgunblaðið 24. mars 1996.

Árið 1936 var komið anddyri og skúrar áfastir því. Árið 1976 var leyfð viðbygging úr timbri við húsið. Árið 1997 var sótt um að gera inngang í húsið frá Tangagötu. Óskað var eftir að gera bíslag þar, en því hafnað, því gildandi deiliskipulag gerði ekki ráð fyrir útbyggingum í fyrirhugaðar vistgötur.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega timburhús með sveitserikennum. Er mikið breytt.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlung	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð. Var um tíma tvær íbúðir, þar sem inngangur annarar hæðar var upp af stiga utan á húsinu. m.a. byggt við það 1976 viðb.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: Ekki þekktur
 Upphaflegur byggingarstíll: Einfaldur skúr

Upphafleg notkun: Bílskúr/Geymsla
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1955, mynd: Jón Hermannsson (Ljómís)

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt	1933 Sótt um leyfi fyrir byggingunni sem var þegar byggð sem bílskúr.	ekki vitað
Útveggir:	Múrsléttað	Múrhúð/Bárujárn/Stenipl	1935 Sótt um leyfi fyrir eldstæði - því er synjað.	ekki vitað
Þakgerð:	Einhalla (skúrþak)	Einhalla (skúrþak)	1955 Sótt um að byggja ofna á húsið.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft	Tvílyft; Viðbygging		

Saga:

Árið 1933 er sótt um leyfi fyrir bílskúr, sem hafði þá þegar verið byggður.
 Árið 1935 er sótt um leyfi fyrir eldstæði sem einnig hafði verið sett í heimildarleysi.
 Innanhúss breytingar voru gerðar árið 1947 en 1955 var heimilað að byggja ofna á húsið.
 Í dag er húsið íbúðarhús.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Upphafleg skúrbygging.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Breytt notkun á húsinu var sennilega vegna skorts á íbúðarhúsnæði á þeim tíma.
Umhverfisgildi:	Lágt	Passar illa inn í götumyndina.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Hefur verið breytt töluvert.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist ágætt.

Varðveislugildi: Lágt

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Um 1960-1970, mynd: NN. (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1930 Sótt um að breyta gluggum; breikka þá og stytta.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Ál	1943 Steinsteipt viðbygging á einni hæð í stað skúra, gamla húsið forskalað.	ekki vitað
Þakgerð:	Bogapak	Mænisþak	1967 Sótt um að byggja bílskúr á lóðinni.	D.K.
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	1992 Sótt um að stækka kvist á götuhlið.	ekki vitað
Undirstaða:	Steinsteipt	Steinsteipt		
Útlit:	Einlyft / Ris	Einlyft; Kvistir; Ris; Viðbygging		

Saga:

Samkvæmt bók um útmælingu lóða í bænum var Agli Sandholt útmæld lóð undir hús 2. september 1861. Í virðingu frá 1878 er hús hans sagt 12x8x8 álnir en hann er sagður búa í Fremri-Arnardal 1890 ásamt Sandholt fjölskyldunni. Í gjörðabók byggingarnefndar 10. ágúst 1881 var Jóni Sæmundssyni leyft að byggja upp hús það sem brann í vetur og um leið breikka það um eina alin. Ekki er vitað hversu mikið af húsinu brann og því er byggingarár hússins sagt árið 1881, þegar það var byggt upp að nýju.

Egill V. Sandholt (Hallgrímsson) býr í húsinu 1910.

Árið 1917 er Guðrún Jónsdóttir frá Arnardal sögð eigandi ásamt Agli Sandholt.

Þá er húsið einlyft timburhús með risi, klætt 33mm borðum en þakið með bárujárn. Skúr áfastur bakhlið hússins.

Árið 1930 er heimilað að breikka glugga og stytta.

Árið 1943 er húsið forskalað á sama tíma og byggt er við það úr steinsteypu.

Árið 1967 er byggður bílskúr á lóðinni, upp við lóðamörk Sundstræti 25a.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Upphaflega timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Breytingar á húsinu draga úr gildi þess.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð. Klæðning og kvistur fara húsinu illa.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega haldið við.

Varðveislugildi: Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi: Eiríkur Guðmundsson Magnús Kárason

Upphafleg notkun: Íbúð

Hönnuður: ekki vitað

Núverandi notkun: Íbúð

Upphaflegur byggingarstíll: Steinsteypuklassík

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg**Núverandi**

Byggingarefni: Steinsteyp

Steinsteyp

Útveggir: Múrsléttað

Múrsléttað

Þakgerð: Mænisþak

Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Bárújárn

Undirstaða: Steinsteyp

Steinsteyp

Útlit: Tvílyft; Útitróppur;
KjallariTvílyft; Útitróppur;
Kjallari**Helstu breytingar:****Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Tvílyft steinsteypuhús með kjallara.

Ekki er að finna skjöl um húsið hjá byggingarfulltrúa.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Miðlungs Steinsteypt hús af einfaldri gerð.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs Íbúðarhús.

Umhverfisgildi: Miðlungs Sambyggt húsinu nr. 8 við Tangagötu.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Miðlungs Húsið þarfnast viðhalds og endurnýjunar.

Varðveislugildi:

Miðlungs

Verndarflokkar:

Umsagnarskyld hús - appelsínugulur litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1948 Inngagur hússins settur götumegin.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1993 sett um núverandi skýli yfir inngang hússins.	
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Portbyggt; Ris; Úttröppur; Kjallari		

Saga:

Árið 1877, 20. júlí, var Jóni Gíslasyni Steinhólm mæld lóð fyrir utan útmælingu EV Sandholt.

Árið 1880 bað Teitur Ingimundarson um grunn Jóns G. Steinhólm.

Í virðingu frá sama ári er um að ræða íbúðarhús úr timbri 12x9x5 álnir með kjallara.

Árið 1910 er komið íbúðarhús 12x11 álnir, tvíloftað úr steinsteypu – hér er komið húsið nr. 10a en árið á undan var Jóni Ebenesarsyni heimilað að bæta norðanvert við húsið.

Ekki er fleira að finna í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteipt

Útlit: Einlyft; Ris; Kjallari

Núverandi

Timbur, bindingar

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteipt

Tvílyft; Viðbygging;
Kjallari**Helstu breytingar:**

1999 sótt um að hækka bíslag á baklóð og breyta því í stigahús.

Hönnuðir breytinga:

ekki vitað

Saga:

Í virðingu frá árinu 1917 er húsið sagt tvílyft með lágu risi og kjallara, steinsteipt.

Áfastur skúr fyrir inngangsdryrum. Húsið var síðar forskalað.

Það hefur nú verið klætt bárújarni.

Gistirekstur hefur lengi verið starfræktur í húsinu.

Ekki er fleira að finna í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Hátt Einfalt timburhús með sveitserinkennum.

Menningarsögulegt gildi: Hátt Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi: Hátt Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Jón Pálsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteyp

Útlit: Tvílyft; Svalir; Útitróppur; Kjallari

Núverandi

Timbur, bindingar

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteyp

Tvílyft; Glerskáli/Sólstofa; Svalir; Útitróppur; Kjallari

Helstu breytingar:

1994 Stigahús á bakhlíð og sólstofa á suðurhlíð.

Hönnuðir breytinga:

Elísabet Gunnarsdóttir, arkitekt

Saga:

Húsið stóð áður við Brunngötu 21. Samkvæmt virðingu frá 1905 var húsið 14x10 álnir, tvílyft og trébinding. Steypur kjallari undir öllu húsinu. Í gjörðabók byggingarnefndar í september 1904 er Jóni Pálssyni skipstjóra heimilað að byggja á Tangstúni 14x10 álna hús og skúr.

Árið 1973 var það í eigu Ísafjarðarbæjar og ekki vel við haldið.

Húsið var flutt á núverandi stað árið 1993.

Byggt var við það bíslag og sólstofa árið 1994.

Ekki er fleira að finna í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft timburhús í sveitserstíll, mögulega flutt tilsníðið til landsins. (Kataloghús)
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Flutningshús sem stóð áður við Brunngötu 21.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götmyndina. Er hluti af upphaflegri götmynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1960, mynd: NN (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1944 Sótt um að byggja ofaná húsið, en því er hafnað.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur	1945 Sótt um að lengja inngönguskúr, en málinu er frestað.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1987 Húsinu breytt.	ekki vitað
Þakklæðning:	Líklega rennisúð	Stölluð /Völsunarbára	1993 Kvistur settur á útbyggingu götuhliðar og kvistur á bakhlið endurnýjaður.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Kvistir; Portbyggt; Ris; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Einlyft timburhús, portbyggt með risi og kjallara, klætt bárujárni. Árið 1916 er skúr fyrir inngangsdryrum og annar áfastur hlið hússins. Fyrri skúrinn er horfinn 1939 en sá síðari hefur þá verið fluttur til og telst ekki lengur áfastur húsinu. Húsið var járnlætt árið 1973 og var þá nýtekið í gegn að innan. Árið 1990 er bílskýli reist við hlið hússins. Árið 1993 er settur kvistur í átt að götu ofan á inngönguskúrinn og kvistur á bakhlið endurnýjaður.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlung	Upphaflega timburhús af einfaldri gerð. Er mikið breytt. Núverandi þak og veggklæðingar eru framandi á húsinu.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlung	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Breytingar á því draga úr gildi þess.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlung	Húsið er mikið breytt frá upprunalegri gerð, sérstaklega hvað varðar þakefni og liggjandi klæðningu.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlung Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun:

Árið 2021, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteyp

Útliit: Tvílyft / Ris

Núverandi

Timbur, bindingar

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteyp

Tvílyft

Helstu breytingar:

1932 Byggður skúr við húsið.

1956 Skúrbyggingunni breytt lítillega.

Hönnuðir breytinga:**Saga:**

Þann 13. maí 1903 var Gísla Fr. Jónssyni leyft að byggja 9x11 álna hús í horni L. Tangstúni vestur af húsi Jóns Brynjólfssonar með bakhlið að því húsi.

Um er að ræða tvö hús. Svo virðist sem suðurhluti hússins sé byggður árið 1903 og norðurhlutinn árið 1906.

Árið 1917 eru þau bæði tvílyft með kjallara.

Ekki er fleira að finna í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Hátt Tvílyft timburhús af einfaldri gerð.

Menningarsögulegt gildi: Hátt Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi: Hátt Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Miðlungs Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega viðhaldið.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjóluþingur á korti

Fyrsti eigandi: Albert Ingimundarsson
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Skúrbygging

Upphafleg notkun: Íbúð; skúr
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2010, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteipt
 Útveggir: Múrsléttað
 Þakgerð: Mænisþak
 Þakklæðning: Bárújárn
 Undirstaða: Steinsteipt
 Útliit: Einlyft; Kjallari

Núverandi

Steinsteipt
 Ál
 Mænisþak
 Bárújárn
 Steinsteipt
 Tvílyft; Inngönguskúr
 (bísлаг); Kjallari

Helstu breytingar:

1942 Sótt um að byggja hæð ofaná, en það sennilega ekki gert fyrr en 1954.
 1982 Fá að byggja inngönguskúr og klæða húsið með áli.

Hönnuðir breytinga:

ekki vitað
 ekki vitað

Saga:

Húsið var upphaflega byggt sem skúr við hlið nr. 15. skúrin var svo hækkaður í tvær hæðir um 1954 og breytt í íbúðarhús. Nuddstofa var um tíma starfrækt í húsinu. Ekki er fleira að finna í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Miðlungs Upphaflega skúrbygging. Hefur verið mikið breytt.
 Menningarsögulegt gildi: Miðlungs Íbúðarhús.
 Umhverfisgildi: Miðlungs Er hluti af upphaflegri götmynd svæðisins.
 Upprunalegt gildi: Miðlungs Húsið er mikið breytt frá upphaflegri skúrbyggingu, byggt ofan á það og bíslagi bætt við.
 Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð / Skósmíðaverkstæði

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteyp

Útlit: Tvílyft; Kjallari

Núverandi

Timbur, bindingar

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteyp

Tvílyft; Kjallari

Helstu breytingar:

1987 Húsið sennilega endurklætt og augnstungió.

Hönnuðir breytinga:**Saga:**

Í ágúst 1896 er frú Amalie Thorsteinsen leyft að byggja hús í suðvesturhorni lóðar Alberts járnsmíðs sem hafði heimilað henni það fyrir sinn part. Húsið á að vera 7x13 álnir og gaflinn að snúa fram þannig að hann sé í línu með húsi Sigríðar Páldsóttur.

Árið 1897 er húsið sagt nýbyggt íbúðar- og verslunarhús sem stendur innst á Norðurtanganum við Þvergötuna og tilheyrir Amalie Thorsteinsson. Það er 13x7x9,5 álnir af trébinding.

Árið 1905 er húsið umbyggt, 13,5x12 álnir, tvílyft af trébinding og með kjallara. Það er nú allt til íbúðar.

Í apríl 1904 sækir Arnór Kristjánsson um breikkun á húsinu með samþykki Alberts Jónssonar og að fá að breyta suðurgafli þannig að hann verði í flugti við götuna. Bæði heimilað með því skilyrði að 10 álna breið gata verði milli hans húss og húss Eyjólfis bókbíndara. Ekkert finnst í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Miðlungs Timburhús af einfaldri gerð.

Menningarsögulegt gildi: Hátt Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi: Miðlungs Er hluti af upphaflegri götumynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Breytingar sem hafa verið gerðar draga úr gildi þess.

Upprunalegt gildi: Miðlungs Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð og það augnstungió.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Miðlungs Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Verslun

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020 bakhlíð, mynd: BB.

Árið 2020 framhlíð, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteyp

Útlit: Tvílyft; Kjallari

Núverandi

Timbur, bindingar

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteyp

Tvílyft; Viðbygging;
Kjallari**Helstu breytingar:**1982 Setja glugga í stað inngangsdryra á
noður hlið.**Hönnuðir breytinga:**

ekki vitað

Saga:

Tvílyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárújárn.

Árið 1916 er áföst bygging við eldhúsdyr, þá var verslun rekin í húsinu.

Árið 1917 eru tveir skúrar bak við húsið sem sagðir eru vera vörugeymsla, skúrarnir standa enn 1929.

Árið 1982 er settur gluggi í stað inngangsdryra á norðurhlið hússins.

Ekki er fleira að finna í skjölum byggingarfulltrúa um húsið.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list: Hátt Tvílyft timburhús með sveitserkennum.

Menningarsögulegt gildi: Hátt Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.

Umhverfisgildi: Hátt Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.

Upprunalegt gildi: Hátt Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Hátt Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, bakhlið, mynd: BB.

Árið 2020 framhlið, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Timbur	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Timburspónn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bíslag); Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Þann 29.04 1897 er Guðjóni Jens Jónssyni úthlutað lóð í Norðurtanganum, utan við lóð Guðmundar B. Árnasonar. Í virðingu frá 1897 er húsið sagt 10x7 og 6 álnir á hæð en 9 undir mæni. Ári síðar er búið að innrétta allt húsið.

Húsið var einlyft timburhús, portbyggt (amk fram til 1938) með risi og litlum kjallara. Klætt 26mm borðum en þakið bárujárnsvarið.

Árið 1916 voru tveir geymsluskúrar áfastir enda og hlið hússins en þeir eru horfnir árið 1920.

Húsinu hefur nú verið breytt talsvert. Skúr við vesturhlið hefur verið lengdur, þak hans hækkað.

Árið 1982 var byggt bíslag og húsið klætt járn.

Í húsakönnun frá 1992 er skúrin við hlið hússins, sem skv. fmr. er byggður 1920, með sér færslu sem Tangargata 19A.

Um hann segir:

Eigendur Guðjón J. Jónsson

Guðbjörg Gestsdóttir (1932).

1930 er sótt um að stækka skúrinn út á baklóðina.

1990 er sótt um að breyta dyrum í bílskúrsdyr.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlung	Timurhús af einfaldri gerð sem hefur verið mikið breytt.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlung	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð. Byggður við það bílskúr, sett bíslag og það augnstungíð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Miðlung Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Iðnaður / Blikksmiðja

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1926 Sótt um að lengja húsið um 5. álnir.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1931 Sótt um að lengja kjallarann og byggja þar ofan á járnvarinn skúr.	ekki vitiað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt	1959 Sótt um að byggja við húsið og hækka upp.	ekki vitað
Útlit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Tvílyft; Útitróppur; Kjallari		

Saga:

Í virðingu frá 1907 er hús Ingvars Vigfússonar blikksmiðs sagt 12x8 ánir, tvílyft með háu risi, byggt af timbri. Kjallari undir húsinu úr steinsteypu. Á sömu síðu er hús Sigmundar Brandssonar virt en það er annar endinn á húsinu merkt Vigfúsi og er að öllu leyti eins. Í apríl 1906 er Sigmundi Brandssyni leyft að byggja hús 16x2x5 frá lóð Kr. Gunnarssonar í Tangagötu og skal framhliðin í stefnu við hús Arnórs Kristjánssonar og Magnúsar Kristjánssonar.

Árið 1907 hafa því húsin verið eins, þ.e. ein hæð á háum kjallara með risi, líkt og elsti hluti hússins nr. 20a er í dag.

Árið 1916 er húsið enn einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárni. Áfastur skúr var fyrir eldhúsdrym.

Árið 1931 er komin viðbót við húsið, sennilega í sama stíl, þ.e. einlyft timburhús með risi og kjallara. Þá er Ingvar Vigfússon enn eigandi hússins.

Árið 1959 breyttist húsið mikið þegar það var hækkað upp.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega timburhús af einfaldri gerð sem hefur verið mikið breytt.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús og blikksmiðja, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er mikið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Ris / Kjallari	Einlyft; Kvistir; Ris; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í apríl 1906 er Sigmundi Brandssyni leyft að byggja hús 16x2x5 frá lóð Kr. Gunnarssonar í Tangagötu og skal framhliðin í stefnu við hús Arnórs Kristjánssonar og Magnúsar Kristjánssonar.

Í virðingu frá 1907 er hús Ingvars Vigfússonar blikksmiðs sagt 12x8 árir, tvílyft með háu risi, byggt af timbri. Kjallari undir húsinu úr steinsteypu. Á sömu síðu er hús Sigmundar Brandssonar virt en það er annar endinn á húsinu merkt Vigfúsi og er að öllu leyti eins.

Árið 1907 hafa því húsin verið eins, þ.e. ein hæð á háum kjallara með risi, líkt og elsti hluti hússins nr. 20a er í dag.

Árið 1916 er húsið einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárn. Skúr áfastur inngangsdryrum ern á lóðinni er einnig geymsluskúr.

Ekki er vitað hvenær byggt var við húsið til norðurs, en það hefur sennilega verið gert um miðja öldina.

Af heimildum má áætla að blikksmiðja hafi lengi verið rekin í húsinu, en hvort átt er við hinn helming hússins nr. 20, er erfitt að átta sig á, mögulega var því rekin blikksmiðja í báðum húsunum.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús og blikksmiðja, hluti af elstu timburhúsabyggingu á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð. - byggt við það til norðurs?
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1960-70, mynd: Leó Jóhannsson (Ljvíss)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Portbyggt / Ris / Kjallari	Einlyft; Inngönguskúr (bíslag); Portbyggt; Ris		

Saga:

Árið 1896, 25. júní, var Jens Haraldi Þorkelssyni útmæld lóð milli lóða Guðjóns J. Jónssonar og Bjarna Kristjánssonar, 25 álnir meðfram götunni og 19 ¾ álnir frá túngarði Tangs

Árið 1897 var húsið sagt nýbyggt og standa ofarlega á miðjum Norðurtanganum, eigandi Jens H. Þorkelsson. Virðingin segir húsið 9x9x10 álnir, trébinding með kjallara.

Árið 1914 bjó Bjarni Einarsson læknir í húsinu.

Árið 1916 var húsið einlyft timburhús með portbygðu risi og kjallara, klætt bárujárni. Á lóðinni var einnig geymsluskúr.

Árið 1953 var heimilað að lengja húsið, gera útiforstofu, setja kvistglugga á suðurhlíð, tvo glugga á neðri hæð á vesturhlíð. Það var ekki framkvæmt.

Samkvæmt fmr. er geymsla á lóðinni sögð byggð árið 1957

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götmyndina. Er hluti af upphaflegri götmynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega viðhaldið.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2021, mynd: BB.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1930 Samþykkt að reisa bráðabirgða skúr bak við húsið.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Timbur	1975 Sótt um að byggja bílskúr.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1980 Sótt um að byggja ofaná húsið.	Ingimundur Sveinsson
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Ris	Einlyft; Inngönguskúr (bísлаг); Kvistir; Ris; Viðbygging		

Saga:

Í virðingu frá 1897 var húsið sagt nýbyggt og stendur á miðjum Norðurtanganum, 9x7x9, trébinding og aftur virt árið 1898 þegar það hafði verið innréttað meira.

Jón H. Sigmundsson átti húsið 1917.

Er upphaflega Einlyft timburhús með risi, klætt timbri.

Síðar hefur verið byggt við það m.a. inngönguskúr og skúr á baklóð.

Árið 1980 var sótt um að byggja ofan á húsið, sennilega áfastan skúr á baklóð frá 1930 og sett á hann ris. Í dag eru því tvö ris á húsinu sem er eftirtektarvert.

Á lóðinni er steyptur bílskúr sem var byggður árið 1975.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð mikið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1931 Sótt um að byggja inngönguskúr með burstapakki og geymsluskúr.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1932 Sótt um að gera íbúð í skúrnum	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1984 Sótt um að einangra og klæða þakið og húsið að utan.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Stölluð/ Völsunarbára		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Inngönguskúr (bísлаг); Portbyggt; Ris; Kjallari		

Saga:

Árið 1886 var Kristjáni Pálssyni úthlutað lóð í Norðurtanga frá húsi J. Sandholt. Í virðingu frá 1887 er húsið sagt 9x12 álnir og 10 álna hátt.

Árið 1903 er sagt að skúr sé kominn við húsið.

Árið 1916 er húsið einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárn.

Árið 1931 er byggt anddyri við húsið og árið 1984 er það klætt að utan.

Áfastur skúr var við norðurenda sem var rifin, eða endurbýggður, á árunum 1931- 1932.

Sá skúr er nú með sér fasteignanúmer og er með húsnúmerið 23a og sambyggt þessu húsi.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Timburhús af einfaldri gerð,
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:
 Hönnuður: ekki vitað
 Upphaflegur byggingarstíll: Einfaldur skúr

Upphafleg notkun: Iðnaður; skúr
 Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2021, mynd: BB.

Árið 2021, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk		
Útveggir:	Múrhúðað /forskalað	Bárujárn		
Þakgerð:	Einhalla (skúrþak)	Einhalla (skúrþak)		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft / Kjallari	Einlyft; Kjallari		

Saga:

Einlyft skúrbygging með kjallara.

Áður stóð við húsið nr. 23 skúr á norðurhlíð, sem var rifinn, eða endurbyggður á árunum 1931-1932 og er núverandi hús.

Árið 1973 er skrifað um húsið: Timburhús byggt 1932 og hefur verið múrhúðað. Þrjú herbergi, eldhús og bað, búr og þvottahús. Ein hæð og kjallari.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Skúrbygging sem hefur verið notaður til íbúðar.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús.
Umhverfisgildi:	Lágt	Stingur mikið í stúf í umhverfinu, stendur út í Austurveg og gangstétt meðfram götunni endar á gaffli hússins. Gera má ráð fyrir að bæjaryfirvöld geri ráð fyrir að láta fjarlægja húsið.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Hefur verið klætt að utan, en sennilega haldið sér að öðru leiti.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist vera í ágætu ásigkomulagi.

Varðveislugildi: Lágt Götumynd Austurvegar og ásýnd hússins við Tangagötu 23 myndi batna mikið ef húsið yrði fjarlæggt.

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Iðnaður / Gullsmíðaverkstæði

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1990	Byggður inngönguskúr frá götu og ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Inngönguskúr (bísag); Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í gjörðabók bygginganefndar í ágúst 1896 var tekið fyrir erindi frá Þorláki snikkara Magnússyni um heimild til að byggja hús á lóð þeirri sem honum var útmæld fyrir norðan útmælingu Kristins Gunnarssonar á Norðurtanganum.

Árið 1897 var húseign Þorláks Magnússonar sögð nýbyggð og standa utarlega í Norðurtanganum. Stærð 12x8x7 með kjallara. Árið eftir er húsið virt aftur enda þá búið að innrétta það meira.

Tvílyft timburhús með risi og kjallara. Geymsluskúr áfastur bakhlið hússins en hann var endurnýjaður um 1922. Húsinu hefur verið mikið breytt að innan.

Bílskúr var byggður á lóðinni árið 1990.

Árið 1916 átti Hannibal Sigurðsson málarí húsið.

Árið 1951 seldi Guriður Steinbach, ekkja Óla Steinbach Stefánssonar, Lúðvíg Magnússyni eignina fyrir 35.000 krónur.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft bárujárnsklætt timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölublár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1937 Skúrbygging leyfð við húsið.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1945 Skúr á austurgafli lengdur.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1981 Húsið klætt með plastklæðningu.	ekki vitað
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Portbyggt; Ris; Viðbygging		

Saga:

Árið 1917 er húsið einlyft timburhús, portbyggt með risi, klætt járn. Áfastur skúr fyrir inngangsdryrum svo og við norðurgafli. Árið 1938 er áfastur skúr við bakhlið og austurgafli. Húsið hefur nú verið bárujárnsklætt.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega einfalt timburhús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið er nokkuð breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjóluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd: BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Timbur	Plast		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Portbyggt; Ris; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í brunavirðingu nr. 5 þann 10. nóvember 1916 segir: "Húsið er einlyft með porti og háu risi(8,90m á lengd, 5,70 breidd, 3,10 hæð og gluggar 10). Kjallari er undir húsinu 2,70x2,70m; hæð 1,70m, veggir klæddir 33mm borðum og sömuleiðis gólf. Grind 105x105mm. Á neðra gólfi eru 4 íbúðarherbergi, eldhús og gangur með stiga upp á loftið. Efnið í neðra gólfi er 33mm plægð borð. Bitar 130x130mm. Skilrúm 33mm plægð borð klædd striga og veggfóðri í 3 herbergjum, í einu með striga og máluðum pappír. Loft klædd panel og máluð. Hæð undir loft er 2,35m. Á efra gólfi eru 3 íbúðarherbergi, 1 eldhús. Efni í gólfi, bitum og skilrúmunum sams konar og niðri. Þiljur og loft málað. Hæð undir loft 2,28m. Hurðir á járnum í öllu húsinu eru 8. Reykháfur úr múrsteini og ofnplötur úr múrsteini og bárujárni." Þá er einnig virt skúr fyrir eldhúsdrym og geymsluskúr bak við húsið. "Hliðarveggir 33mm borð, grind 105x105 mm og klæðning innan 26 mm borð. Gaflar hússins einnig úr sama efni en auk þess klæddir tjörupappa og bárujárni nr. 26." "Járn nr. 24, þá tjörupappi, þá 33mm borð, sperrur 105x105mm, klæðningur innan 26mm borð."

Árið 1916 er húsið einlyft timburhús með risi og kjallara, klætt bárujárni. Áfastur skúr sem er horfinn árið 1938. Á lóðinni er einnig geymsluskúr. Húsið er nú klætt með plastklæðningu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Einfalt timburhús.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggingu á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:	Hátt	Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.
Verndarflokkar:	Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti	

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1970, mynd NN (JSB)

Árið 2020, mynd BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar	1932 Reistur geymsluskúr á baklóð 3x6 álnir.	ekki vitað
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1970 Viðbygging reist við húsið.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft; Útitröppur; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Í virðingu nr. 122 frá 9. júní 1904 segir svo: "Íbúðarhús, stærð 15x10 álnir, tvíloftað, byggt af tré, alt járnklætt utan með járnþaki. Húsið er alt innréttað uppi og niðri. Í húsinu eru 8 íbúðarherbergi með ofnum, 2 eldhús með eldavélum, 2 reykháfar, kjallari 11x7 al. Húsið virt á 7800kr"

Í brunavirðingu nr. 4 þann 10. nóvember 1916 segir: "Húsið er tvílyft með flötu þaki (9,54 m á hæð, 6,35m breidd, 5,85m hæð, gluggar 16+2 í kjallara). Kjallari þiljaður að innan með 33mm borðum, grind í honum 105x130mm. Steypugólf er í honum öllum. Stærðin er 6,4 m x 4m. Hæðin er 2,18m. Skilrúm eru um miðjan kjallarann. Á fyrsta gólfi eru 4 íbúðarherbergi, eldhús og forstofa. Hæð undir loft er 2,68m. Skilrúm öll eru af 2 tvöföldum panel 20mm, loftið er úr sama efni, klætt með striga og pappír máluðum. Veggir íbúðarherbergjanna eru klæddir veggfóðri. Hurðir á jarnum á þessari hæð eru 7 og auk þess forstofudyr með tvennum vængjahurðum. Gólfíð er úr 33mm plægðum borðum, bitar 130x160mm. Á öðru gólfi eru 4 íbúðarherbergi og gangur; hæð undir loft er 2,55m. Skilrúm öll eru úr sama efni og niðri. 2 íbúðarherbergin eru veggfóðruð. Loftin í þeim eru klædd striga og pappír máluðum. Efstaloft er þiljað panel 20mm, bitar 105x105mm. Hurðir á jarnum á efri hæð eru 7. Allt húsið er málað innan nema það sem er veggfóðrað. 2 skorsteinar hlaðnir úr múrsteini og ofnplötur á báðum hæðum úr múrsteini. Skúrbygging áföst við bakhlið hússins A. Í henni er niðri nokkur hluti eldhússins í húsinu A inngangur í það og uppgangur í stiga á efri hæð. Uppi er eldhús; gólf og þiljur ú samskonar efni og í húsinu A. Reykháfur af efri hæð úr leirpípum úr 160mm víðum. Bæði húsin máluð að utan. Hæð á grunni frá jörðu 0,8 m. Grunnurinn er hlaðinn úr grjóti og steinlímdur" "Bárujárn nr. 26 þá tjörupappi þá 26 mm plægð borð; grind 105x130mm, millifóðurspappi og 20mm panel. Bárujárn nr. 24 þá tjörupappi þá 26 mm borð, sperrur 105x105mm."

Við nýlegar breytingar á húsinu hafa tröppur verið fjarlægðar og inngangi frá götu lokað og settur gluggi í staðinn.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft báruárnsklætt timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu. Kúrir undir
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið hefur verið nýlega endurgert. Inngangur frá götu hefur verið fjarlægður, sem gerir það nokkuð undarlegt í götummyndinni.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjölbíllur litur á korti

Fyrsti eigandi: Jóakim Jóakimsson

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð / Iðnaður / Þjónusta

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1955, mynd: NN (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak		
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Tvílyft / Ris	Tvílyft / Inngönguskúr (bíslag)		

Saga:

Þann 31. júlí 1885 fær Jóakim Jóakimsson snikkari útmæla lóð í Norðurtangaðnum 22ál á breidd og 35 álnir á lengd og honum leyft að reisa þar hús 15x10. Á sama fundi er Eðvarð Ásmundssyni úthlutað næstu lóð undir sömu stærð af húsi. Árið 1895 afsalar Eðvarð Jóakim lóðinni og árið 1894 er hús Jóakims virt á 2600kr. Árið 1896 er reist geymsluhús á lóðinni og árið 1897 eru 4 alþiljaðar uppi og niðri. Árið 1911 er húsið virt að nýju þá að stærð 29x8,5 al, tvílyft og ris. Húsið er allt járnvarið.

Í brunavirðingu nr. 1 9. nóvember 1916 segir: "Á neðsta gólfi hússins eru 4 íbúðarherbergi, 1 trésmíðaverkstæði, 2 forstofur og 2 eldhús (18,20 m hæð, 5,50 m breidd, 5,40 m hæð, gluggar 24). Hæð frá gólfi undir loft 2,50m. Bitar undir neðsta gólfi 130x130 mm. Borð í gólfi 40 mm þykk. Skilrúm úr 33mm borðum. Loftið klætt með striga og pappa og málað. Á verkstæði, eldhúsum og forstofum er ekki pappír lagður á loftin en þau máluð. Útveggir og skilrúm alls staðar nema í forstofum og eldhúsum klædd með striga og veggfóðri. Hurðir á járnum á þessari hæð eru 19. Á öðru gólfi eru 8 íbúðarherbergi og 2 eldhús; hæð undir loft sama og niðri; bitar undir gólfi af sama gildleika og niðri. Gólf 40 mm þykkt. Skilrúm sams konar og niðri, loftið neðan á efstu bitum 26 mm þykkt, klætt striga og máluðum pappír nema í eldhúsinu. Útveggir og skilrúm að öllu leyti klætt eins og niðri. Hurðir á járnum á þessari hæð. Undir húsinu er steinlímdu grunnur 20 cm hár frá jörðu." "Útveggir eru að innan klæddir 26 mm borðum grind 105x130 mm og 130x130 mm klædd utan með 33 mm plægðum borðum, tjörupappa og bárujárn nr. 26. Sperrur 105x105 mm. Klæðning 26 mm plægð borð, þá tjörupappír og bárujárn nr. 24." Einnig virt bakbygging fyrir stiga til efri hæðar, bakbygging fyrir eldhúsdýrum og 2 geymsluhús.

Nyrðri endi hússins var um tíma múrhúðaður og gluggum breytt. Í dag hefur húsinu verið breytt til samræmis við upprunalegt útlit. Syðri endinn hefur haldið upprunalegu útliti.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft bárujárnsklætt timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Lágt	Húsið þáfnast viðhalds og endurnýjunar.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Fyrsti eigandi:

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - sveitserstíll

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Um 1970, mynd: NN (JSB)

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss: Upphafleg

Byggingarefni: Timbur, bindingsverk

Útveggir: Bárújárn

Þakgerð: Mænisþak

Þakklæðning: Bárújárn

Undirstaða: Steinsteipt

Útlit: Tvílyft

Núverandi

Timbur, bindingsverk

Bárújárn

Mænisþak

Bárújárn

Steinsteipt

Tvílyft / Inngönguskúr
(bíslag)**Helstu breytingar:****Hönnuðir breytinga:****Saga:**

Sjá einnig Tangagata 31

Árið 1916 er húsið tvílyft timburhús með risi, klætt bárújarni. Áfast húsinu er bakbygging fyrir stiga til efri hæðar og bakbygging fyrir eldhúsdryum (horfin 1919). Árið 1919 er komin einnar hæðar forstofa og tvílyftur skúr áfastur húsinu. Á lóðinni eru tvö geymsluhús. Nyrðri endi hússins var um tíma múrhúðaður og gluggum breytt. Í dag hefur húsinu verið breytt til samræmis við upprunalegt útlit. Syðri endinn hefur haldið upprunalegu útliti.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Tvílyft bárújárnsklætt timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götumyndina. Er hluti af upphaflegri götumynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi:

Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðamynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar:

Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: Símon Alexíusson
 Hönnuður: Sigurður Andrésón, smíður
 Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
 Núverandi notkun: Íbúð

Um 1975. Mynd: Leó Jóhannsson.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1906 Viðbygging á einni hæð á norðurhlíð hússins - byggt sem gripahús.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Bárujárn		
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1933 Sótt um að byggja smáhýsi 3x4m. austan við húsið sem þvottahús.	ekki vitað
Þakklæðning:	Timburspónn	Bárujárn		
Undirstaða:	Hlaðin í múr	Hlaðin í múr	1936 Byggður kvistur á hússið, til að koma fyrir stiga innanhús	ekki vitað
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Inngönguskúr (bísлаг); Kvistir; Portbyggt; Ris; Viðbygging; Kjallari	1938 Byggður kvistur á vesturhlíð hússins.	ekki vitað

Saga:

Í virðingu nr. 12 árið 1884 segir: "Íbúðarhús byggt af trébinding 12 ál langt, 9 ál breitt 4 ál undir lopt, öll hæðin 10 álnir; niðri er mótað fyrir 4 verelsum, kjallari 6 ál langur 4 ál breiðurþiljaður af borðum. Uppi á loptinu eru fullgerð 2 verelsi, annað uppi ófullklárað. Húsið stendur sundamegin á miðtanganum og þeim megin við hús Kr. Arngrímssonar járnsmíðs. Virt á 2000 kr". Árið 1885 segir: "Endurbætt: Gjörð í því 4 íbúðarherbergi öll niðri, þau þiljuð, máluð og klædd með pappír; með 2 ofnum; enn fremur eldhús með suðuvél, og skorsteinspípu uppi í gegnum húsið. Uppi á loptinu eru enn fremur 2 íbúðarherbergi þiljuð máluð og klædd með pappír með 2 ofnum. Endurbótin virt á 1700 kr." Sama ár er jafnframt metin geymsluskúr og síðar spelahjallur.

Árið 1906 var byggt gripahús norður úr húsinu, árið 1920 er þar rekin verslun.

Í brunavirðingu nr. 89 6. janúar 1917 er húsið sagt einlyft með porti og háu risi (9,4 m á lengd, 4,45 á breidd og 2,45 á hæð, gluggar 10). Kjallari undir húsinu sem er þiljaður og klæddur, til geymslu. "Niðri eru 2 íbúðarherbergi, eldhús og forstofa með stiga upp á loftið. Veggir íbúðarherbergja pappaklæddir að ofan brjóstpanel að neðan. Loft íbúðarherbergja spjaldaloft á milli bitanna. Þverskilrúm tvöfalt önnur skilrúm einföld úr 33 mm borðum. Gólf sams konar efni. Hurðir 4. Hæð undir loft 2 m. Uppi á loftinu eru 2 íbúðarherbergi og gangur. Skilrúm og gólf 33mm borð. Bitar 130mm x130mm. Hurðir 2. Hæð undir loft 2 m. Húsið málað nema gangur uppi á loftinu. Reykháfur 1 hlaðinn úr múrsteini" Þá er virtur skúr fyrir inngangsdrygum og skúr áföst við norðurgöfl hússins.

Þann 4. apríl 1936 sótti eigandi hússins; Jón Jónsson um að setja kvist á vesturhlíð hússins til að koma fyrir stiga uppá loftið. Samkvæmt gildandi skipulagi þess tíma var gert ráð fyrir að húsið myndi verða fjarlæggt vegna nýbygginga og var leyfið m.a. veitt með þeim fyrirvara að framkvæmdin myndi ekki auka verðmæti hússins, þegar að því kæmi að bærinn myndi þurfa að kaupa það upp vegna byggingaframkvæmda í samræmi við skipulag.

Byggingarár hússins skv. fasteignamatí er 1856, en líklega hafa endatölustafirnir víxlast og húsið talið byggt árið 1865.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Bárujárnsklætt timburhús af dansk-íslenski gerð. Í upphafi hefur það sennilega verið klætt með skarsúð á veggjum og rennisúð á þaki.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá árinu 1938.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

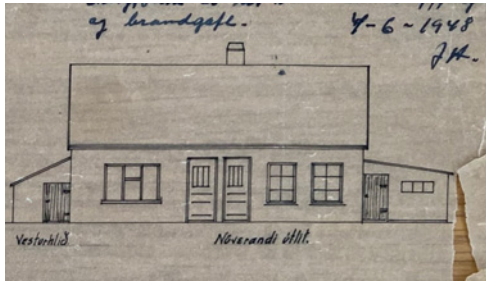
Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjöluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: ekki vitað
Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

Árið 1948; teikningsafn byggf. Ísafj.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:	
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1948	Viðbygging á einni hæð við suðurenda hússins.	Sig. Guðjónsson
Útveggir:	Bárujárn	Bárujárn	1958	Hækkun og stækkun á suðurenda hússins.	Finnur Finnsson
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1959	Noðurhluti hækkaður og stækkaður til samræmis við suðurenda.	Finnur Finnsson
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn	1964	Byggður bílskúr á lóðinni sem tilheyrir suðurenda hússins.	Brynjólfur Samúelsson
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt			
Útliit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari			

Saga:

Samkvæmt virðingu í september 1882 er húsið trébinding 11x9 álnir. Árið 1885 er húsið endurbætt og aftur árið 1894 en þá er bætt skúr við húsið og svo öðrum tveimur árum seinna.

Árið 1916 var húsið einlyft timburhús með risi og litlum kjallara. Skúr var áfastur við norðurgafli. Húsið hefur verið stækkað mikið og því breytt í gegn um árin.

Páll Sigurðsson á suðurendahússins á árið 1958 og sækir um að byggja útbyggingu til austurs, um 90 fm. Þá hafði suðurendinn verið hækkaður og risi breytt í hæð.

Ívar Hjartarsson á norðurenda og byggir til samræmis við hækkinina á suðurendanum árið 1959, þó ekki útbyggingu til austurs eins og á suðurhlutanum, Inngangsdyr eru þá færðar til, þar sem þær eru í dag. Síðan þá hafa inngangsdyr fyrir suðurhlutann á vesturhlíð verið lokaðar og gengið inn austan megin.

Bílskúr var byggður á lóðinni árið 1964.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Upphaflega einlyft timburhús af einfaldri gerð.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Hefur mikið gildi fyrir götummyndina. Er hluti af upphaflegri götummynd og byggðamynstri svæðisins og hluti af þyrpingu timburhúsa sem standa á svæðinu.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsið er mikið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði hússins virðist hafa verið haldið vel við.

Varðveislugildi: Hátt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjóluþlár litur á korti

Fyrsti eigandi: ekki vitað

Hönnuður: ekki vitað

Upphaflegur byggingarstíll: Timburhús - eldri gerð

Upphafleg notkun: Íbúð

Núverandi notkun: Íbúð

Árið 2020, mynd BB.

Árið 2020, mynd: BB.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
Byggingarefni:	Timbur, bindingsverk	Timbur, bindingsverk	1942 Hækka þakið á húsinu, þannig að það verði með flötu þaki.	ekki vitað
Útveggir:	Timbur	Forskalað	1972 Byggt við húsið.	ekki vitað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak	1980 Stækka og breyta þaki hússins.	Tækniþjónusta Vestfjarða
Þakklæðning:	Sennilega rennisúð	Bárújárn		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt		
Útlit:	Einlyft; Ris; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari		

Saga:

Húsið var endurbyggt að mestu leyti árið 1942, þá voru steinsteyptir tveir útveggir og hinir tveir forskalaðir með múrhúð. Húsið er tvær hæðir og kjallari.

Eigandinn þá var Ásberg Kristjánsson skipstjóri. Svo virðist sem farið hafi verið í framkvæmdir við breytingar á húsinu árið 1941 og framkvæmdir stöðvaðar af byggingarfulltrúa, eða í það minnst gerðar athugasemdir og óskað eftir teikningum af fyrirhuguðum breytingum.

Ásberg sótti þá formlega um að hækka þakið á húsinu, þ.e. þakið á skúr sem var við húsið, þannig að skúrin yrði með flötu þaki, og ennfremur vill hann fá að breikka gaff hússins um fet. Fram kemur í bréfinu að honum hafði verið bent á að ekki þyrfti að skila uppdrætti af breytingunum og þess vegna hafi hann ekki sótt formlega um breytingarnar.

Árið 1972 sótti Ásberg um að byggja viðbyggingu við húsið sem var samþykkt.

Árið 1979 var Gústaf Óskarsson orðinn eigandi hússins (skúrbyggingu) og sótti um útlitsbreytingar og stækkun á því. Byggingarfulltrúi óskaði eftir fullnægjandi teikningum. Ári síðar sótti Gústaf aftur um að stækka og breyta einbýlishúsinu nú skv. teikningum Tækniþjónustu

Vestfjarða og klæða húsið að utan með áli eða sambærilegu. Samhliða voru skúrbyggingar austan megin við húsið rifnar og núverandi viðbygging á einni hæð gerð.

Í dag er þakið ekki í samræmi við þær teikningar og múrhúð hússins hefur ekki verið fjarlægð eins og til stóð.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Upphaflega einlyft timburhús með risi af dansk-íslenskri gerð. Hefur verið mikið breytt og stækkað.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Íbúðarhús, hluti af elstu timburhúsabyggð á svæðinu. Breytingar á því draga mjög mikið úr gildi þess.
Umhverfisgildi:	Lágt	Eftir breytingar er húsið undarlegt og í litlum tengslum við umhverfi sitt.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsið er mjög mikið breytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Ytra byrði hússins virðist hafa verið ágætlega viðhaldið.

Varðveislugildi: Lágt Það er friðað skv. aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 og tilheyrir einnig eldra byggðramynstri á svæðinu sem nýtur hverfisverndar í Aðalskipulagi.

Verndarflokkar: Friðuð hús - fjólblár litur á korti

Heimildaskrá

Óprentaðar / Óútgefnar heimildir / Skjöl

Minjastofnun Íslands:

„Byggða- og húsakönnun“. Óútgefið leiðbeiningarit um gerð byggða- og húsakannana
Húsafriðunarnefnd, 2009.

„Gerð húsakönnunar og skráningarstaðall húsa og mannvirkja“. Óútgefið leiðbeiningarit.
Minjastofnun Íslands, 2017.

Guðlaug Vilborgardóttir, Guðný Gerður Gunnarsdóttir og María Gísladóttir.
[Leiðbeiningar Minjastofnunar Íslands. 2. Húsaskráning – Huginn – Húsakönnun.](#)
Minjastofnun Íslands, 2019.

Guðmundur L. Hafsteinsson. [Ágrip íslenskrar húsagerðarsögu fram til 1970.](#)
Minjastofnun, á.á.

Guðný Gerður Gunnarsdóttir. [Leiðbeiningar Minjastofnunar Íslands. 3. Verndarsvæði í byggð. Tillaga og greinargerð.](#) Minjastofnun Íslands, 2017.

Skjalasafn skipulags- og byggingarsviðs Ísafjarðarbæjar:

Teikningasafn byggingarfulltrúans á Ísafirði.

Gögn um einstök hús bæjarins og byggingarleyfisumsóknir

Aðaluppdrættir.

Prentaðar / Útgefnar heimildir

Albertína Friðbjörg Elíasdóttir (2012). „Ég á Ísafjörð og Ísafjörður á mig“ *Staðartengsl og staðarsjálfsemd í samhengi við búsetuval*. Meistararitgerð, Líf- og umhverfisvísindadeild, Háskóli Íslands.

Ásdís Hlökk Theódórsdóttir (2016). *Íslenskur bæjarbragur*. Aldarspegil - samtal við Guðmund Hannesson.

Bragi Bergsson (2012). *Almenningsgarðar á Íslandi*. Meistararitgerð í sagnfræði, hugvísindasvið. Háskóli Íslands.

Byggðasafn Vestfjarðar (á.á.). *Nedstikaupstaður*. Sótt á vef þann 22.01.2021 á:

<https://www.nedsti.is/nedstikaupstadur/Nedstikaupstadur/>

Edinborg - Menningarmiðstöð (á.á.) Edinborgarhúsið. Sótt 26.4.2021 á: <http://edinborg.is/>

Elísabet Gunnarsdóttir og Jóna Símonía Bjarnadóttir (1993). *Skutulsfjarðareyri - Húsakönnun á Ísafirði*.

Hörður Ágústsson (2000). *Íslensk byggingaarfleið I - Ágrip af húsagerðarsögu 1750-1940*. Húsafriðunarnefnd ríkisins.

Ísafjarðarbær (2009). *Aðalskipulag Ísafjarðarbæjar 2008-2020*. Ísafjarðarbær.

Jón Páll Halldórsson (1976). *Gamli bærinn á Ísafirði og vandi sveitastjórna í sambandi við friðun gamalla húsa*. Sveitastjórnarmál.

Jón Páll Halldórsson (2007). *Kaupmaður á hverju horni. Þættir úr sögu verzlunar á Ísafirði frá 1944 til 1993*.

Jón Þ. Þór. (1984). *Saga Ísafjarðar og Eyrarhrepps fyrsta bindi fram til 1866*. Sögufélag Ísfirðinga.

Jón Þ. Þór. (1986). *Saga Ísafjarðar og Eyrarhrepps hins forna II. bindi. Félags- og menningarsaga 1867-1920*. Sögufélag Ísfirðinga.

Jón Þ. Þór. (1990). *Saga Ísafjarðar og Eyrarhrepps IV. bindi 1921-1945*. Sögufélag Ísfirðinga.

Kristinn Nikulás Edvardsson (2011). *Sagnfræðileg landupplýsingakerfi - Eyrarhreppur hinn forni frá 1703 til 1860*. BS ritgerð, Líf- og umhverfisvísindadeild, Háskóli Íslands.

Landmælingar Íslands (2021). *Örnefnasjá Landmælinga Íslands*. Sótt á vef 28.01.2021 á: <http://ornefnasja.lmi.is/mapview/?application=ORN>

María Guðbjörg Jóhannsdóttir (2015). *Rýnt í skipulagseinkenni þéttbýlisstaða í fjörðum á Íslandi - Ísafjörður, Siglufjörður og Neskaupstaður*. Meistararitgerð, Umhverfisdeild, Landbúnaðarháskóli Íslands.

Ólína Kerúlf Þorvarðardóttir (2017). *Við Djúpið blátt - Ísafjarðardjúp*. Árbók ferðafélags Íslands.

Ómar Smári Kristinnson (2009). *Ísafjörður - Hæstikaupstaður, Miðkaupstaður og Neðstikaupstaður 1910-1960 og 2009*.

Páll Ásgeir Ásgeirsson (2012). *Ísafjörður: þar sem gamli tíminn lifir*. Vísbending tímarit.

Pétur H. Ármannsson (2020). *Guðjón Samúelsson húsameistari*. Hið íslenska bókmenntafélag.

Ragnar Edvardsson (2019). *Fornleifaskráning í Ísafjarðarbæ vegna verkefnisins „Verndarsvæði í byggð“*.

Sigurður Pétursson (2011). *Vindur í Seglum. Saga verkalyðshreyfingar á Vestfjörðum - I. bindi 1890-1930*. Alþýðusamband Vestfjarða.

Lög um menningarminjar - nr. 80 - 29.6.2012.

Skipulagslög - nr. 123 - 22.9.2010.

Ágrip íslenskrar húsaferðarsögu 1750-1970. Ritröð Húsafriðunarnefndar ríkisins: Viðhald og endurbætur friðaðra og varðveisluverðra húsa. Reykjavík, 2000.

Rafrænar heimildir / Vefsíður / Gagnagrunnar

Fasteignaskrá á vef Þjóðskrár Íslands: <http://www.skra.is/>.

Sarpur – Menningarsögulegt gagnasafn. Vefslóð: sarpur.is.

Skipulagsvefsjá Skipulagsstofnunar: <http://map.is/skipulag/>.

Stafrænt blaða- og tímaritasafn Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns: <http://timarit.is/>.

Vefur Borgarsögusafns Reykjavíkur. Vefslóð: <http://borgarsogusafn.is/>.

Vefur Minjastofnunar Íslands: <http://www.minjastofnun.is/>.

Vefur Þjóðskrár Íslands. Vefslóð: <http://www.skra.is/>.

Ljósmyndir, teikningar og kort:

Teikningar – úr teikningasafni byggingarfulltrúans á Ísafirði.

Uppdrættir og kort – frá Skjalasafni Ísafjarðar.

Ljósmyndir frá Ljósmyndasafni Ísafjarðar.

Aðrar ljósmyndir eru teknar á vettvangi í júlí 2020 og 2021 af Braga Bergssyni.